

Narodna banka Slovenije
Uredništvo
Liubljana, Kranjska ulica 8. Telefon 100.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
1440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 100. 190.
Kopirani se ne vračajo. - Osnaki po tarifi.

JUTRO

Upravitelje: Liubljana, Prešernova ul. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Liubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računal pri polit. del. zavodih: Liubljana
št. 11.842, Praha št. 78.160, Wies
Nr. 106.241.

Liubljana, 9. novembra.

V zadnjih dneh se pozornost Evrope zopet v znatni meri obrača na dogodke v naši sosednji avstrijski republiki. Pred par dnevi je vse evropsko časopisje objavilo vest, da je zvezni kancelar dr. Schober zaradi težkoč, ki so nastale v razpravi in pri pogajanjih za reformo ustave, odločen demisionirati. Vest je bila demantirana, toda vsakodnevni dogodki na Dunaju in po drugih krajih dokazujejo, kako narašča notranji nemir v Avstriji in kako se zopet množi konflikti gradivo.

Ni čuda, da se v teh okoliščinah pričajo evropske države zopet v večji meri interesirati za politični položaj v Avstriji. V angleškem parlamentu je zunanji minister Henderson te dni odgovarjal na interpelacije o razmerah v avstrijski republiki in o nevarnosti meščanske vojne v tej državi v zelo rezerviranem tonu. Francosko časopisje, tudi ono, ki ima polslužbene in intimne osebnosti z današnjimi merodajnimi francoskimi faktori, jako nervozno opozarja na heimwehrovske nevarnosti. »Temps« je direktno označuje kot opasnost za notranji mir ne samo Avstrije same, temveč tudi za mednarodni mir.

Dunajski listi odgovarjajo z demantii in zlasti zanikajo upravičenost francoskih očitkov, da je dunajska vlada izgubila moč nad lastnimi strankami, te pa da se ne znajo več braniti proti heimwehrovskemu naklepu. Komaj na prečitaš take in podobne blažilne izjave dunajskega časopisja, že se javljajo novi dogodki, ki dokazujejo, da je situacija ipak mnogo resnejša, nego na Dunaju priznavajo. Nedavni konflikt v neki tvornici v Stocherau je v tem oziru zelo karakterističen. Sramotne bitke in pretepi na dunajskih visokih solah, kjer so heimwehrovski nacionalistični diaki demantirali predavalnice v borbi proti drugače orijentiranim tovarškim in profesorjem ter ogrožali celo dragocene visokošolske institute, kažejo, koliko netiva leži povsod naokrog. Visoke šole so zaprte, ali s tem je potlačen le eden med simptomi bolezni, ne pa tudi bolezen sama.

Pododsek ustavnega odbora avstrijskega parlamenta je včeraj dovršil svoje delo. V postranskih vprašanjih je prišlo med vladno večino in opozicijo sicer do sporazuma, a vsi glavni problemi nove ustave so ostali odprti. Debatna je pokazala, da so nasprotja v marsikateri točki nepremostljiva. Sedaj bo poskušal, kakor se poroča, zvezni kancelar dr. Schober, da sam začne pogajanja s socialnimi demokrati in vidi, ali je kompromis še mogoč.

Verjetno je, da je g. Schober osebno pripravljen k dalekosežnemu popuščanju, ker je predobro državnik, da se ne bi zavedal, da je miren političen razvoj in s tem tudi ustaljenje gospodarskega ravnesja mogoče le na bazi kompromisa med levico in desnico. Toda varčanje je, ali bodo mogle večinske stranke popuščanje prenesti. Heimwehr postaja zopet nestrpn in njenih prvakov se polasta tem večja nervoznost, čim bolj občutijo, da postaja avstrijska zadeva evropska zadeva. Prvotno so skušali avstrijsko javnost prepričati, da vsa Evropa s simpatijami gleda na njihovo stremenje, ker smatra, da je njihov boj naperjen proti socialni demokraciji kot avantgardi boljševizma. Dejstva so pokazala drugače in Heimwehrovci računajo z diplomatskim pristikom zapadnih velesil, ki bi bil naperjen direktno proti njihovi akciji. Zato se v njihovih vrstah čim dalje jasneje izraža tendenca, privedi borbo do kraja, predno bi imela Evropa čas aktivno poseči v njo.

S tega vidika postajajo zelo verjetne vesti, ki hočejo vedeti, da so voditelji Heimwehra odločili razčistiti situacijo še tekom tega meseca pod znanim nemškim geslom »Biegen oder brechen«. Socialno - demokratsko časopisje je polno trditve, da se pospešeno nadaljuje oboroževanje Heimwehra, in objavlja naravnost gorostasne številke o kopičenju orožja in drugih bojnih sredstev, ki da prihajajo iz skladišč sorodnega Stahhelma v Nemčiji. Ako bo prihodnji teden dr. Schoberjev poskus pregovoriti socialne demokrate k popuščanju, ostal brezuspešen, potem naj bi — tako se pripoveduje — prišel na krnilo novi, ostrejši kurz pod vodstvom glavnega heimwehrovskega zaupnika v sedanji vladi, podkancelarja Vaugoina ali pa sedanjega krščansko - socialnega deželnega glavarja na Niževavstrijem Burescha, ki bi v odločilnem trenutku izročil državno moč triumviratu heimwehrovskih diktatorjev.

Socialno demokratska opozicija se za enkrat odlikuje le s silno živahnostjo, a tudi silno nervozno časopisno kampanjo, ki pa ne more prikriti dejstva, da nima popolnega zaupanja v svojo moč, ako ravno se silno korajžno bje po prih. Verjetno je, da bi socialni demokratje, ako bi se jim ponudil količinski časten izhod iz konflikta, bili na kraju vendarle pripravljeni, odreči se marsi-

„Heimwehr“ predhodnica črnožolte reakcije Zveze med Heimwehrom in avstro-madžarskimi monarhisti - Naraščajoča nevarnost izbruha krvave meščanske vojne v Avstriji

Beograd, 9. novembra. r. Pod naslovom »Zita, Oto in Heimwehr« objavlja beograjska »Politika« na uvodnem mestu daljši članek, v katerem opozarja na položaj v Avstriji, zlasti pa na najnovejši pokret Heimwehra, ki je posebno v zadnjem času, ko je na dnevnem redu ustavna reforma v Avstriji, zelo aktiven.

V zvezi z načrti Heimwehra omenja »Politika« tudi najnovejšo aktivnost bivše avstrijske cesarice Zite in njene sina Otona, ki biva od nedavna v Belgiji. Pri vsaki priliki pravi »Politika«, se polagajo v njunem imenu še dragoceni venci na razne spomenike in grobove, spominjajoče na Avstro-Ogrsko monarhijo. Tudi pisava monarhističnega tiska v Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem pravi, da se monarhisti zelo živahno gibajo ter da pričakujejo od akcije Heimwehra tudi dosego svojih ciljev, to je obnovo bivše monarhije.

Posebno značilno za akcijo Heimwehra in njene načrte pa je debata, ki se je vnela v heimwehrovskem tisku povodom interpelacije v angleškem parlamentu o razmerah v Avstriji. Odgovor, ki ga je podal na te interpelacije angleški zunanji minister Henderson, je heimwehrovske kroge v Avstriji zelo razburil in v prvem ogorčenju so v svojih glasilih izdali o svojih načrtih več, kakor pa je za njihovo akcijo koristno.

Tako je njihovo glasilo »Die Freiheit« objavilo te dni uvodnik, iz katerega je pred vsem razvidno, da akcija Heimwehra ni preračunana samo na notranje reforme, marveč da stremi slično, kakor nemško nacionalistično bojno gibanje tudi za revizijo mednarodnih odnošajev. List piše: Heimwehr je prav za prav revolucionarni pokret. Potom Heimwehra rebelira avstrijski narod ne samo proti nezgodnemu in nedostojnemu stanju v Avstriji, marveč tudi proti dosedanjim avstrijskim politikam. Ob ustanovitvi avstrijske republike se je mislilo na vse mogoče, samo ne na avstrijski narod. Mirovne pogodbe so nam dale bedo in glad. Pokret Heimwehra se bori proti umazanosti in neumnosti povojnih razmer ne samo na znotraj, marveč tudi na zunanji. Heimwehr se bori proti gospodarskemu suženjstvu, ki ga ustvarjajo mirovne pogodbe. Heimwehr ne bo uničil socialističnih okov, marveč tudi inozemskih okov, v katere je vkovan 80 milijonov nemški narod v Srednji Evropi. Mirovne pogodbe so goljufija, a najbolj krivična žrtev te svetovne zgodovinske goljufije je avstrijski narod. Od 6 milijonov avstrijskega naroda ni hotel niti eden državljan sedanje avstrijske države. Ta država nam je bila vsiljena. Mi živimo v svetovno političnem zaporu. Ta država ni bila ustvarjena za to, da bi nudila streho avstrijskim državljanom, marveč da bi služila za most med francoskimi zavezniškoma Češko-slovaško in Jugoslavijo, po katerem bi si mogli na francosko povelje vsak hip podati roke in združiti svoje batonete. Ta država je bila ustvarjena tudi zaradi tega, da bi onemogočila nemškemu cesarstvu dohod na Sredozemsko morje in da bi onemogočila skupno mejo med Nemčijo in Italijo. Toda ni sile na svetu, ki bi nas mogla prisiliti, da pristavimo na to stanje. Močna Anglija je bila prisiljena, da sklene mir s slabotno in potoženo Irsko. Hugenberg je zmagal. Prav tako, kakor se hočejo Nemci rešiti politične ječe, hočemo mi storiti tudi mi. Naša volja ni slabša od nemške. Zadnji dve leti smo imeli neverjetne uspehe. Na naši strani je pamet, ob naši strani bo tudi moč.

Pariz, 9. novembra d. Marcel Ray objavlja v »Petit Journalu« v razgovoru o položaju v Avstriji, v katerih opozarja, kar danes se proglašajo za nedotakljivo svetinjo demokracije. Razpoloženje za kompromis je nesporno tudi v mnogih krogih vladne večine, toda med obema taboroma se dviga vedno višja barjerna heimwehrovske intransigence, ki je znala uplašiti velik del avstrijskih politikov.

Prihodnji dnevi bodo stali v zvezi zvezi kancelarja Schoberja in na njegovo državniško in politično sposobnost ter na njegov patriotizem nesporno izredno težke zahteve. G. Schober je danes najjačja avtoriteta v sosednji republiki in je tudi mož, ki uživa zaupanje celokupne evropske javnosti. Iskreno je želel, da se mu poskus posreči, kajti če bi se moral on umakniti, potem so odprte vse možnosti za razvoj stvari, kakršne ne bi bile niti v interesu avstrijskega naroda, niti v interesu evropskega mira.

zarja svetovno javnost na grozečo nevarnost državljanske vojne v Avstriji. Med drugim ugotavlja Marcel Ray, da je vlada dr. Schoberja po svojem značaju desničarski bojni kabinet. Ta ima sicer mogoče dobro voljo preprečiti vsak državni puč, a tega skoro gotovo ne bo mogel izvesti, ter se bo moral zadovoljiti s protestom in demisijsko. Doslje še ni avstrijska vlada stala niti enega koraka, da bi razorožila desničarske in levičarske bojne organizacije. Večina sodelavcev zveznega kancelarja dr. Schoberja je prepričanih fašistov in oduševljenih pristaev Heimwehra, ki ne zamude niti ene priložnosti, da ne bi pokazali svoje naklonjenosti za ta pokret.

Načrt ustavne reforme, kot ga je predlagala vlada, je v bistvu samo bojni načrt za uničenje levičarskega gibanja in še daleko ne priporočljivo sredstvo za izmirjenje prilik v Avstriji.

Protidredbe socializmov

Berlin, 9. novembra. s. »Tag« objavlja v svoji današnji številki podrobno študijo o pohodnih načrtih Reichsbannerja za slučaj nevarnosti desničarskega državnega udara v Avstrijo v svrhu podpore avstrijskega republikanskega Schutzbunda. Ta pohod Reichsbannerja je izdelan v vseh podrobnostih ter predvideva pred vsem osiguranje železniške službe in natančno ureditev železniškega prometa za transport članov Reichsbannerja v Avstrijo. Iz Draždan bo vozil prvi teh transportnih vlakov preko Hofa in Pizna v Linz. Predvideno je, da bodo te vlake Reichsbannerja transportirale češke železniške strokovne organizacije. Ostali vlaki bodo šli preko Passaua. Glavno progo od Linca proti Dunaju morajo člani avstrijskega Schutzbunda držati prosto za nadaljne transporte.

Narodni svet italijanskih korporacij

Rim, 9. novembra AA. Ministrski svet je pod predsedstvom Mussolinija razpravljalo o raznih zadevah aktualnega značaja. Prihodnja seja ministrskega sveta bo v ponedeljek.

Zakonski osnutek o nacionalnem svetu korporacij bo izročil poslanski zbornici v senatu v razpravo meseca decembra, ko se ti dve zbornici sestane. Nato bodo takoj imenovani člani tega sveta, ki jih bo sto z Mussolinijem na čelu. Na prvem sestanku tega sveta bo imel Mussolini velik govor, o katerem napoveduje fašistično časopisje že sedaj, da bo okromnega pomena za fašistično stranko. Na prvem sestanku bo svet zatem izvolil sedem sekcij, ki bodo posvečene posameznim gospodarskim panogam. Člane sveta bo imenoval kralj na predlog Mussolinija.

Poroka italijanskega prestolonaslednika

Rim, 9. novembra r. Italijanski listi poročajo, da se bo vršila poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo Jozefo 15. januarja. Poroka bo združena s slavnostmi, kakršnih Rim še ni videl. Poroka se bo vršila v kviralniški kapeli. Takoj po poroki bo mladi par odšel v Vatikan, da sprejme blagoslov papeža. V voz, s katerim se bosta vozila k poroki ženin in nevesta, bo vpreženih osem najlepših konj iz kraljevskih hlevov.

Obsodba madžarskega iredentista

Budimpešta, 9. nov. s. Kakor javljajo listi je bukeško novost sodišče obsodilo bivšega huzarskega nadporočnika in sedmograškega veleposestnika Jurija Radmotfaya, ki je od leta 1923. pridržen kabinetnim pisarni državnega upravnika Horthyja kot tajnik, kjer vodi iredentistično gibanje, in contumaciam na dosmrtno prisilno delo.

Grozeča vladna kriza belgijske vlade

Bruselj, 9. novembra d. Vprašanje rešitve flamskega vprašanja prizadeva belgijski vladi vedno večje težave. Kljub vsem poskusom predsednika Jasparsja najti kompromisno rešitev za to perečo vprašanje, še ni bilo mogoče najti izhoda za sestavo skupnega predloga vlade, ker se razlikujeta predloga liberalnih in katoliških ministrov naravnost diametralno med seboj.

Po seil min. sveta je izjavil minister pravde dr. Janssens, da bo prihodnji teden podal Jasparsjev kabinet najbrže še ostavko in da bodo sestavili novo vlado liberalci in socialni demokrati. Ti pa po izjavah raznih voditeljev ne kažejo prav nobenega veselja za vstop v vlado in žele še v bodoče ostati v opoziciji.

Velika zaupnica Tardieujevi vladi Ponovni govori Tardieuja - Francija bo izvajala politiko plemenitosti in izmirjenja

Pariz, 9. novembra AA. Med snočno razpravo v parlamentu je predsednik vlade Tardieu ponovno povzel besedo. V svojem govoru je poudaril, da vlada v ministrskem svetu popolno soglasje. Med predsednikom vlade in ministrom zunanjih poslov Briandom obstoji skladnost političnih pogledov. Predsednik vlade Tardieu je zavrnil govorice o nekakšnih nesoglasjih z Briandom in opozoril na svoje dveletno složno sodelovanje v svojem kabinetu Poincaré-Briand.

Pogajanja na haški konferenci so se vodila v popolni svobodi. Nenadna smrt dr. Stresemanna in druge okoliščine so zavzele ratifikacijo haških sporazumov, s čimer je odložena tudi svojačasno dogovorjena izpraznitev Porenja. Francija ne bo posnemala Bismarcka in njegove politike po letu 1871., ker ne želi Evropi ukazovati. Njena politika, gre za sporazumevanje in se bo izvajala v pravcu plemenitosti in dostojanstva. (Soglasno odobravanje vse zbornice.)

Nato je Tardieu ponovil in še enkrat razločeval glavne smernice vladnega programa. Obžaloval je, da radikalni socialisti odklanjajo vstop v parlamentarno večino. Pozval je poslance leve, naj dobro premislijo, ali lahko sprejmejo nase odgovornost za rušenje vlade. Ni važno, ali se vlada zove republikanska enota narodne koncentracije ali podobno. Potrebno je delati in zopet delati in ne samo govoriti. Vlada poziva vse delovne sile k sodelovanju.

Govor Tardieuja je bil sprejet z velikim navdušenjem. Član centra Paul Renaudel je govoril za vlado v imenu demokratske stranke, Franklin Bouillon je izjavil, da nima ničesar dodati k svojim prejšnjim izjavam. Na kraju razprave je poslanec levice Thomson stavil predlog za upanje vladi, ki je bila sprejeta s 327 proti 256 glasovom. Vlada je imela veliko večino 71 glasov.

Proti vladi je glasovalo 11 komunistov, 100 socialistov, 109 radikalov, 12 socialnih republikancev in 21 poslavec raznih smeri. 14 poslancev, med njimi 2 radikala in poslanec Franklin Bouillon se je zdržalo glasovanja.

Pariz, 9. novembra g. Pariški listi stoje pod vtisom velike zmage vlade v parlamentu.

Pilsudskijev članek o borbah za osvobodjenje Kako je pripravljaval železni maršal poljsko revolucijo 1. 1904. in oviral izvedbo ruske mobilizacije

Varšava, 9. novembra. o. V vladnih listih je maršal Pilsudski objavil zanimiv donesek o bojih za neodvisnost poljske države.

Pilsudski omenja v svojem članku dogodke v Grzybowu, ki so bili prvi oboroženi odpor proti ruski nadvladi. Pilsudski nadaljuje, da je leta 1904., ko je izbruhnila ruska - japonska vojna, pripravljaval načrt za poljsko vstajo. Takrat je na stotisoče mož z nestrpnostjo pričakovalo, kako stališče bodo zavzeli Poljaki do objavljenega mobilizacije. Ker so bili Poljaki takrat še prešibki za oboroženi odpor, ni preostajalo drugega, kakor reagirati na državni pritisk s primerno proklamirano in z njo pripraviti narod za bodoče boje ter protestirati proti udeležbi Poljakov v tej vojni. Ta proglas se je imel tiskati v Rigi v neki tajni socialistični tiskarni. Ko je prispel Pilsudski v Rigo, je bil proglas že tiskan.

Nato govori Pilsudski o svojem posestu v Petrogradu, kjer se je uveril, da slabo stanje ruskih prometnih sredstev ne dovoljuje pravočasne mobilizacije ruske armade, kar mu je omogočilo akcijo v Poljski. Med drugim omenja Pilsudski, da je petrogradska policija povsod objavila njegovo sliko in odredila njegovo aretacijo. Ko je Rusija odredila 1. 1904. mobilizacijo tudi na deželi, je Pilsudski organiziral oborožene bande, ki so mobilizacijo v veliki meri zavirale. Končno zaključuje Pilsudski, da so imeli ti dogodki usoden vpliv na bo-

mentu ter pripisujejo ta uspeh nastopu in govorom Brianda in Tardieuja. Tako piše »Liberté«: »Briand je imel včeraj največji govor v svoji politični karijeri. Kljub izredni retoriki pa je bila usoda vlade odločena šele z izjavo ministrskega predsednika Tardieuja. »Temps« poudarja visoko nivo včerajšnje debate v zbornici, ki bo dvignila ugled in prestiž parlamentarizma. Impozantna večina 79 glasov dokazuje, da je zbornica odločena nadaljevati pot, ki jo je označil Briand.

Nepotrebna nemška nestrpnost

Berlin, 9. novembra g. Dočim so v berlinskih političnih krogih z zadoščanjem sprejeli na znanje odločnost, s katero zastopa Briand svojo politiko in dejstvo, da je Briand v svojem govoru dal jamstvo za to, da namerava tudi v bodoče nadaljevati politiko sporazuma, je izjava Tardieuja o izpraznitvi III. cone izzvala neugodno razpoloženje. V njegovem stališču vidijo nasprotje z izjavami Brianda, ki se mora pojasniti. Res je, da je izpraznitev odvisna od ratifikacije in izvršitve Youngovega načrta.

V snislu haških dogovorov med dr. Stresemannom in zasedbenimi državami mora biti izpraznitev izvršen najkasneje do konca junija 1930. V zvezi s tem se opozarja tudi na zagotovilo, ki ga je dal Briand v Haagu, po kateri se bo izpraznitev III. cone, če bo le mogoče izvršila še prej. Ako bi bila ratifikacija izvršena šele tekom zime ali spomladi, bo zasedbenim oblastem ostalo še manj časa za izpraznitev. Ker je ratifikacija Youngovega načrta po parlamentih udeleženi držav zagotovljena, naj francoska vlada že sedaj prične z izpraznitvijo III. cone. Del berlinskega časopisa poziva nemško vlado naj zahteva od francoske vlade pojasnila, kaj misli ukreniti, da se bo izpraznitev izvedla do določenega termina 30. junija '30.

doči boj za neodvisnost Poljske in da so dokazali, da duh večkrat zmaga nad silo nasilja.

Varšava, 9. novembra. s. Objava spominov Pilsudskega na borbe za osvobodjenje Poljske izpod ruskega gospodstva je vzbudila v poljski javnosti najbolj odmev. Posebno komentirajo one pasuse spominov, v katerih poveličuje Pilsudski delo socialistov za ujedinitenje. Mnogi vidijo v tem posreden migljaj Pilsudskega, da ne bo zapustil svojih tradicij ter ostal tudi v bodoče zvest idealom svoje mladosti.

V opozicijskih listih je opažati zadnje dni zmernejši ton in ponavljajoči se predlog, naj bi prevzeli sestavo prehodne vlade Pilsudskijevi prijatelji, ki bi na ne bili tako eksponirani v borbi proti Sejmu kot Svitalski in Slatkovski.

Fantastične vesti o namerah Pilsudskega

Riga, 9. novembra r. Tukajšnji tisk objavlja vesti litvanskega službenega organa »Lietuvos Aidas« o nameri poljskih oficirjev, da bi proklamirali maršala Pilsudskega za poljskega kralja Jospia I. Po teh vesteh se namerava maršal Pilsudski takoj po proklamaciji za kralja kronati za velikega kneza Litve. V koliko odgovarjajo te vesti resnici, je težko ugotoviti. Vsekakor pa pričajo, da je položaj na Poljskem zelo zamotan in da go dogodkih zadnjih dni presenečenja niso izključena.

Maševalnost boljševikov

Pariz, 9. nov. g. Sovjetska vlada namerava bivšega pariškega poslanskega svetnika Besedovskega sodnijsko zasledovati zaradi dozdavnih poverb. Besedovski je bil pozvan, naj pride 9. novembra v Moskvo in naj se tam zagovarja. Ker se Besedovski ne bo odzval temu vabilu, je očitvidno, da hočejo s to gonjo njega samo kompromitirati. Sovjetska vlada bo storila vse, da doseže njegovo izročitev. Besedovski s svoje strani pa bo tožil sovjetsko vlado zaradi razžaljenja časti.

Basel sedež reparacijske banke

Baden-Baden, 9. novembra. h. Odhori je sklenil, da bo sedež reparacijske banke v Baslu. O tem bodo v kratkem obveščene vse prizadete države.

Nesreča poštnega letala

Pariz, 9. novembra. AA. V Bar-le-Duc je akušalo poštno letalo, ki vzdržuje promet med Parizom, Strasbourgom in Prago, zaradi goste megle pristati. Pri tem pa je letalo zadelo ob visoko drevo in strmoglavilo na tla. Dva letalca sta se smrtno ponesrečila.

Hrvatski seljaci na obisku v Beogradu

Nad tri sto seljakov iz hrvatskega Zagorja je obiskalo jugoslovensko prestolico, kjer so bili nad vse prisrčno sprejeti

Beograd, 9. novembra AA. Danes ob 10. dopoldne je prišlo v Beograd s posebnim vlakom 350 kmetov iz hrvatskega Zagorja s kmečkima pevskega društva »Grozdom« in »Petrom Zrinskim«. Sprejem na postaji je bil nenavadno prisrčen. Hrvatske goste so sprejeli zastopniki beograjskih kulturnih in nacionalnih društev in množično občinstvo. Ko je vlak privozil v postajo, je vojaška godba zaigrala državno himno. Beograjski podžupan je pozdravil goste in jim želel dobrodoščilo. V imenu prestolnice Jugoslavije. V imenu Narodne odbrane je nagovoril hrvatske kmete Čeda Mihajlovič, a v imenu društva »Knežine Ljubice« predsednika Dobrila Glavaničeva. Za pozdrave se je zahvalil Giuro Liubič, seljak iz Novega Grada. V svojem improviziranem govoru je dal izraza navdušenja nad lepim bratskim sprejemom. »Sli smo,« je dejal, »v Beogradu s prepričanjem, da bomo našli odprte duše, ker enim in drugim polje po žilah ista bratska kri in ista zavest solidarnosti. Veliko delo osvoboditve, ki ga je začel že blagopokojni kralj Peter, je nadaljeval sedanji naš kralj Aleksander, ki je najplemenitejši in najboljši vladar naše dobe.«

Preproste, a presrečne besede hrvatskega seljaka so prisotni sprejeli z gromkimi in navdušenimi klici »Živel kralj Aleksander! Živela kraljevina Jugoslavija!« Nato se je razvrstila dolga povorka z godbo in zastavami na čelu. Ko so hrvatski seljaki korakali mimo kraljevskega doma, so zadoneli viharji klici »Živel kralj Aleksander! Živel naš kraljevski dom!« Povorka, ki je ustavila pred zgradbo beograjske občine, kjer je pozdravil Hrvate podžupan dr. Milan Stojadinović z govorom, v katerem je izjavil med drugim:

»Bratje in sestre! Beograd, prestolnica naše lepe Jugoslavije, vam kliče prisrčno dobrodoščilo. Ta naš pozdrav je posledica velike pažnje, pietete in ljubezni, ki jo je prestolnica Jugoslavije od vsega začetka nikoli napram idealu narodnega edinstva. Nikoli v svoji preteklosti Beograd ni postal biti nosilec te zdrave ideje narodnega edinstva. Bratje Hrvati so bili od nekdaj nosilci te ideje in so imeli v svoji sredi velike predstavnike Jugoslovenstva. Mi smo se na ta način medsebojno izpopolnjevali in dokazali s svojo mučno in težko prošlostjo, da smo en narod. Prišli ste v svojo prestolico, ki pripada vsemu našem narodu. Ko boste opazovali napredek

našega prestolnega mesta in občudovali naše velepalace Beograda, ne smete pozabiti, da so se to nekdo naši sinovi krvavo borili in da je njihova kri namakala beograjske zidove dolga stoletja.

Bratje in sestre! Težak je bil trenutek, ko se je naš kralj odločil k pomembnemu dejanju 6. januarja. Velika je bila njegova odgovornost, kakor je to tudi sam naglasil v svoji zgodovinski proklamaciji. Preureditev države pa je bila potrebna zaradi lepše bodočnosti in sreče našega naroda. (Viharji vzkliki: Živel kralj!) S tem navdušenim odobravanjem, bratje in sestre ste sami posvedočili razpoloženje, ki prejšnja vse sloje in kroge našega naroda po 6. januarju do našega zvišenega kralja. Doslej smo bili razdvojeni samo zato, ker se nismo nikoli dovolj razumeli in ker nismo iskali, kar nas spaja, ampak ono, kar nas je ločilo. Sedaj se zavedamo, da vstopamo v novo epoko dela in politike po zaslugi smelosti in državniške uvidenosti našega kralja. Po zaslugi te kraljeve odločnosti smo sedaj v položaju, v katerem je potrebno, da se čim prej in čim bolj izvede bratsko spajanje in ujedinjenje. Iščemo ono, kar nas spaja, kar nam je skupno in sveto, ker je ni stvari, ki bi nas mogla razdvojiti.

V imenu hrvatskih kmetovalcev se je dr. Stojadinović zahvalil Stjepanu Beloševiću iz Hrastine, ki je izjavil med drugim:

»Tam izpod Ivančice v Hrvatskem Zagorju se je rodila v kmečki kolibi misel, da bi sli mi hrvatski kmetovalci v Beogradu in pozdravili svoje drage brate (Klici: Živeli hrvatski seljaki!). Zato vam pri našim pozdravi vseh nas in onih tisočev, ki smo jih morali pustiti doma. Naj gredo naši iskreni pozdravi od srca do srca. Odšli smo iz našega belega hrvatskega Zagorja z zavestjo dolžnosti in v znak prijateljstva, ljubezni in sloge med brati Hrvati in Srbi, v našo lepo jugoslovensko prestolico. Zahvaljujem se vam najiskrenejše za lepi in stisljivi sprejem. Vedeli smo naprej, da drugače ne more biti. Brat brata ne more drugače sprejeti, kakor ste nas sprejeli vi. Hvala vam in živeli.

Izletniki so se nato napotili na Kalemegdan, kjer so poslušali radio in se nagledali mogočne panorame brezmejne sreme ravnic in veličastnega zlitja Save in Dunava pod jugoslovensko prestolico. Opoldne so se udeležili kosila, ki ga jim je priredila beograjska občina v Kazini.

Še o intrigah proti „Kmetijski družbi“

Članek »Intrige proti Kmetijski družbi«, ki smo ga objavili 31. oktobra, je zadel v živo, ker je jasno pokazal pravi odnos tega društva v okviru veljavnega društvenega prava in tozadnih pozitivnih zakonov. Dobro znani gospod, ki pa je očitno slab jurist, skuša v »Slovincu« izpodbiti naše stališče, ki edino je pravilno in v skladu z zakonom ter današnjo vlado, ki je strankarsko nepristransko. Časi, ko se je vsled strankarskih utilitarističnih zahtev kršil in gazil pozitivni zakon, so minili, hvala Bogu! »Slovenec« članke se v ta novi položaj očitno ne more in ne more živeti. Njegovi »argumenti« so tako jalovi in izumetničeni, da podirajo njegovo tezo, mesto da bi jo podprli. »Slovenec« trdi n. pr., da so bila kršena društvena pravila, ker se zadnji občni zbor »Kmetijske družbe« ni vršil 11. junija, ampak 5. septembra 1929. Res je, da je predzadnji občni zbor »Kmetijske družbe« naročil glavnemu odboru, da skliče prihodnje leto občni zbor prej in je glavni odbor to tudi vpoštoval. Res pa je tudi, da so preložitve občnega zbora zakrivil ti isti, ki so se hoteli polastiti premoženja »Kmetijske družbe« s politično hujskarijo, ki je po 6. januarju 1929 prepovedana in celo kazniva. Z znano okrožnico, ki je pozivala »naše« ljudi na vpis v družbo z ozirom na predstojajo občni zbor, se je začelo minirati. — Sicer pa je ogromna večina članstva preložitve občnega zbora na jesen, ko imajo kmečki ljudje več časa kot pa v juniju, ob času najboljših poljskih del, na zadnjem občnem zboru odobrila in je bilo torej tudi v tem pogledu popolnoma zakonito. Torej je ta poglavitni »argument«, ki se ga poslužuje kronjurist v »Slovincu«, jalov in smešen.

Kar se tiče sprejemanja članstva, ki je bilo na novo priglašeno en masse vsled zgoraj citirane okrožnice, pa je vsaka polemika odveč. Če bi glavni odbor sprejel kar na slepo te nove člane, ki se niso nota bene priglasili sani, ampak, ki so jih priglasili drugi ljudje, brez njihove vrednosti in za nje večino tudi članarino plačali, bi baš s tem grešil proti statutu. Ako bi glavni odbor ravnal drugače kot je, bi lahko spravil to obče koristno družbo v nevarnost, da se je polaste ali kupčijski spekulant ali pa tudi subverzivni elementi, ki bi njeno plodonosno delovanje preprečili. Zato je glavni odbor zaenkrat sprejel samo tiste člane, o katerih se je v smislu pravil prepričal, da soadajo v družbo in da je tudi resnično njihova volja to biti. Vse kar navaja kronjurist v »Slovincu« od 6. t. m., so prazne marnje, ki nikakor ne preprečijo ne morejo, ker so vsi njegovi »argumenti« povsem iz trte zviti.

Nadaljna trditve, da je »Kmetijska družba« stanovska zbornica po svojih pravilih, je izmišljotina. Najvišje upravno sodišče, Državni svet, je že enkrat razsodilo, da je družba društvo v okviru postojajočih pozitivnih zakonov o društvih. »Da je »Kmetijska družba« tudi v preteklosti, to je v nekdanji Avstriji, bila takšna stanovska korporacija, je samovoljna zgodovinska potvara. Na tem ničesar ne spremeni okoliščina, da je družba tu pa tam prešla od države kakšno podpora, o kateri se je navadno tudi predpisalo, kako se ima porabiti. Družba je bila v tem oziru skozi in skozi korektna in je to oblastvno znano. Če je kronjurist pri »Slovincu« upal v tem oziru na kakšne nepravilnosti, se je hudo urezal. Bo pač za eno blamažo bogatejši. Sicer pa je vsa borba »Slovenčevega« kronjurista v tem pogledu brez pomena, ker polemizira proti jasni razlagi Državnega sveta v Beogradu, ki je gotovo nepristranski in v tem pogledu tudi edino mero dajen.

Kronjurist v »Slovincu« pa pokaže na koncu svoje kopito, ko pove, da ima družba veliko premoženje. To je tisto, kar nekaterim ne privošči snanja. Kako se dokonati do tega premoženja in kako ž njim razpolagati po pri nas znanih metodah, to je tista osrednja točka, okoli katere se intrige, pošilja okrožnice z »našimi« ljudmi, se pritožuje, stoka in zavija.

Tako se nam zdi, da bo to gospodo še glava bolela vsled njihove intrazigčnosti, ko so dolejš bahavo odbijali vse poskuse večine, da se doseže sporazum in pride do slege pri pozitivnem in konstruktivnem delu, ki ga v smislu pravil vrši »Kmetijska družba«.

Nič ne dvomimo, da bo poklicana oblast čuvala zakon, da bo branila pravnička pred napadi vseh tistih, ki se ne morejo živjeti v stanje, da sta zakon in oblast za vse enaka, ne glede na nekdanje stranke in politične hujskarije. Naj si kronjurist »Slovenca« enkrat za vedno izbije iz glave, da bi smela »Kmetijska družba« biti objekt za politično - partizanske spekulacije.

Zonet italijanski incident

Beograd, 9. novembra AA. Včeraj ob 2. zjutraj sta se v nekem nočnem lokalno sporekla italijanski zrakoplovni ataše Cassone in neki drugi gost. G. Cassone je udaril z roko teža gosta zaradi nekih besedi, ki mu jih je bil ta zabrusil. Polcija je takoj po tem dogodku podvzela korake in krivca kaznovala. Tudi italijanski poslanik je dogodek priobčil ministrstvu zunanjih zadev, ki je takoj ukrenilo vse potrebno, da se stvar razčisti.

Popolna zmaga jugoslovenskih naprednih akademikov na ljubljanski univerzi

Izid včerajšnjih volitev v reprezentanco ljubljanskih akademikov — Pristaši »Slovenske liste« se volitev niso udeležili — Manifestacija jugoslovenske misli.

Ljubljana 9. novembra. Za letošnje volitve SSLU (Svet slušateljev ljubljanske univerze), ki je najvišja reprezentanca naše akademske omladine, se je bil boj samo med dvema taboroma. Volilna borba je zato bila zelo živahna, a za pripadnike tako imenovane »Slovenske liste« (A) zaradi silno nespretnosti taktike že vnaprej izgubljena.

Po včerajšnji IV. redni skupščini SSLU na kateri so pripadniki liste A porabili neki medklic kot povod za svoj eksodus, je bilo volilno razpoloženje danes dopoldne zelo burno. Mnogo je bilo diskutiranja pred univerzo in po hodnikih, pojavili so se razni novi plakati, a eksekutiva liste A je napravila glavno bravuro s tem, da je odstranila svoje plakate in proglasila abstinenco z naslednjim stereotipnim obvestilom:

»Danes mi ne volimo! Eksekutiva.«

Toda eksekutiva je kmalu uvidela svojo napako in je opoldne prošla za pogajanja s predstavniki »Liste jugoslovenske omladine« (B). Eksekutiva Slovenske liste je zantevala ponovno skupščino SSLU, slovesni preklic včerajšnjega medklica in ponovno čitanje revizijskega poročila, volitve pa naj bi se odgodile do ponedeljka. Ta manever v poslednjih urah pred volitvami je bil — milo rečeno — dovolj naven. Preklic je bil že včeraj podan, revizijsko poročilo pa je bilo prečitano, ko so pripadniki »Slovenske liste« ravno zapuščali skupščino.

Volitve so se torej ob pol 14. v redu pričele. Volilna komisija, ki so jo tvorili predstavniki dosedanjega SSLU iz obeh kandidiranih list, je v zborniški dvorani pregledala žaro, nakar se je pričelo glasovanje. Vsak glasovalec je oddal listek s črko liste, katero je volil, nakar je prejel žig na kolek v indeksu kot potrdilo izvršenega glasovanja. Udeležba je bila takoj v pričetku volitev zelo močna in je že tekom prvih dveh ur bilo oddanih okrog 400 glasov. Posebno živahno so se kretale tudi akademice, katerih število je letos precej naraslo.

Precej zbegani zaradi nepričakovano velike udeležbe in zaradi neorientiranosti raznih svojih pripadnikov so se glavni »stebri« liste A začeli okrog 16. zbirati pred univerzo in na hodniku pred zborniško dvorano. Izgledalo je, kakor da hočejo vdreti v volilni lokal in preprečiti normalen

zaključek volitev. Straže akademikov ob vhodu pa so pušale v dvorano samo po dva in dva glasovalca in prekrizale vse naarte.

Volitve so bile točno ob 18. v redu zaključene in volilna komisija je takoj izvršila skrutinij. Rezultat je naslednji:

Skupno je bilo oddanih 535 glasov, od teh je dobila lista A celih 5 lista B pa 523, glasov, dočim je bilo 7 glasovnic praznih. To je v dosedanjih petih volitvah najmočnejša zmaga jugoslovenske napredne omladine na ljubljanski univerzi. Od lani so napredne skupine jugoslovenskih akademikov napredovale za 20 glasov. Ta uspeh je tem lepši in zmaga tem popolnejša, ako upoštevamo, da so te skupine nastopile lani z ločenimi listami, od katerih je vsaka skušala mobilizirati vse svoje simpatizerje, in še bolj, ako upoštevamo, da je bila zaradi abstinence pristavev »Slovenske liste« popolna zmaga. »Liste jugoslovenske omladine« zagotovljena ob vsakem številu glasov. Gotovost izida povzroča normalno pri vsakih volitvah, da je volilna udeležba mnogo slabša. Da so nastopili jugoslovenski napredni akademiki kljub temu v tako častnem številu, je dokaz njihove vzorne discipline in izraz volje, manifestirati za lepe in visoke ideje, na katerih osnovi je bila postavljena »Lista jugoslovenske omladine«.

Izvoljeni so vsi kandidati te liste. Svet slušateljev ljubljanske univerze je s tem za šolsko leto 1929-30 sestavljen tako-le:

predsednik: cand. iur. Vladimir Suklje, člani predsedstva cand. iur. Andrej Grasselli, cand. iur. Branko Alujevič, stud. iur. Stanko Bidovec, stud. techn. Albert Nučič, stud. phil. Boris Koman in stud. techn. Franc Bajželi.

Revizorji so stud. techn. Filip Andjelčič stud. techn. Milna Rajh in cand. iur. Stane Ravnikar.

Na univerzi zbrana akademska omladina je z velikim navdušenjem sprejela proglasitev popolne zmage liste B in je živahno vzklikala kralju Jugoslaviji in univerzi. Izvoljeni predsednik je izjavil, da sprejmejo vsi kandidati svoja mesta, se zahvali za zaupanje in predlagal vdanostno brzojavko kralju Aleksandru, kar so vsi navzoči sprejeli z burnim odobravanjem. Končno so se akademiki podali pred univerzo, kjer so mogočno zapeli himno »Božje pravde« in »Hej Slovani«.

Romantična pot malega Ljubljančana

Split 9. nov. v. Sinj je dospel 12letni deček Fran Lovrenčič iz Ljubljane in sicer peš. Rojen je bil v Ljubljani, oče pa mu je bil rododom nekje iz Istre. Ker je deček ostal brez staršev, se je odločil, da odpotuje k očetovim sorodnikom v Istro, zgrešil pa je pot in došel v Dalmacijo, v Sinj. Izročen je bil občinskemu poglavarstvu v Splitu.

Napad na železniško stražo

Mala Kršna, 9. novembra. AA. Tričica neznanih ljudi je napadla 8. t. m. na progi Topčider-Mala Kršna pri km 67,8 kmečki stražo, ki je stražila železniško most v Rajli. Zato se je ustavil vlak št. 3844 pred železniškim mostom in nadaljeval pot brez druge motnje po izvršenem pregledu mosta. Po odhodu vlaka so neznan napadalc ponovno navallili na stražo, nakar je straža obvestila vlak št. 4887. Vlak je ostal na postaji zaradi ponovnega pregleda mostu 52 minut. O teh napadih je bil nemudoma obveščen poglavar podunavskega srezu v Smederevu.

Sarajevske poverebe

Sarajevo, 9. novembra r. Kakor smo poročali, je prokurist bosanske industrijske banke Voja Prnjatović izvršil večje poverebe in se nato sam javil državnemu pravdniku. Po njegovih lastnih prijavah in po prvih ugotovitvah se je mislilo, da je poveril nekaj nad 400 tisoč dinarjev. Natančnejši pregled knjig pa je dognal, da znašajo poverebe nad 600.000 Din. Manipulacije segajo nazaj do l. 1926. Prnjatović, ki je zaprt, je skušal v zaporu izvršiti samomor. Njegovo nakano pa so še pravčasno preprečili.

Rodbinska tragedija

Sombor, 9. nov. 8. Včeraj popoldne se je v bližini Sombora na Zončanskih salaših pripetila krvava rodbsinska tragedija. Nedavno se je hčerka bogatega posestnika Gavra Bošnjaka poročila s mladim Nikom Stojčevićem proti volji svojega očeta, ki je zaradi tega hčerko izključil iz rodbine. Včeraj je bil Bošnjakov rojstni dan in je mladi par došel, da bi se pomiril z očetom. Bošnjak pa ju je takoj poglal iz hiše, čim sta prišla. Med tantom in zetom je nastal prepri in Bošnjak je razjarjen z nožem napadel Stojčevića. Ta je pograbil kos lesa in udaril z njim dvakrat tasta po glavi, tako da je čez pol ure umrl. Stojčević je bil aretiran.

Novo ime prekmurske občine

Beograd, 9. novembra. r. Današnje »Slovenske Novine« objavljajo uredbu notranjega ministarstva, po kateri se na osnovi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o občinah z dne 12. februarja 1929 spreminja ime sela in občine Kuzdobljanje v srezu Murska Sobot. Selo Kuzdobljanje se bo odedlej zvalo Kuzma.

Bolezni Paderewskega

Varšava, 9. novembra. s. Že nekaj dni molijo v poljskih cerkvah molitve za ozdravljenje Paderewskega. Na včerajšnji 69. rojstni dan je dobil slavni umetnik brzojavko papeža, v kateri mu pošilja svoj apostolski blagoslov ter želi za čim prejše okrevanje.

Jubilej Leopolda Kovača

Ljubljana, 9. novembra. V popolnoma razprodanem opernem gledališču se je nočoj vprizorila Smetanova »Prodana nevesta« v proslavo odrske 25letnice opernega in koncertnega solista Leopolda Kovača. Pred začetkom predstave se je dvignila zavesa in na odprtem odru, ki je bil lepo okrašen s številnimi venci in šopki ter obdan s špalirjem igralcev in zastopnikov društev, je jubilarita pozdravil intendant Oton Zupančič. Castital mu je k jubileju, se mu zahvalil za njegovo gledališko delo in pozdravil v njem pravo slovensko srce. Nato mu je častil v imeu tovarišev operni pevec Janko. Nastopili so tudi zastopniki drugih društev, med njimi pevskega zbora Glasbene Matice in ASK Primorja, nakar so jubilaritu častili še tovariši ga. Danilova, Danilo in Simenc. Jubilarit, ki ga je občinstvo burno pozdravljalo, je prejel tudi mnogo daril. Ginjen se je zahvalil za toliko pozornost, rekoč: »Vzemite to na znanje... več ne morem, preveč sem razburjen.« Aplavz hvalnega občinstva se dolgo ni podel. Ko se je zopet spustil zastor, se je pojavil za dirigentskim pultom prvi nočojšnji gost, kapelnik Nar. gledališča v Brnu g. A. Balatka, ki ga je občinstvo navdušeno pozdravilo. Pod njegovo mojstrsko taktirko so se kmalu oglasili krasni zvoki overture; zatem je nastopilo v l. dejanju dvojje nadaljnjih odličnih gostov: ga. Vera Nožičičeva in g. Marij Simenc, ki sta s Krizajem kot Kecalom silno poveličala to slavno predstavo. Po l. dejanju so bili vsi trije obnem z dirigentom g. Balatko deležni dolgotrajnega aplavza. Dobili so tudi vence in šopke. Po 2. dejanju je bil zopet predmet ovacij jubilarit, ki je odigral eno svojih najboljših vlog: Vaska.

Predstava »Prodane neveste« je bila v vsakem oziru na odlični višini in je dostojno povzdignila redki jubilej člana slovenske opere.

Poštno letalo zgorelo

Bar le Duc, 9. novembra g. Danes je poštno letalo Paris-Strasbourg v bližini Bar le Duca strmoglavilo na tla ter je zgorelo. Pilot in mehanik sta zgorela v plamenih. Poleg teh dveh oseb je bila na letalu samo poštna pošiljka. Vzrok nesreče je ta, da je pilot zaradi goste megle izgubil smer ter se zaletel v skupino dreves, nakar je sledila eksplozija bencina.

Omejitev poslovanja newyorške borze

Newyork, 9. novembra. d. Borzni svet je sklenil za prihodnji teden znatno omejiti poslovanje borze, ki bo odprta samo pet dni v tednu v času od 10. do 13. ure.

Hmeljski trg

Zatec, 9. novembra h. Tedensko poročilo. V preteklem tednu je bila tendenca čvrsta. Dnevno je bilo sicer prometa 100—200 meterskih stotov, vendar pa je povpraševanje padlo. Interes je bil samo za prama hmelji in za prama izbrani hmelji, čigar cene so se vzdržale. Za hmelji srednje kvalitete se je plačevala nižja cena. Današnje cene so znašale 500—750. Tendenca mirna. Javni markacijski urad v Zatecu je do petka za beležil 80.000 meterskih stotov letošnjega zateškega hmelja.

Stališče Mironesca do panevropske ideje

Predavanje rumunskega zunanjega ministra o perečih zunanje-političnih vprašanjih

Bukarešta, 9. okt. AA. Novinarski sindikat v Bukarešti po prireditel niz predavanj o zunanji politiki.

Prvi je snovi predaval rumunski zunanji minister Mironescu. Njegovo predavanje je bila jasna izpoved miroljubnosti rumunske zunanje politike. Predavatelj je uvodoma naglašal, da je potrebno seznanjati z vprašanji zunanje politike najširše narodne sloje, kajti vprašanje miru je sedaj tudi problem organizacije. Društvo narodov v Ženevi gre zasluga, da je razpredlo ogromno organizacijo miru. Nekoč so ljubitelji miru govorili in pozivali neznane sile k intervencijam proti vojniam. Društvo narodov pa je prešlo k dejanjem ter pozvalo narode k razorožitvi. Društvo narodov si prizadeva povezati posamezne države in narode med seboj in jih združevati s protivojnimi pogodbenimi pakti. Vprašanje razorožitve ima svoje težave v tem, ker mnoge države niso članice Društva narodov in je zategadelj nemogoče kontrolirati njihovo oboroževanje.

Zatem je Mironescu govoril o rovarjih proti miru. Neke države bi hotele izzvati mednarodne nereda s tem, da govore o

potrebi mirne in prostovoljne izpremembe mirovnih pogojev, češ, da so krivične. Jase no je, da je treba pridobiti za izpremembo mirovnih pogojev vse prizadete narode in države. Rumunija ne bo nikoli pristala na izpremembo mirovnih pogojev.

O Briandovem načrtu za konfederacijo evropskih držav smatra Mironescu, da je odličen, da pa potrebuje dolgo časa za ustvaritve in smotrene priprave. Ustvaritev tega načrta bo izvedena postopoma. Prvo stopnjo bi mogle tvoriti neke vrste gospodarska unija posameznih skupin držav. Posebno stopnjo bi moralo tvoriti prizadevanje, da se med temi gospodarskimi unijami sklene še širše gospodarske zveze. Končna etapa bi bila v prepletanju teh državnih in gospodarskih skupin s skupnimi političnimi pogodbami.

Velika vloga v tem pokretu pripada časopisu, ki mora smotreno propagirati koristi in interese evropske konfederacije. Močnost Evrope in sveta je v miru in zblizanju narodov, ki se naj končno zavedo, da zahtevajo njihovo soglasje najvišji interesi civilizacije.

Najdena bomba uničila celo rodbino

Grozna nesreča v Banatu — Usodna najdba mladega dekleta — Dva otroka mrtva, pet oseb ranjenih.

Novi Sad, 9. novembra 8. Včeraj je v celu Vranjevu v Banatu eksplodirala bomba, ki je ostala na polju izza vojne in so jo našli otroci. Posledice eksplozije so bile strašne. Vsled ran sta umrli dve osebi, pet pa teže ranjenih. Bomba je našla na polju 14-letna Veronika Grasner ter jo prinesla domov pokazat materi v kuhinji, da bi jo vprašala, kaj je. Mati jo je opozorila, da je to silno nevarna stvar, zaradi česar je Veronika izpustila v strahu bombo

iz rok na kamenita tla. Nastala je eksplozija, pri kateri so bili ranjeni mati in štiri otroci v starosti 17, 14, 10 in 8 let, razen tega pa tudi neka gospa, ki je bila na posetu, in njeno 9mesečno dete, ki ga je imela v naročju. Na prevozu v bolnico v Veliki Kikindi sta podlegla poškodbam Veronika in njen 8-letni brat Aleksander, dočim obstoja nevarnost za življenje tudi za mater.

so in kako sijajno napredujejo v trgovini in industriji.

Često slišimo trditve, da nimajo vojaškega talenta. To je nesmisel. Umik čeških legionov v Sibirijo je z vojaškega stališča sijajno delo. Pokazali so svojo vztrajnost, svojo disciplino in svoje junaštvo.

Ne smemo pozabiti, da so ta narod oropali njegovega plemstva. Sedaj si ta narod ustvarja drugo plemstvo. Njihova vojska ni slaba. Oprezni so napram Madžarom in to je prav...

Samomor starčka zaradi bede

Novi Sad, 9. novembra. 8. Davi ob 5. se je obesil v Temerinu 78letni seljak Ivan Lukaš zaradi velike bede.

Smrt akademika pod vlakom

Sušak, 9. novembra. 8. Davi so našli na postaji Plase - Crikvenica slušatelja zagrebške univerze Kucmana Kaloša povoženega od vlaka in že mrtvega. Kako se je pripetila nesreča, še niso mogli ugotoviti.

Neurje nad Sušakom

Sušak, 9. novembra. n. V pretekli noči in davi je divjalo nad Sušakom silno neurje z močnimi nalivi, ki so razrili več mestnih cest in ulic.

Odsotnost nemškega poslanika

Beograd, 9. novembra. AA. Nemški poslanik na našem dvoru dr. Köster je včeraj odpoval v Berlin, kjer ostane nekaj tednov.

Maršal Foch o Češkoslovaški

Raymond Reconly je izdal »Spomine maršala Focha«, ki jih je napisal pod osebno redakcijo pokojnega velikega vojskovodje.

Posebno zanimivo je zadnje poglavje te knjige, v katerem izreka maršal svojo sodbo o Češkoslovaški in o češkoslovaškem narodu.

»Pred par leti,« pravi Foch, »sem se na povratku iz Poljske ustavil na Češkoslovaškem. Trdno verujem v bodočnost in razvoj te države. Češka rasa obstoja, to je dejstvo, o katerem se ne da več dvomiti in ki ga ni moči utajiti. Da ni po tolikih stoletjih zatiranja in robovanja propadla, je dokaz, da ni smela umreti. S tem je pokazala svojo moč in svojo življenjsko sposobnost.

Čehi so ne glede na svoje prirojene sposobnosti znali najti odlične voditelje: Masaryka, Beneša. Vrhun tega so bili še tako pametni, da so jih od zaključka vojne, to je že skoraj 10 let, pustili stalno na krmilu. To že nekaj zaleže. Narod, ki je sposoben za tako disciplino, lahko z gotovostjo računa z veliko bodočnostjo.

Sicer pa itak veste, kako delavni, pošteti, čestiti, inteligentni in marljivi

Oblačila za dame in gospode

kupite najceneje pri trvdri

FRAN LUKIČ, LJUBLJANA

Stritarjeva ulica

Domače vesti

* **Príhod podbana dr. Otmarja Pirkmajerja v Ljubljano.** Včeraj zjutraj se je z brzovlakom pripeljal iz Beograda v Ljubljano podban Dravske banovine g. dr. Otmar Pirkmajer. Kako velik ugled in simpatije si je g. dr. Pirkmajer tekom svojega službovanja pridobil v Beogradu, je pokazal prísrečni sloves. Na beograjski kolodvor so g. podbana v petek zvečer srenimil zastopniki notranjega ministrstva, razni drugi odlični državni funkcionarji in v posebno velikem številu zastopniki slovenske beograjske kolonije. Na kolodvoru v Ljubljani sta g. podbana pozdravila v imenu banske uprave g. vl. sv. dr. Rudolf Andrejka, v imenu mestne občine pa magistratni svetnik g. dr. Riko Fux. Na banski upravi je bilo g. podbanu tekom dopoldne predstavljeno uradništvo, svoje posle bo na prevzel istočasno z banom jutri, v ponedeljek.

* **Uradni list Dravske banovine objavlja v 112. številki uredbu o ugotovitvi imovine, načinu uprave in budgetiranju banovin in o likvidaciji imovinskih razmerij dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav.**

* **Iz češkoslovaške diplomatske službe.** Prezident češkoslovaške republike dr. Masaryk je odpoklical generalnega konzula v Trstu Edvarda Machatega in ga imenoval za češkoslovaškega poslanika v Buenos Airesu (Argentina).

* **Proslava Dneva miru.** Podmladek Rdečega križa je podvel akcijo, da se tudi letos čimboli svečano proslavi »Dan miru« v naši državi. Proslava se bo vršila jutri, 11. novembra, kot spomin na dan, ko je bilo pred enajstimi leti sklenjeno premirje. V vseh šolah naše kraljevine se bodo vršila predavanja o Društvu narodov, o miru in mednarodni solidarnosti. Točno ob enajstih bodo zvonili zvonovi v vseh cerkva v državi, prenehalo bo vsako delo in ustavil se bo vsi promet za dve minuti, da se v tem času spominjamo smrtnih žrtev svetovne vojne.

* **Z beograjske univerze.** Med visokošolci, ki so letos v jesenskem terminu opravili rigorozo na pravni fakulteti v Beogradu, je tudi francižan Dane Zubac, ki poučuje veronauk na beograjski tretji deški gimnaziji. Zubac je prvi katoliški svečenik, ki bo v bližnjih dneh na beograjski univerzi promoviran za doktorja prava.

* **Zborovanje Učiteljskega društva za litjski okraj.** Včeraj je zborovalo učiteljsko litjskega okraja, ki je organizirano v UJU. Zbor se je vršil na ljubljanskem učiteljskem. Udeležba je bila zelo povoljna. Zanimiva so bila izvajanja uradnika »Učiteljskega tovariša« g. Dimnika, informativno poročilo o stanju v organizaciji pa je podal ljubljanski poverjenik g. Skulj. Za tem poročili so sledili referati društvenih funkcionarjev, ki so bili na dnevnem redu občnega zbora. Vsa poročila je občni zbor odobril, pri volitvah pa je članstvo podaljšalo obdobju funkcijske dobe še za prihodnje leto. Zborovanja se je udeležil tudi litjski sreski prosvetni referent g. Ivan Beseljak, ki ga je učiteljsko prisrčno pozdravilo v svoji sredi. Podal je nekaj klenih zrn iz svoje prakse in so navzoči z akklamiranjem vzeli njegova strokovna izvajanja na znanje.

* **Na Bledu vlada živahno stavbno gibanje.** V gradbi je več novih vil, hotelir Kenda pa gradi poleg svojega starega hotela novo moderno hotelsko poslopje. Gospa Tomčeva bo znatno povečala svoje hotelsko poslopje, gospa Hočevarjeva pa svojo vilo. Prihodnje leto bo Bled imel okrog 200 postelj za tuje več kakor letos. Na Bledu bi bila nujno potrebna moderna centralna garaža. Donášala bi gotovo lepe dohodke. Ali se bo našel kdo, da bi jo zgradil?

* **V mariborski moški kaznilnici se odda mesto pristava v II. kategoriji državnih uradnikov.** Prošnje opremljene po členu 12. uradniškega zakona naj se vlože najkasneje do 25. t. m. pri ravnatelstvu kr. moške kaznilnice v Mariboru. Prošilec, ki se sreje, bo moral naknadno opraviti izpit za upravnega uradnika v kaznilnicah in jetnišnicah.

* **Okrožno tajništvo Narodno strokovne zveze v Mariboru.** Podružnica Narodno strokovne zveze v Mariboru je s 1. oktobrom otvorila okrožno tajništvo za mariborsko oblast. Narodna strokovna zveza prosi vse podružnice, da se obračajo na okrožno tajništvo in tudi mariborski člani naj se poslužujejo tega tajništva. Tajništvo se nahaja v Cankarjevi ulici 1, pritličje, in posluje vsak dan od 15. do 18. razen ob nedeljah in praznikih. Mariborski člani lahko tamkaj plačajo tudi članarino.

* **Spominska proslava v Krškem.** V spomin Rapalske pogodbe, pokojnega Vladimira Gortana in drugih žrtev prireditelja Kraljeva organizacija jugoslovenska emigrantov v Rajhenburgu in podružnica Matice v Krškem 12. t. m. spominsko proslavo. V torej zjutraj ob 7. se bo čitala v tukajšnji samostanski cerkvi velika črna maša za pokojnim Vladimrom Ob 20. pa bo v dvorani Sokola predavanje v Rapallu in deklaracije. Sodeloval bo tudi tamkašnji kvartet. Vabljeni vsi meščani in okoličani, da se udeležijo svete maše in proslave.

* **Železniškim upokojencem in invalidom.** Prejeli smo: Na neosnovane očitke, da se Društvo železniških upokojencev premalo zavzema za železniške upokojence in železniške invalide, odgovarjamo naslednje: Smelo lahko trdimo, da nobeno društvo ne more storiti več za svoje člane, kakor stori to Društvo železniških upokojencev za vse kategorije in železniške invalide. Velika večina železniških maloštevnarjev in invalidov ni članica v društvu, ker nimajo sredstev niiti za preživljanje, kako naj bi se plačali članarino. Društvo se tega zaveda in ne pusti teh siromakov v njihovi bedi osamljenosti, temveč skuša na merodajnih mestih doseči, da bi se njihov bedni položaj vsaj malo izboljšal, za kar imamo dokaze v rokah. Da pa še ni rešitve, ne zadene društva nobena krivda. Očitki so torej neosnovani in s tem vsak škoduje sebi in skupnosti. — Društvo železniških upokojencev.

* **Srpska književna zadruga v Beogradu** je izdala XXXII. kolo svojih knjig. Letošnja izdaja obsega sedem v platno vezanih knjig najboljših srbskih piscev. Celo kolo stane samo 100 dinarjev in se naroča pri poverjeniku g. Vladimiru Kravosu, Ljubljana, palača Delavske zbornice. Z naročilom je poslani tudi denar.

borsko oblast. Narodna strokovna zveza prosi vse podružnice, da se obračajo na okrožno tajništvo in tudi mariborski člani naj se poslužujejo tega tajništva. Tajništvo se nahaja v Cankarjevi ulici 1, pritličje, in posluje vsak dan od 15. do 18. razen ob nedeljah in praznikih. Mariborski člani lahko tamkaj plačajo tudi članarino.

* **Spominska proslava v Krškem.** V spomin Rapalske pogodbe, pokojnega Vladimira Gortana in drugih žrtev prireditelja Kraljeva organizacija jugoslovenska emigrantov v Rajhenburgu in podružnica Matice v Krškem 12. t. m. spominsko proslavo. V torej zjutraj ob 7. se bo čitala v tukajšnji samostanski cerkvi velika črna maša za pokojnim Vladimrom Ob 20. pa bo v dvorani Sokola predavanje v Rapallu in deklaracije. Sodeloval bo tudi tamkašnji kvartet. Vabljeni vsi meščani in okoličani, da se udeležijo svete maše in proslave.

* **Železniškim upokojencem in invalidom.** Prejeli smo: Na neosnovane očitke, da se Društvo železniških upokojencev premalo zavzema za železniške upokojence in železniške invalide, odgovarjamo naslednje: Smelo lahko trdimo, da nobeno društvo ne more storiti več za svoje člane, kakor stori to Društvo železniških upokojencev za vse kategorije in železniške invalide. Velika večina železniških maloštevnarjev in invalidov ni članica v društvu, ker nimajo sredstev niiti za preživljanje, kako naj bi se plačali članarino. Društvo se tega zaveda in ne pusti teh siromakov v njihovi bedi osamljenosti, temveč skuša na merodajnih mestih doseči, da bi se njihov bedni položaj vsaj malo izboljšal, za kar imamo dokaze v rokah. Da pa še ni rešitve, ne zadene društva nobena krivda. Očitki so torej neosnovani in s tem vsak škoduje sebi in skupnosti. — Društvo železniških upokojencev.

* **Srpska književna zadruga v Beogradu** je izdala XXXII. kolo svojih knjig. Letošnja izdaja obsega sedem v platno vezanih knjig najboljših srbskih piscev. Celo kolo stane samo 100 dinarjev in se naroča pri poverjeniku g. Vladimiru Kravosu, Ljubljana, palača Delavske zbornice. Z naročilom je poslani tudi denar.

Velika prodaja damske konfekcije prihranite Daš denar in kupite za polovično ceno.



14011

* **Smrt uglednega zdravnika.** Te dni je v Vrnjački Banji v svojem sanatoriju »Terapija« umrl direktor sanatorija dr. Avgust Kuhar-Durien, ugleden zdravnik za živčne bolezni ter predsednik Hrvatskega kluba v Beogradu. Dr. Kuhar je znana osebnost iz vrst srbskohrvatske koalicije. Bil je priljubljen zdravnik v Zagrebu in pozneje na Reki, od koder pa se je kot jugoslovanski nacionalist moral izseliti. Preselil se je v Beograd ter je pozneje ustanovil sanatorij v Vrnjački Banji. Pokopan bo v Surobici v rodbinski grobnici.

* **Bolgarski zdravniki pridejo v Jugoslavijo.** Društvo narodov priredi prihodnje leto ekskurzijo zdravnikov po Balkanu. Bolgarski zdravniki bodo ob stroških Društva narodov prepotovali Jugoslavijo in Rumunijo v znanstvene svrhe.

* **Čepice za člane Jadranske straže.** Ker je letošnja glavna skupščina Jadranske straže sprejela predlog izvršilnega odbora, da se uvedejo čepice Jadranske straže kakor tudi društveni znaki, katere bodo smeli nositi vsi člani tega uduženja. Izvršilni odbor je že dal izdelati čepice, ki imajo prav čedno obliko, a tudi znaki so prav lični. Zaenkrat pridejo v promet samo zimске čepice, ker je poletna sezona že minila.

* **Leta, prebita v južnih krajih naše kraljevine, se računajo dvojno.** Izvršujoč načelnik gradbenega ministrstva poziva oblastna poštna uprava v Ljubljani vse uslužbence in jih opozarja, da prejemajo po členu 26 rešenja ministrskega sveta o draginskih dokladah državni nameščenci, ki služujejo v južnih krajih naše kraljevine, poleg vseh prejemkov še poseben dodatek v izmeri 50, 45 odnosno 40 osebne draginske doklade. Po določilu točke 8. člena 137. zakona o uradnih in ostalih državnih uslužbencih civilnega reda se leta, prebita v južnih krajih naše kraljevine, računajo dvojno za pokojnino.

* **Smrtina kosa.** V Cerknici pri Rakeku je preminul v starosti komaj 52 let tamošnji trgovec in posestnik g. Ivan Lavrič, bivši dolgoletni tamošnji župan. Pokojnik, ki je bil tast učitelja g. Šušteršiča v Cerknici in akad. slikarja g. Stiplovskega v Krškem, je bil ugledna osebnost in splošno spoštovan. Blag mu spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Zimska sezona na našem Primorju.** Po vesteh iz Splita je tekom meseca oktobra prispelo tjakaj še 2897 gostov. Odkar pa je nastopilo jesensko vreme, je poset tujcev znatno padel in morská kopališča in letovišča so skoro popolnoma prazna. V večjih kopališčih pa se že pričena zimska sezona. Prispelo je že precej tuje publike, ki uživa blago klimo naše rivijere.

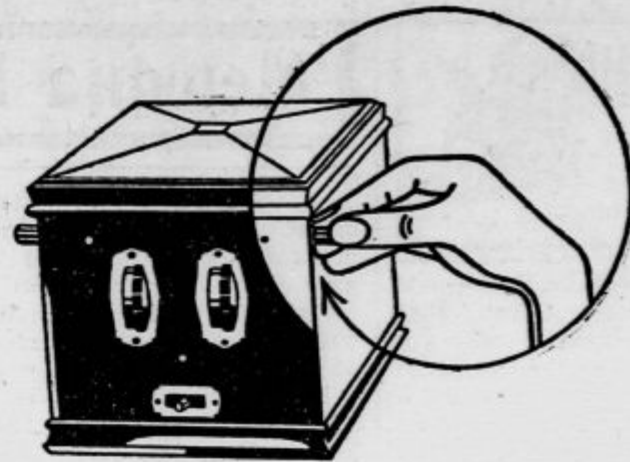
* **Velike svečanosti na zagrebškem aerodromu.** Danes se bo v Zagrebu na svečan način otvorila privatna zrakoplovna pilotska šola ter se bo obenem vršil tudi krst Kršlovčevega športno-šolskega aeroplana. Aeroplan bo dobil ime »Dalmacija«. Kumlca novega aeroplana bo soproga zagrebškega župana.

* **Obrtniški koledar** je izdala Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani za leto 1930. Koledar vsebuje poleg nekaj običajnih spisov, ki jih navadno priobčujemo kalendarji, izključno informativne in za obrtnika poučne spise: važne zakone in naredbe o davčnih, taksni, obrtniških in drugih zadevah, razne pomožne tabele za krojače, čevljarje, mizarje, ključavničarje, mesarje itd., stanje obrti in organizacije, pregled vseh zadrug in korporacij v Dravski banovini in drugo. Cena koledarja s poštnino vred 13,50 Din. Naroča se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

* **Zaradi izgubljenih srebrnikov v smrt.** V okolici Krive Palanke so našli te dni v nekem gozdu mrtvo 17 letno Leposavo Jačimovičev. Kakor je preiskava dognala, je mladenka šla prostovoljno v smrt, ker ni mogla več prenašati očitanih svojih roditeljev, ki so jo zmerjali zato, ker je izgubila ogrlico, obstoječo iz redkih srebrnikov.

* **Po petnajstih letih.** V Banialuki se je zaključila te dni zakonska drama s srečnim koncem Leta 1913. je Kristina Koščinska, žena Josipa Koščinskega, porodila žensko dete v Dubravi pri Gradiški. Tri mesece pozneje je Kristina zapustila svojega moža, ker je pogosto grdo ravnal z njo. Do pričetka vojne sta še vedela drug za drugega, pozneje pa se je izgubil vsak stik med njima. Ko je bila mala Stefica stara devet mesecev, je njen oče bil pozvan k vojakom, kjer je ostal do konca vojne, Kristina pa se je s svojim otrokom potikala po svetu. Ustavila se je končno v Banialuki, kjer je bila zaposlena po kavarinah in gostilnah. Te dni pa je prišel v njo nek banialuško gostilno neznani človek, ki je vprašal, ali ni tamkaj nameščena Kristina Koščinska. Bil je to njen dolgo vrsto let pogrešani mož Josip, ki je iskal svojo ženo in sedaj že 16 let staro hčerko. Bil je več let v ruskem ujetništvu, pozneje pa zaposlen na raznih posestvih na Češkem. Po dolgih letih se je Kristina sestala in zopet sprijaznila s svojim možem, Stefica pa je našla sedaj skrbnega očeta.

* **V Aleksandrovcu se je pojavila steklina** v bosanskem Aleksandrovcu je nedavno stekel pes ogrižel nekega konja. Pred par dnevi so se na konju pojavili znaki stekline. Konj je ogrižel svojega gospodarja Jurija Wortmanna, ki se sedaj zdravi v Pausturjevem zavodu. Za steklino sta oboleli tudi dve kravi.



Popolnoma isto podajanje glasu

kakor pri najdražjih radio aparatih

TELEFUNKEN 30w

3-cevni prejemni aparat za mesto in deželo z fino regulacijo

Za direktni priklop na električno omrežje Sprejema vse večje postaje v zvočniku

Območje glasu 7 1/2 oktav

Vklop na gumb

Cena vključno elektronk Din 3500—

Zahlevajte brezobvezno predvajanje pri radio trgovcu

TELEFUNKEN



NAJSTAREJŠA IZKUSTVA — NAJMODERNEJŠA KONSTRUKCIJA

u— **Ilirska razstava.** Kolikor gre za gradivo iz muzejskih zbirk, je tudi še nadalje dostopna v prostorih Narodnega muzeja (pritličje, severni trakt, mineraloška dvorana). V vitrinah pritličnega hodnika v muzeju se nadalje predstavlja historični razvoj reproduktivnih in grafičnih umetnosti: lesoreza, linoreza, bakroreza, bakrorisa in raznih vrst ujedank, monotipije, litografije itd. Ljubitelji umetnosti imajo poleg grafičnih listov naših domačih umetnikov na kratko razjasnjen tudi ves tehnološki potek (deloma s pridejanim orodjem) tako, da more tudi vsakdo sam ločiti posamezne reproduktivne vrste. V zvezi s tem so razstavljeni tudi (nekateri prav redki) tisk starejših tujih mojstrov, ki so zastopani v muzejski grafični zbirki. — Muzzej ostane za brezplačen nedeljski dopoldanski poset odprtjen le še do zadnje novembarske nedelje (24. tm.), ter se odpre zopet spomladi. Ostali posetni red pa ostane tudi preko zime neizpremenjen.

u— **Iz gledališča.** Zaradi obolevosti se uprizori drveni namestu »Beneške noči« opereta »Mam'zelle Nitouche«. — V dramo bo danes popoldne ob 3. prijazna mladinska igra »Janezek Nonsanček«. Stariški laško kupujejo vstopnice pri dnevnih blagajni v operi. — Zvečer se bo v dramo ponovila komedija »Velika abeceda« z g. Cesarjem v glavni vlogi. — Opozarjamo, da se bo vprizorila v soboto 16. t. m. »Valkira«, velika opera nemškega klasika Wagnerja. — Uprava gledališča poziva abonente, da plačajo tretji obrok najkasneje do 14. t. m.

u— **Opozarjamo na ponedeljkov koncert** slovečega Brandl-tria v dvorani Filharmonične družbe (violina, čelo in klavir). Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

u— **Film o kopalnem sportu.** Samo še danes ob 11. dopoldne bo predvala ZKD v kinu Matica krasni film, ki nam predločuje v nazornih slikah zdravstveno vrednost kopanja in vodnega sporta za človeško telo.

Bojne žene dosežejo z uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice neovirano lahko iztehljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodelno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove vode« ugotovili z lastnimi preiskavanji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

u— **Uradne ure pri kontroli mer in dragocenih kovin** (metroizkusni urad) v Ljubljani so po odobrenju predsednika ministrskega sveta določene za dobo od 1. oktobra 1929. do 1. aprila 1930 od pol 8. do 14. u— **Predavanje o vinski trti na domačem vrtu** priredi v torek 13. t. m. ob 20. podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani v mestni deklški šoli pri sv. Jakobu. Predavatelj g. Štrekelj, šolski nadzornik v pokou. Podružnica bo prirejala predavanja odslej vsak torek do pomladi. Udeležite se zanimivih predavanj!

Dalmaston zimske suknje krasne double štofe v največji izbiri.

Površne suknjiče Sportne čepice, pletenine, trikotažo, perilo, nogavice, samoveznice itd. prodaja po

brezkonkurenčnih cenah trvdka Anton Presker, Sv. Petra c. 14

u— **Tečaj za slovenščino na univerzi.** Prejeli smo: Pokojni slavist Karel Štrekelj je ustanovil na graški univerzi tečaj za slovenščino, v katerem je učil svoje slušatelje na podstavi »Slov. Narodae in »Slovenca« pravilnega jezika. Rabil je v ta namen celo inserate. Tudi dandanašnji bi bilo nujno potrebno, da bi se kateri slavist na ljubljanski univerzi posvetil pouku v pravilnem izražanju slovenskega jezika. Saj zahajamo vedno bolj v spakedrano oblikovanje svojih misli. Jezik ni pravilen ne slovnično ne besedno, slog pa kar tišči v nemščino. Vsak čas se pojavi kaka novotarija in izpodriva, kar so dobri pisatelji utrdili. In vse take novodobne napake bi bilo opozoriti in uvesti slušatelje v pravilno oblikovanje jezika. A. M. u— **V počaščenje spomina** pokojnega apelacijskega svetnika dr. P. Skaberneta so darovale učenke IV. razreda vadnice 100 Din, g. Simon Kunčič pa po dr. Luliku 200 Din Podpornemu društvu slepih. Najiskrenejša hvala.

u— **Velezabavno komedijo »Igra s smrtjo«** ponovi Sentjakovski gledališki oder danes ob 20. Igra je dosežla pri vseh dosedanjih predstavah krasen uspeh. Izredno komične situacije in velezabavne duhovit humor zabavata občinstvo vso predstavo. Vstopnice se dobe pri blagajni od pol 20. dalje.

Berite! Danes in jutri! Pridite!

Občinstvo e včeraj naravnost oblegalo blagajno! Zakaj vsakdo je hotel videti očarljivo črnolasko

POLO NEGRI

ki je po dolgem presledku spet obiskala Ljubljano v svojem najnovejšem vefilmu trpeče, idealne ljubezni

PRIZNANJE

Drama srcá!
Drama strastne ljubezni!
Drama blazno ljubeče žene!
Kljub ogromnim stroškom nizke cene!
Preskrbite si pravočasno vstopnice!

Kino Ljubljanski dvor Telefon 27 — 30.

Ob
1/2 11. dop.
3.,
1/2 5.,
6.,
1/2 8.,
in 9. uri.



Dveurne predstave

pri nepovišanih cenah ob 3., 5., 7. in 9. uri

Stric Tomova koč

Film, nad katerim se divi vsak gledalec, posnet po znamenitem is oimenskem romanu.

Trpljenje črncev, sužnjev Amerike

Kino „IDEAL“

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne najceneje
v drogerijah
KANC, LJUBLJANA
in
KANC (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATIS!

u— **Aretacija opasnih tatov.** Ljubljanski policiji se je posrečilo aretirati pol ducata opasnih tatov deloma v Ljubljani deloma v okolici Ljubljane, zlasti blizu Device Marije v Polju. Policija je tudi zaplenila večjo množico ukradenega blaga, ki je izviralo iz vlovov pri »Dolgem mostu«, v Mizarsko zadrugo v Vižmarjih, v gostilno Franca Januša v Domžalah itd. Aretirani tatovi so bili izročeni v zapore deželne sodišča. Preiskava se še vrši. Upajmo, da bo sedaj imetje malo varnejše pred ljubitelji tujege blaga.

Pouk živih jezikov
(francoščine, angleščine, nemščine, italijanščine, španščine) v skupinah in za posameznike. Informacije vsak dan (razen sobote) ob 6. zvečer, Beethovnova ulica 7, prilike. — Vodstvo: Prof. S. J. Jeras.

u— **Nevarni suknjarji.** V Ljubljani sta bila aretirana brata Ivan in Ludovik Lakner, eden 19 let in drugi 22 let star, doma iz Studenca pri Sevnici, ker sta bila v posesti zimske suknje, ki sta jo te dni ukradla. Po aretaciji se je ugotovilo, da sta se potepala v Ljubljani preživljala le s tatvinami, zlasti s tatvinami suknji. Policija je našla za neko barako pri Ljubljani še eno suknjo, ki sta jo ukradla nepridiprava. Ukradeni suknji sta lasti poštnega uradnika Urbančiča in zasebnega uradnika Polanca. Razen tega sta ukradla tatitca zlat kolce, katerega oškodovana stranka ob času aretacije še ni pogrešila. Kakor se je ugotovilo, sta Laknerja odnesla kofe Frančiški Jesenkovi v Studentovski ulici 2, ko sta se pod pretvezo beračenja prikradla v njeno stanovanje. Z Laknerjema je bil aretirar še tretji padša, 24 letni Fran Kontušar iz Trbovelj, ki je ukradeni kolce skušal vnovčiti. Vsi trije so policiji že znani nepridipravi.

BUDDHA čaj je brez reklame za gospode in dame, eliksir življenja tisti, ki so iskali ga alkimisti!

Fea Import, Ljubljana, Aškerčeva ulica.

u— **Tragična smrt mladenke.** Dne 2. okt. smo pod tem naslovom priobčili poročilo o uvešči kazenske preiskave proti Stanku J., sinu trgovca iz Ljubljane kot dozdnevemu povzročitelju smrti Stefanije T. Ker ni bilo nobenih dokazov, je bila preiskava ustavljena in je bil Stanko J. izpuščen iz preiskovalnega zapor. Glede te zadeve smo prešli še naslednje: Pri osumlencu so se našli neki praški proti kašlu in mala doza puadra, kar so policijski organi pomotoma smatrali za praške za abortacijo. Stanko J. ni primešaval pokojni šefki ničesar v vino, temveč je ona po štritsedenskem lečenju umrla po izjavi zdravnikov ženske bolnice za navadnim zastrupljenjem, to je za infekcijo maternice.

Tako po ceni
kupite čevlje, nogavice in pletenine, da si s tem prihranite denar, edino le pri trvdki
„Eldorado“
Ljubljana, Stari trg št. 11a

u— **Najfinije angleske kamgare, črne, fiarenzo, modre itd.** za večerne obleke ter za smokinge k predstojeci plesni sezoni nabavite najugodnejše pri Novaku. Kongresni trg 15.

u— **Vsa plesateljina mladina** je vabljen danes na Vič v Sokolski dom, k otvoritvi plesnih vaj.

A T E L J E
ZA NOTRANJO
ARHITEKTURO
ING. ARH. J. OMAHEN
ING. ARH. D. SERAJNIK
LJUBLJANA
KOLODVORSKA
ULICA ŠT. 28/II

u— **Martinov večer,** katerega priredi društvo »Kazino« danes ob 20. v veliki dvorani Kazine, obeta biti zelo animiran. Spored: godba, petje, šaljivi prizori, kuplet in ples. Posebna vabila se niso razposlala.

u— **Igra s smrtjo.** Opozorjamo na današnji predstav »Igra s smrtjo« na Šentjakobskem odru. Komedia je polna duhovitv in nadvse zabavnih scen.

OBVESTILO

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem svojo večletno brivsko in frizersko obrt prenesel iz Kopitarjeve ul. v Florjansko ul. št. 6 ter se v nadalje priporočam za naklonjenost
Stanko Kelšin, brivnica
Ljubljana, Florjanska ul. št. 6

Tako po ceni!
kupite raznovrstne moške in deške obleke, zimske suknje, perilo in pletenine kakor tudi raznovrstno manufakturno blago, edino le pri trvdki

JOSIP OLUP
ker moje geslo je, dobro blago nizke cene.
Ljubljana, Stari trg, št. 2,
na vogalu.

Melodija krvi

u— **»Siguren, uglasen nastop doma in v družbi.«** Govoril bo o tem prof. O. Šest s praktičnim demonstriranjem in sodelovanjem občinstva v dvorani Delavske zbornice, prilike, vhod Miklošičeva cesta. Vabimo na širše kroge. V ponedeljek 11. t. m. ob pol 19. prvi večer. Vstop prost. Prispevek za kurjavo 3 Din. — TKD ATENA.

Primarij 12827
dr. Fr. Derganc
zopet redno ordinira od 11.—1.
LJUBLJANA, Komenškega ul. 4.

u— **Pevsko društvo »Slavec«.** Pevska vaša za skupni zbor v tork. za moški v sredo za mešani v petek vsakokrat ob 20. Pridite točno vsi in vse, ker smo pred nastopom.

u— **Kam pa kam?** Vsi na Martinov večer, katerega priredi tamburaško društvo »Krima« v gostilni pri »Sodčku«. Ples. Martinova šaljiva pošta in drugo.

u— **Običajni Martinov večer** šentpetrške ženske in moške CM podružnice v Ljubljani bo danes v kolodvorski restavraciji. Spored: godba, srečolov in licitacija Martinove goske. Vabimo vse prijatelje CM družbe.

Izvirne francoske pastilje
VALDA
proti naboju, kašlu in katarju.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.

Iz Maribora

a— **Postavitev spomenika Kralju Petru.** Akcija za postavitev spomenika kralju Petru v Dolnji Lendavi uspešno in naglo napreduje in bo spomenik kakor izgleda, postavljen za prihodnje leto spomlad ali poleti. Po vzgledu Dolnje Lendave pa se je sedaj osnoval tudi v Čakovcu odbor za postavitev spomenika kralju Petru in se je v ta namen uvedla nebalna akcija v vsem Mariborju. Tudi ta spomenik bo na brže postavljen že prihodnje leto. Zeteli bi bilo tedaj, da se končno poživiti tudi mariborska akcija, ki je sorva zelo dobro uspevala. Bilo bi namreč žalostno in nečastno, da bi nas v tem oziru prehitela provinca in bi bil prej postavljen spomenik vladarju Osvoboditelju v Dolnji Lendavi in v Čakovcu kakor pa v Mariboru.

a— **Sprejem koroških Slovencev.** Danes predpolne prispejo v ljubljanski vlakom ob 11.43 koroški pevci. Na kolodvoru bo svečan sprejem, ki se ga bodo udeležili zastopniki vseh oblasti in kulturnih društev. Koroške goste bodo pozdravili pevci Glasbene Matice ter godba »Dravec«. Po sprejemu na kolodvoru se bo vršila povorka na Kralja Petra trg, kjer bo razhod. Vse občinstvo Maribora se poziva, da se udeležijo sprejema in koncerta, ki se bo vršil zvečer ob 20. v Unionu.

a— **Nedelja v gledališču.** Danes bosta prvi v tekoči sezoni dve predstavi, popoldne ob 15. Lekarjeva melodična in zabavna opereta »Piskrovec« zvečer pa vesela poljska komedija »Morala gospe Dulske« z go. Dragutinovičev in naslovni vlogi. Za obe predstavi veljajo kuponi.

a— **Prošnja Zveze kulturnih društev v Mariboru.** Da moremo izpolniti nekatere letniške literarnih in znanstvenih revij, prosimo vse prijatelje ljudske prosvete, da pogledajo v svojih knjižnicah, ali mogoče imajo spodaj navedene številke, ki so za njih brez vrednosti, za nas pa velikega pomena, ker nam manjkajo: Ljubljanski Zvon, letnik 26. (1906), manjka št. 12; Ljubljanski Zvon, letnik 37. (1917), manjka št. 3; Ljubljanski Zvon, letnik 40. (1920), manjka št. 12; Slovan, letnik 7. (1909), manjka št. 1 in 6; Slovan, letnik 12. (1914), manjka št. 4; Zvonček, letnik 15. (1914), manjka št. 3; Dom in Svet, letnik 13. (1909), manjka št. 12; Dom in Svet, letnik 20. (1907), manjka št. 11; Dom in Svet, letnik 23. (1910), manjka št. 11 in 12; Omladina, letnik 3. (1906), manjka št. 1, 2, 3 in 5; Omladina, letnik 4. (1907), manjka št. 3 in 8; Omladina, letnik 5. (1908), manjka št. 6, 7, 11 in 12; Omladina, letnik 6. (1909), manjka št. 1, 8 in 9. Kdor bi katero izmed navedenih števil našel in jo more pogrešati, naj jo blagovoli poslaša kot tiskovino na spodnji naslov. Hvala lepa vnaprej! — Odbor Zveze kulturnih društev v Mariboru, Cankarjeva ulica 1.

a— **Ravnatelj Josip Kraševac** f. v petek zvečer je nepričakovano preminul v Mariboru bivši pisarniški ravnatelj okrožnega sodišča g. Josip Kraševac. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil rodom iz Kanala in v Mariboru splošno znana oseba. Pred vojno je služboval pri okrožnem sodišču v Gorici, po prevratu pa se je preselil v Jugoslavijo, po kateri je vedno tako iskreno hrepenel in sanjal že v mladih letih o njej. Meseca februarja 1919 je bil imenovan za pisarniškega ravnatelja mariborskega okrožnega sodišča in je stopil v pokoj meseca maja 1926. Ravnatelj Kraševac je bil vzoren narodnjak, ki je tudi svojo rodbino vzgojil v strogo narodnem duhu. Z veseljem se je vedno rad udeleževal v raznih narodnih društvih ter bil dolga leta zlasti agilen odbornik podružnice Jugoslovanske Matice v Mariboru. Pogreb se bo vršil danes ob 4. pop. iz kapelice mestnega pokopališča na Po-brežju. Časten mu spomin. Žalostnim našim iskreno sožalje!

a— **Razsvetljava severnega dela mesta.** Iz severnega dela mesta se večkrat čuleto pritožbe, da je tamkajšnja razsvetljava

Melodija krvi

absolutno nezadostna, oziroma, da je sploh ni. Tako ni v Prešernovi ulici od križišča v Maistrovi ulici dalje nobene luči, prav tako so v severnem delu brez razsvetljave tudi Cankarjeva in druge ulice. Tomšičeva ulica, ki je v tem delu ena najdaljših, ker veže mestni park z Aleksandrovo cesto in družji na eni strani mestno občino, na drugi pa okoliško občino Krčvino, je sploh brez vsake razsvetljave. Ker pa so zadnja leta zgradili tamkaj mnogo vil in postaja promet vedno bolj živahen, je pač že skrajni čas, da se merodajni faktorji pobližajo za to, da se ta del mesta zaenkrat vsaj za silo razsvetli.

a— **Samomor v valovih Drave.** Kakor smo že poročali, je v sredo zvečer neznan dekle skočilo v Dravo. Polzvedovanja so ugotovila, da je omenjenega večera pobegnila z doma 15 letna Antonia Gracer, hčerka šoferja mestnega avtobusnega podjetja in se od takrat ni vrnila. Ker se z materjo ni razumela, ni izključeno, da je odšla prostovoljno v smrt.

a— **Usodna patrona.** Osemletni Pric Jagodic iz Brestrnice pri Mariboru je našel v kovčegu staro vojaško patrono, s katero se je neprevidno igral. Končno je patrono iz radovednosti dal na ogenj v štedilniku. Patrona je hipoma eksplodirala in odtrgala dečku več prstov na desni roki. Malega neprevidneža je rešilni avto prepeljal v mariborsko bolnico.

Iz Celja

a— **Celjski dom definitivno v slovenskih rokah.** V petek se je v Celju razširila vest, da je bila pritožba celjskih Nemcev pri stolu sedmorce v Zagrebu zavrnjena in da je tako Celjski dom definitivno prešel v slovenske roke.

Damsko in posteljno perilo, fino in elegantno izvršuje proti naročilu in po meri M. SRIBAR, Aleksandrova ulica št. 2 (Poleg D. Zamparuti). Bogata izbira vseh vrst čipk in krasnih flet motivov.

a— **Izgubljen.** Trgovski potnik Rudolf Kus iz Ljubljane je izgubil na cesti med Lopato in Celcem temnozrjav avto, v kateri je imel večje število važnih listin. Na policiji pa je oddal zidar Anton Močnik podobno avto, ki je najbrž last potnika Kusa. — V mestu je izgubila Draga Bezgovškova moderno izdelano zlato zapestnico z vdelano vrtnico.

Naznanjam, da sem zopet prejel veliko količino angleškega in češkega b aga in da zamočem vsakomur poštepi po najugodnejših cenah. Nova izbira je še popolnejša od one pred vlovom v moj lokal. 13982

Jakob Kovač, krojaški mojster
CELJE, Razlagova ulica 6

a— **Tatvina električnih svetilk.** Trgovcu Hugonu Schulzerju, stanujočemu v Strossmayerjevi ulici, je neznan tat ukradel v eni preteklih noči iz hišne veže z motornega kolesa električno svetilko. Enaka svetilka mu je izginila z motornega kolesa na istem mestu in tudi ponoči že pred 14 dnevi, toda takrat tatvine ni prijavil.

Odvetniška pisarna dr. Antona Ogrizelka, odvetnika v Celju,

se preselili s ponedeljkom, dne 4. novembra 1929 iz dosedanjih prostorov na Kralja Petra cesti št. 28, v dosedanje prostore »Ljudske posojilnice« v Celju na Cankarjevi cesti št. 4, poleg davčne uprave.

a— **Tatvina suknje.** Kleparskemu pomočniku Francu Belcu iz Celja je pred dnevi ukradel med delom v Westnovi tovarni njegov tovariš Avgust J. z Lave njegovo rjavo usnato suknjo. Naslednji dan je Avgust ukraden suknjo zastavil v neki gostilni v Gaberju za 100 Din. Policija je suknjo zaplenila in jo vrnila lastniku, dočim je tat neznanomak pohegnil.

Novi zobozdravnik
dr. Stane Vrhovec
še ordinira redno od 9. do 11. ure in od 13. do 19. ure v novi hiši nasproti hotela »Skoberne«.

a— **Poskušeni umor pri Celju.** Včeraj se je zgledal na celjski policiji 35-letni brezposelni mesarski pomočnik Dominik Koser, brez stalnega bivališča, in se sam ovačil, da je hotel na cesti blizu Zalca umoriti svojo zaročenko, 26-letno Angelo Mirnikovo, kmečko dekle iz Zeleznege v velikopirski občini. Dekle, s katerim je imel že dolgo časa ljubezensko razmerje in s katerim se je hotel v najkrajšem času poročiti, ga je baje v najdem času zavračalo in je začelo razmerje z nekim drugim mlajšim moškim. Včeraj dopoldne, ko se je Mirnikova podala v Celje, jo je ljubosumni ženin počakal na cesti in jo vprčo nenejga spremljevalca zabolzel z nožem večkrat v hrbet in prsa. Nato je odšel v Celje in se sam prijavil policiji. Koser ni mogel povedati, kolikokrat in kam je zabolzel svojo nezvesto ljubico. Dekle se tekotom dneva še ni zglasilo v celjski bolnici in so poškodbe na brže lažjeja znaja. Koser je bil izročen sodišču.

Iz Litije

i— **Sladkosnedni dolgozemniki.** Ko se je dne neki potujoči slaščičar za hip odstranil od stojnice, mu je eden okoliških dečkov smuknil škaflo napolitank. Ob povratku je možak opazil tatvino, žel je na lov za sladkosnednim in je dobil gručo dečkov baš pri pojedini. V kratkem času so mu jih pojedli že voč kot polovico,

Melodija krvi

ostale pa je kramar še pravočasno rešil.

i— **Modras v novembru.** Te dni je našel g. Miško Steiner, progovni mojster v Litiji, mladega modrasa. G. Steiner je šel peš po službenem poslu s postaze Save proti litijskemu kolodvoru. Blizu Ponovici je zagledal vrvice, ki se je prenučala sredi železniskega tira. Ko pa si je ogledal čudno jesensko prikazen polbiže, je ugotovil, da je zapoznela kača pristen modras. Toplo vreme ga je menda premotilo, da je priljezel na beli dan. Zdj se greje zakasneli modras kot posebno zanimivost v terariju pri g. Steinerju.

Iz Kranja

r— **Novi notar.** Te dni je nastopil notarsko mesto v Kranju, ki je bilo izpraznjeno lansko leto po smrti notarja g. Šlambergerja, g. Ivo Bakovnik, dosedaj notar v Metliki. Notarska pisarna se sedaj nahaja v hiši g. Petra Mayrja poleg župne cerkve. Notarski kandidat g. Gregor Šašelji, ki je vršil medtem substitucijsko funkcijo, se je preselil v Mursko Soboto in vstopil v pisarno notarja g. Kodra.

r— **Nedeljski nogomet.** Danes popoldne bo gostoval v Kranju ljubljanski klub »Kra-kov« proti domači rezervi.

— **ZA DAME IZ KRANJA IN OKOLICE!** —

Pogrnjena miza

3-dnevni strokovni tečaj o linem serviranju — v zvezi s predavanjem o obnašanju na prireditvah, gostijah, sprejemanju gostov, zlaganju servietov itd., priredi gospa Helena Weyand, pisateljica iz Düsseltdorta v Kranju v Narodnem domu v dneih 11., 12. in 13. novembra 1929, od 16.—18. in 20.—22. ure. — Vstopnice za cel tečaj po Din 100.— so v predprodaji v knjižarni »Litija« v Kranju.

r— **Otvoritev gledališke sezone.** V četrtek 14. t. m. bo otvoril Gledališki oder v Narodnem domu svojo sezono. Kot otvoritvena predstava bo vzpizorjena opereta »Mammelle Nitouche, ki je v pretekli sezoni dosegla izreden uspeh. Glasbeno vodstvo ima dr. Stanko Sajovic. Sodelovali bodo tudi člani ljubljanske vojaške godbe.

r— **Avtobusni promet.** V prihodnjih dneh bo uvedla Avtomobilska prometna družba (Paar & Stravs) na progi Kranj-Ljubljana namesto sedanjega nov 25sedezni avtobus. Družba namerava uvesti tudi vožnje k gledališkim predstavam v Ljubljano. Tozadevne informacije bodo dobili zainteresirani v družbini pisarni, ki se nahaja v hotelu »Stara pošta«. Družba je pripravljena voziti tudi delavce iz okolice v tovarne po dogovoru in znižanih cenah.

Iz Škofje Loke

š— **Državni praznik 1. decembra** bo Sokolsko društvo v Škofji Loki glede na novi državni naziv in desetletnico Jugoslovenskega sokolskega saveza praznovalo izredno slovesno. Dvodnevna proslava bo prvega dne v glavnem namenjena prvegi novostopivšega članstva pred praporom in uniformiranim odborom; v nedeljo na večer pa se vzpizori po slavnostnem govoru gledališka predstava.

š— **Nabiralna akcija.** V počastitev spomina narodnega mučenika Vladimira Gortana se je po zaslugi sokolskega upravitelja g. Vinka Zahraštaka uvedla nabiralna akcija, ki je dosegla že več sto dinarjev. Ko bo zbiranje zaključeno, se odposlje vsota Ciril Metodovi družbi.

š— **Knjižnica Sokolskega društva v Škofji Loki** se je pravkar izpopolnila z najnovejšimi slovenskimi, hrvaškimi in nemškimi leposlovnimi ter poučnimi knjigami, na kar se posetniki opozorjajo. Knjižnica je javna; pristopna torej tudi nečlanom društva.

š— **Gledališki sestanek,** sklican po g. Stevu Sinku, se je vršil ob koncu tedna v mestni posvetovalnici z namenom, da se število interesov za ljubljanski gledališki abonma točno ugotovi. Ključno temu, da se je prijavilo precej dam in gospodov, je vendar število prišliheno točno za komplet avtobus premalo. Ako se namera ne bo izvedla, je predvideno poseanje predstav v mesečnih razdobjih v obliki ekskurzij.

š— **Živali v jeseni.** V zvonikih cerkva na Suhi in pri Sv. Duhu imajo svoja ležišča ubiti netopirji, ki ob vsakem zvonerju preplašeni uhajajo iz lin. V cerkvenem stolpu Crngroba pa so se vgnezdile sve, ki jih je mogoče izsediti tudi pri belem dnevu. Škofjeloski trg ima večkrat za gosta v. Kofjeloski trg ima večkrat za gosta v. Kofjeloski trg ima večkrat za gosta v. Kofjeloski trg ima večkrat za gosta v.

š— **Avtobus na progi Škofja Loka — Kranj** in obratno prične prihodnji teden na željo občinstva voziti dvakrat dnevno. Znižani vozni listki za delavce in druge namence se dobe v pisarni Avtoprometne družbe, hotel »Stara pošta«, Kranj.

Iz Zagorja

z— **Regulacija novega telovadišča.** Sokolsko društvo zadnje čase regulira zadaj za Sokolskim domom novo mnogo večje zunanje telovadišče. Vse priprave se vrše za 40letnico Sokola, ki bo prihodnje leto.

z— **Poskušeni samomor 17letnega dekleta.** V četrtek se je zastupila z octovo kislino 17letna delavčeva hčerka Mici B. Dekle se je že večkrat izrazilo, da bo zaradi družinskega nesporazumljenja šla v smrt. Seveda njenim besedam niso posvečali pozornosti. V četrtek je pa doma našla steklenico z octovo kislino in jo izpila. Mati je prva opazila hčerko, ko se je ta zvijala od notranjih bolečin. Mladenka je med iokom priznala, da se je hotela umrtiti, ker ne mara živeti v taki hramerah. V petek so z opoldanskim vlakom odpeljali nesrečnico v ljubljansko bolnico. Kakor se govori, je dekle vzemirilo tudi to, da je bil njen brat odpuščen iz službe. Zalostni dogodek je vzbudil med prebivalstvom sočutje z nesrečno deklico.

Iz Hrastnika

h— **Prodaja.** G. Kiler st. prodaja na Brnici svojo parcelo z lepim čebelnjakom vred. Stavbišče kupujejo trije rudarji. Namerava se poslužiti kredita, ki jim ga nudi TPD. Svet bi parcelirali na tri dele in si tu postavili tri stanovanjske hiše.

h— **Dolska vas,** katero bi že lahko pri merjal z malim trgom, postaja zadnja leta vedno večja, in lepša. Z impozantno stavbo nove šole dobi Dol zopet večje in lepše lice. Preden pa prideš na Dol, vidiš na desni strani ceste neometano hišo, ki je bila nekoč zgrajena kot izolirnica in služi sedaj kot stanovanjska hiša ter je last dolske občine. Ker ima občinski odbor z g. županom vred smisel za vse dobro, lepo in praktično, smo uverjeni, da tudi na omenjeno hišo ne bo pozabil. Umetnost bi bilo, staviti v prihodnji občinski proračun malenkostno postavko v ta namen.

h— **Nesreča.** V petek popoldne in še pozno v noč je razkladal posestnik Alojz Kavsek iz Podkraj na hrastniški postaji vagon strešne opeke ter jo spravil po saskem brodu na drugo stran Save. Okrog polnoči pa se je Kavsek pri delu ob Savi spotaknil ob neki železni drog ter padel tako nesrečno, da si je pod kolonom zlomil nogo. V soboto z jutranjim vlakom so odpeljali ponesrečenca v ljubljansko bolnico.

Iz Novega mesta

n— **Občinski proračun za l. 1930.,** se stavljen po županu dr. Režku, je občinstvu na vpogled na mestnem magistratu med uradnimi urami.

n— **Prva zprava po novem zakonu o korupciji** se je vršila včeraj pred tukajšnjim okrožnim sodiščem. Pred tako tuzanim trojnim senatom sta stali sestrji Albina Aber, poštarica na Dvoru pri Žužemberku, in Hilda Aber, poštna pripravnica istotam, obe doma iz Vozlja. Državno pravdnstvo ju je obtožilo, da sta izplačevali strankam manjše zneske, kakor so jim bili nakazani po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, ter da sta tudi spolirali ameriška donarna pisma. Obe obtoženki sta odločno zanikali krivdo, a njun zagovor so ovrgle številne prič. Prišlo je do precej burnega nastopa, ko je hotela Albina Aber preprečiti sodni senat, da govore prične neresnico. Toda te so ostale pri svojih prvotnih izjavah. Senat je spoznal obe obtoženki za krivi in je obsodil vsako na 3 mesece zapore. Oškodovane stranke imajo nastopiti civilnopravno pot. Zagovornik dr. Vošič je prijavil ničnostno pritožbo in vzklik. Predsednik senata je bil sodni svetnik dr. Romih, votanta pa sodnika dr. Dolenc in Hočevar.

n— **Epidemija numpsa** se je pojavila med šolsko mladino na Mirni, v mestu pa smo imeli tri primere davice. Dve dekletki sta ozdraveli, tretja pa se je stanje tako poslabšalo, da so jo morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Iz Šoštanja

št— **Biljardski turnir** se je vršil tekom meseca oktobra v kavarni »Jugoslavija«. Udeleževalo se ga je 18 tekmovalcev. Prva mesta so zasedli gg. Svet, Natek in Radej. 7. t. m. je bil zaključen večer. Predsednik sodnik g. Radej je v šaljivem govoru slavil biljardski sport, čestital zmagovalcem in tolažil poražence. Pozabili pa nismo tudi našega Sokola in Primorja ter nabrali za Sokolski dom 250 Din in za Fond Vlad. Gortana 160 Din. Tehnično je zelo spretno vodil turnir g. Ivo Svet.

št— **Himen.** V sredo 6. t. m. se je poročil g. Anton Cebul, tukajšnji čevljarški mojster, z gospodično Lojzko Merzdovnikovo. Danes se pa poroči g. Josip Menhard, trgovec v Topolšici, z gđc. Bojko Lukmanovo iz Maribora. Mladina paroma želimo obilo sreče!

št— **Sprememba posestva.** Hišo št. 64, last vdove ge. Ide Stibilove, živeče na Primorskem, to je hišo, ki jo ima v najemu čevljarški mojster France, je kupil lesni trgovec g. Franc Luskovec.

št— **Smrtina kosa.** Te dni je umrl po dolgi bolezni, star 65 let, upokojeni župnik g. Josip Atteneđer. Pogreb pokojnika se je vršil ob udeležbi mnogih stanovskih tovarišev rajnega, številnih meščanov in okoliških faranov ter šolske mladine iz osnovne in meščanske šole. Pokojni župnik je pastiral skozi 13 let v naši župniji. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Iz Ptuj

j— **Plesne vaje Sokola.** Ptujski Sokol je sklenil uvesti plesne vaje pod vodstvom plesnega mojstra br. Jurka, če se prijavi zadostno število udeležencev. Plesne vaje bi se vršile vsak ponedeljek in četrtek v zgornji dvorani Narodnega doma. Prvi plesni večer bo prihodnji ponedeljek 11. t. m. ob 20. Pozivamo vse plesa željne k udeležbi, ker so tozadevni stroški razmeroma zelo nizki.

j— **Na živinski sejem v Ptuj** 5. t. m. je bilo prignanih 750 glav goveje živine, od tega 329 krav, 119 telic, 2 teleti, 210 volov, 69 juncev, 21 bikov in 132 konj, ki so notirali za kg žive teže: krave 3.50 — 8.50, telci 6.75 — 10, teleta 10 — 13, voli 8 — 10, junce 7 — 9.50, biki 7 — 10 Din. Konji so se trgovali po 500 — 4500, žrebeta po 400 — 2450 Din za komad. Prodanih je bilo 95 glav goveje živine in 32 konj. Na svinski sejem 6. t. m. je bilo prignanih 374 glav svinj. Cena je bila za peršutarje 10.50 — 12, za speharje 12.50 — 14 Din za kg žive teže, za praseta 100 — 300 Din za komad. Prodanih je bilo 88 glav. — Prihodnji živinski sejem bo 19. t. m. Dne 25. t. m. bo živinski in kramarski (Katarinski) sejem.

Moč osebne vpliva

11 učnih pisem

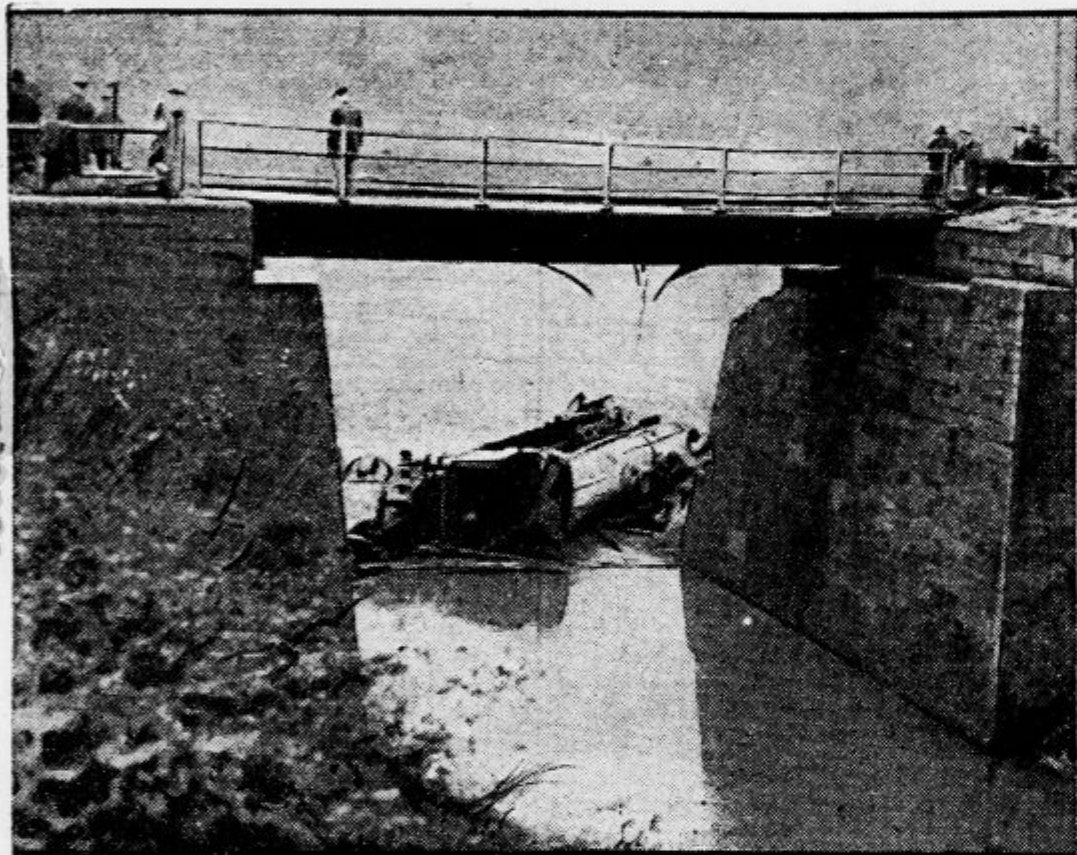
Naši kraji in ljudje

To je bil Vladimir Gortan -



ko je lani služil svoj rok v italijanski armadi... Slika je edini posnetek istrskega mučenika, ustreljenega 18. oktobra 1929, zjutraj pri Pulju.

Po železniški nesreči v Rajhenburgu



Rajhenburg, 8. novembra. Razburjenje zaradi nesreče se je že popolnoma podelo, v globokem spominu pa je ostalo slovo od vseh tih pomiritev povodom prevoza njihovih trupel. Očiščevalna dela se vršijo sicer zelo pridno, a napredujejo težavno.

Na postaji stojijo štiri službeni vagoni iz državnih delavnic v Mariboru. S temi vagoni je prispelo vsak dan od 6. do 21. ure z demontiranjem in dviganjem razbitih voz in lokomotiv. Delo pa ne gre tako uspešno izpod rok, kakor bi radi. Pomisliti je treba, da gre skozi to postajo dnevno 70 vlakov, da dere tik proge Sava, da je tudi na severni strani tira sila malo porabnega prostora. Da bi meli delavci vsaj nepretrganih šest ur časa na razpolago, pa bi hitro spravili z 8 metrov globokega obrežja služ-

beni in paketni vagon na slepi tir.

Največja težava pa je z lokomotivo, ki leži v globoki Savi. Demontirali so z nje kolesa in druge njene dele, a zaradi narasle vode in hladnih dni ostane lokomotiva tam, kjer je, menda do pomladi. Most čez Brestovico je tako razrahljan, da morajo vsi vlaki čezenj prav polagoma voziti. — Prometni uradnik Rantaša je prišel k nam pred nekaj meseci iz Borovnice. Pri nas se ni čutil srečnega. Imel je oditi naslednji dan na novo službeno mesto v Beograd. A nesrečna usoda pač nikomur ne priznaša. V krški bolnici je Rantaša že na poti okrevanja.

Slika s prizorišča katastrofe, ki jo pričujemo, je zadnji teden krožila po nemških listih in je zanimiva samo s tega vidika.

Pevsko in tamburaško društvo „Stol“ v Žirovnici



To odlično društvo Gorenjske je obhajalo letos 20letnico svojega obstoja. Ustanovitelj društva je bil g. Anton Kržišnik, posestnik in gostilničar, sedaj v Gorjah. Se-

danji društveni predsednik je g. Fran Mežek. Zadnji važnejši nastop društva je bil 8. septembra na Bledu.

Ivan Globočnik - dobronik krške meščanske šole

V današnjih materijalnih časih, ko drvi vse za zaslužkom in misli vsakdo le na lasten žep in dobrobit, so zelo redki oni, katerim narekujejo altruistična čustva dejanja v prid najrevnejšim in ubogim. K maloštevilnim mladinojubom in dobronikom zadnjih let spada tudi pokojni g. Ivan Globočnik, ki je zatisnil svoje oči na svojem posestvu v Krškem, zadet od kapi, letos 25. junija. Po svojih starših je podedoval veleposestvo Dobrava pri Kostanjevici, ki mu je donajalo vsako leto lepe dohodke. S pridnostjo, umnim gospodarstvom in skromnostjo pri življenjskih potrebščinah si je pridobil tekom let prav lepo premoženje. V svoji oporoki se je spomnil tudi na učence krške meščanske šole, ki so doma



iz kostanjeviške občine, če pa teh ne bo, pa učenci iz krške občine. Glede teh ustanov se nahaja v oporoki določba, da jih uživa najprej kumij pokojnega g. Globočnika do 21. starostnega leta, če bo študiral. Šele potem bodo na razpolago učencem meščanske šole, kar se bo zgodilo okoli leta 1945.

V pretečenem mesecu se je za ustanove določeni in namenjeni vinograd prodal na javni dražbi ter naložil denar.

Življenje pokojnega g. Ivana Globočnika je bilo zelo pestro in plodno. Rodil se je 19. novembra 1857. na veleposestvu Dobrava pri Kostanjevici. Realno je študiral v Mariboru, nato pa 2 semestra tehnike v Gradcu, od koder je bil poklican k 47. pp. kot enoletnik k vojakom v Maribor. Udeležil se je okupacije Bosne in Hercegovine kot rezervni častnik, po okupaciji se je dal aktivirati in je služil kot nadporočnik v českimi garnizijah. Ker mu mati zaradi visoke starosti ni mogla več voditi veleposestva, je zapustil vojaški stan in se preselil na Dobravo pri Kostanjevici. Svoje posestvo je vzorno uredil ter bil vsem okoličinam vzor živino in sadjarstva ter kmetovalca sploh. Kot mnogoletni kostanjeviški župan je ustanovil občinsko hranilnico, gasilno društvo, vodil zidavo nove kostanjeviške šole, ki je bila za tiste čase najlepše in najmodernejše poslopje na Kranjskem. Kot predsednik cestnega odbora je krasno uredil okrajne in občinske ceste. Dolgo časa je bil ud okrajnega šolskega sveta v Krškem ter skrbel, da je prišlo v okraj kolikor mogoče veliko število naprednega učiteljstva. Tudi politično se je večkrat udeleževal ter ostal vedno v naprednih vrstah; enkrat je celo kandidiral.

Na svoja stara leta se je umaknil pok. g. Globočnik na svoje posestvo v Krškem, kjer je storil marsikateremu siromaku mnogo dobrega. Bil je zelo dobrohotnega značaja in kulanten napram vsakomur. Njegovo truplo počiva na krškem pokopališču.

Nevarnost nalezljivih bolezni

Tržič, 9. novembra

Nalezljive bolezni so letos med tržiško mladino zelo razširjene. Komaj se je po prizadevanju zdravnika dr. Pavla Panceta omejilo razširjenje davice, že se je pojavila huiša tovarišica škrlatnica. Do sedaj so zaznamovani že trije primeri. Obolela je trgovska vajenka Babičeva, ki je bila takoj po vseh predpisih izolirana, druga je prišla na vrsto učenka tretjega razreda meščanske šole Justina Tomšetova, ki so jo nemudoma odpeljali v bolnico, tretji pa ji je sledil njen brat, mizarški vajenec Jože. Tudi tega je odredil zdravnik za bolnico, toda dobil je obvestilo, da ne more biti sprejet, ker je bolnica prenapolnjena.

Zdravnik je sedaj postavljen pred težko nalogo, kako naj izolira bolnika, kjer sta na razpolago samo kuhinja in ena soba za vso družino? Kdo naj v času popolne izolacije skrbi za prehrano družine, če morata oče in mati izostati od dela in jima vrhu vse nesreče odpade že itak borni zaslužek?

Ob takih primerih, ki se, hvala Bogu, le redko pojavijo, se občuti vsa teža pomankanja zasilne bolnice in potrebne izolirnice. Tržič napreduje vsestransko, pa bo že tudi moral enkrat ugrizniti v to kislno jabolko in si oskrbeti pošteno izolirnico, če že ne popolne bolnice. Starše in vse, ki jim je narodovo zdravje na srcu, pa opozarjamo, da se strogo ravnajo po odredbah zdravnika, ki gotovo ničesar brez skrajne potrebe ne odredi. Če je družina izolirana, potem mora v resnici ostati izolirana in je sveta dolžnost staršev, da pazijo, da ne pridejo svojci v dotik z drugimi ljudmi. Le v tem primeru se lahko zanesemo, da bo bolezen, ki še ni zavzela večjega razmaha, skoro zatrta in premagana. Dolžnost občine pa je, da v takih primerih pomaga z obema rokama.

Nova podružnica SPD

Kozje, 9. novembra

Dne 24. t. m. se bo vršil ob 14. tu ustanovni občni zbor kozjansko-planinske podružnice SPD. Ker so zveze sorazmerno ugodne (iz Celja pelje v Kozje avtobus ob 17., povratek iz Kozjega v jutro ob 5.50, vrhu tega se bo do takrat otvorila druga, še ugodnejša avtobusna zveza s Celjem, ki bo v časopisju razlašena), se prosi za številni obisk tega ustanovnega občnega zbora. Večini planincev je gorski svet okrog Kozjega popolnoma neznan in si pri obisku občnega zbora lahko ogledajo novo ozemlje in možnosti dostopa. Za planince iz Posavja bosta čakala v nedeljo zjutraj dva vodnika

Med 7 prednostmi ena :

Slike za izrezati!



Praktično za perilo in lep dar za drage malčke s slikami za izrezati daje

Schichtovo Terpentinovo Milo



na rajhenburškem kolodvoru, eden pri vlaku v smeri iz Zagreba ob 7. zjutraj, drugi pri vlaku v smeri iz Ljubljane ob 9. Pešpot preko Vetrnika v Kozje traja picle tri ure. Če se posreči doseči za to nedeljo poseben avtobus iz Celja, se bo to pravčasno objavilo v časopisju.

Planinci, ki nameravajo bodisi 23. ali 24. t. m. prenočiti v Kozjem, se naprošajo, da se prijavijo najkasneje do 21. t. m. pri pripravljalnem odboru.

Norosti v naravi

neče biti konec. Sleherni dan nam nosijo v uredništvo zanimive redkosti poljskih pridelkov, ki so zrasle na njivah rodovitne slovenske zemlje. Izložbeno okno našega

striči pri Tržiču na njivi posestnice Franciške Koširjeve in pa cucelj, ki je nastal na ta način, da je še drobn, mlado korenje s korenino raslo v kovmasti obroči pravega cuclja, se okoli njega odebalo in zraslo v obroček.

Te poslednje redkosti so še v izložbi oglasnega oddelka in se jih neumni Tomaž lahko ogledajo in z dovoljenjem gosp. upravnika tudi otipljejo, če ne zaupajo svojim očem in našemu poročilu.

Koncert violinista Soetensa

Ljubljana, 9. novembra

Francoski institut v Ljubljani je priredil pod pokroviteljstvom družbe »Association française d'expansion et d'échanges artistiques« koncert mladega violinista Roberta Soetensa, čigar imena doslej še nisem izsledil na sporedih večjih koncertnih prirediteljev. Zadoščala pa je ena točka, da se je vsakdo lahko preveril, da ima opravka z odličnim virtuozom, čigar tehnična neoporečnost gre roko v roki s profinjeno in subtilnim prednašanjem Gotova, da je prvi pogoj virtuosnosti popolna, izpiljena tehnika. Ta violinist pa je razpolagal že z več kot povprečno izurjenostjo ter mu je služila tehnika že za dosego višjih ciljev — muzikalnega prednašanja.

Uvodoma je spregovoril lektor Marc Vey nekaj kratkih besed o francoski glasbi, nastopajočem umetniku in sporedu koncerta, ki jih je občinstvo poslušalo z zanimanjem. Tovrstni koncerti z uvodnim govorom so jako hvalevreden poskus, stopiti s publiko v intimen kontakt ter jo obenem uvesti v prireditve samo in pa poučiti jo o sporedu in skladateljih. Na ta način pripravljeno občinstvo lahko sledi z mnogo večjim razumevanjem koncertu in odhaja z njega obogateno.

Spored je obsegal klasične in novejšje skladbe za violino solo (Bach) in s spremljevanjem klavirja, čigar part je prevzel konservatorist P. Šivic ter ga izvedel lepo, ko da je že od poprej vajen tega violinista. Predklasična Vitalije Chaconne, monumentalno zgrajena, je takoj zavzela poslušalstvo. Bach je seveda v svoji asketičnosti zelo kontrastiral tako k prejšnji kakor k sledeči točki, barviti Lalojevi »Symphonie espagnole«, ki je žela zaslužni, velik aplavz. Drugi del sporeda je bil namenjen manjšim, genreskim komadom, od katerih je očitno najbolj ugajal Albenizov »Tango«. Visoke umetniške vrednosti je bila v tem delu Ravelova koncertna rapsodija »Tzigane« (original za violino in orkester), kjer je sloviti skladatelj združil tehnično jako težavne pasaže s pestrobodnimi barvami impresionistične palete in značilne, zastrte harmonike. Na nenehajoč aplavz je umetnik, ki je dolgi spored absolviral z občudovanja vredno mirnostjo in neutrutnostjo, dodal še dva Kreislerjeva komada in en Brahmsov valček.

Večer je bil, kakor že prejšnji od francoskega instituta aranžirani koncert pevke Dufour in pianiste Heuclin, prvovrsten in redek dogodek v našem koncertnem življenju. Obžalovati je, da naša siceršnja koncertna publika teh prirediteljev ne obišče v odmeri, kot bi jo zaslužile, med tem ko



oglasnega oddelka v Prešernovi ulici je postalo pravcati muzej takih posebnosti in se pred njim ustavlja vse polno radovednežev, ki se čudijo in smejejo sadežem, ki jih je narava nekatere groteskno zobljkovala. K ogromni pesi, človeški roki podobni repi in porednim gobanom so se zdaj pridružili še 120 cm dolga kumara, prava Herkulova gorjača, ki bi zadostovala za večerjo tudi večji družini in bi jo še za kosilo dovolj ostalo, iz ene korenine zraslih šest zeljnatih glav, ki so zrasle v Bi-

Nad 1.000 Ljubljancev se je divilo prekrasnemu velefilmu

Danes ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9 uri

Žena brez sramu

Pridite tudi Vi in nabavite si čimprej vstopnice, kajti

Greta Garbo in John Gilbert

sta v tem delu edinstvena in nedosegljiva!

Divna godba! Telefon 2124

Elitni kino Matica

so mnogokrat manjvredne koncertne privede večkrat do zadnjega kotička napolnjenega (n. pr. Kozaki itd.). Ne morem si kaj, da bi mi ponovno opozarjal na te intimne privede instituta, ki ne vrši le prijateljskega, temveč tudi lepo kulturno delo med

nami in ki bi zaslužil po kvaliteti nastopajočih umetnikov največ pozornosti ne le v glasbenih krogih (ki pa se z nekaterimi častnimi izjemami tudi kaj radi absentijsko), temveč tudi v širši glasbojubni publiki. L. M. S.

Lov za dvema opasnima zločincema na Gorenjskem

Vlomi in tatvine v zadnjih tednih. — Aretacija na cesti. — Zločinec na begu. — Enega so ujeli. Drugega še zasledujejo

Radovljica, 9. novembra. V radovljiškem okraju zadnja leta, odkar je pobegnil nevarni vlomilec in ubijalec Ankerst, ki sedaj premišljuje svoje grehe v avstrijskih zaporih, ni bilo slišati o kakih posebnih hudodelstvih. Zadnji čas pa po vseh gostinah zopet sliši, da je bilo sinoči tukaj, pred sinočnim tam vlomljeno in pokradeno in sicer povsod zelo spretno. Celo o poskušnem ropu pripovedujejo. Napaden je bil neki, od večer nega vlaka iz Otoč prihajajoči potnik.

Precej bogat plen so pred 14 dnevi odnesli tatovi v Podnartu. Vlomili so v novo poslopje lesnega industrija g. Antona Pogachnika in v gostilniške prostore g. Javorja. Pri Pogachniku so zlezli v v pritličju se nahajajočo pisarno skozi gornji del okna, tako zvani prezačevalnik. Iz pisarne so poskušali odpreti v gostilniško vrata z vitrihom, kar pa jim ni uspelo, ker je bil na nasprotni strani v ključavnicu ključ. Pa so na spreten način napravili v vratih, sestavljenih iz majhnih javorjevih deščic, odprtino in nato odprli vrata v gostilniško sobo. Odnesli so za kakih 5000 Din tobačnih izdelkov, nov klobuk in nekoliko ponošeno suknjo. Dober plen so odnesli tudi pri Javorju. Po otidih čevljev v blatu pod oknom je bilo sediti na dva vlomilca, ki naj bi se po velikosti razlikovala kakor Pat in Patachon. Ljudje pa so baje tudi videli v okolici Podnarta tiste dni dva taka postopaca. Vlomljeno je bilo tudi v okoliških vaseh. V noči od srede na četrtek je bil izvršen vlom v prodajalno v Žabnici, kjer tudi tatovi niso odšli praznih rok, in pa v postajno poslopje istotam. Sledovi so bili slišni onim v Podnartu.

Orožništvo na vsem Gorenjskem se je trudilo, da izsledijo zločince, ki so v zadnjem času vzemirali prebivalstvo. Posebno marljivo so bili orožniki iz Kropa, v čijih rajonu se je dogodilo največ vlovov. Neprestano so bili v službi kljub izredno neugodnemu vremenu. Povsod si jih videl. Največjo pozornost pa so posvečali seveda državnim cesti.

Ko sta v četrtek popoldne čakala ob cesti pod Ljubnim pri Podnartu kropska orožnika, sta prišla mimo dva mlajša možakarja: kakor Pat in Patachon... Orožnika sta stopila na cesto in ju pobarala. Kam in odkod. Popotnika sta kaj hladnokrvno odgovorila, da gresta iz Kranja v Radovljico. Orožnika pa nista bila s tem odgovorom zadovoljna in sta želela videti tudi kakšne izkaznice. Na odgovor obeh tujcev, da jih nimata, se je prvi orožnik dotaknil žepa večjega popotnika s pripombo: »Može pa imate kak papir v žepu, da se bližje spoznamo!«

To je bilo za možakarja usodno. Orožnik je otipal — samokres.

»Roke kvišku!« je zadonel poziv. Možaka sta dvignila roke in orožnik je izvlekel iz žepa preprašene tujca revolver sistema »Buldog«. Aretacija... Možaka sta mirno šla pred orožnika preko samskega mostu v Otočah do železniškega prehoda pred Markteljevo gostilno.

Beg

V trenutku, ko sta zločince stopila na železniško progo, je manjši, ki je malo pred tem izjavil orožnikom, da je trgovski potnik Zirovnik, rojen v Britofu pri Kranju, vrgel od sebe prazno aktovko in skočil v grmičevje rastoče ob progi. Ko je lezel skozi plot, je obvisel med smrečjem njegov nov dežni plašč, ki ga je Zirovnik najbrž nekje ukradel.

Iznenadenje orožnikov je izrazil tudi padajoči, ki trdi, da se piše Ponikvar, ter stekel v drugi smeri proti postaji Otoč. Dočim sta orožnika hitela za Zirovnikom, so sledili Ponikvarju mizarji, ki so med tem prišli iz bližnje Markteljeve delavnice. Prišla se je divja gonja. Neki čevljar je zagnal v bežečega Ponikvarja svezjen kot in ga precej dobro pogodil. Ko je Ponikvar zapazil na postaji ljudi, je zavil čez otoško polje proti Savi. Tam so ga dohiteli delavci. Videč, da ga hočejo prijeti, je pograbil debelo kamenje in hotel planiti na zasledovalce. Ti so se trenutno razbežali, posebno, ko jim je grozil, da jih bo postrelil. Ko pa je Ponikvar zavil proti samskemu mostu so mu delavci zopet sledili na primerno razdaljo in zagnali huronski krik. Vse je sličilo braki na lisk, ki se je braki boje prijeti.

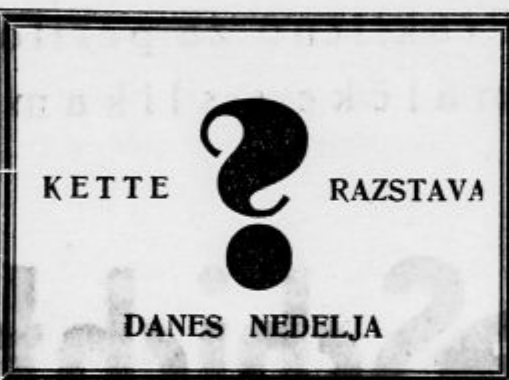
Usodni strel iz lovske puške

Baš takrat, ko je šla divja gonja za begunom preko samskega mosta, je neki okoliški lovec streljal na divjačino v goščavi, v neposredni bližini mosta. Ponikvar je tedaj nekoliko postal, uverjen, da je nanj streljal orožnik. Lovci, ki je iz divjega krika povzel, za kaj gre, je stekel proti Ponikvarju in ga dohitel pred Pogachnikovo gostilno na Posavcu. Tam sta mu med tem zastavljala pot posestnik Kovač in pa cestar iz Posavca, ki je pritekel proti beguncu z dolgo cestno grebilo. Iznenadeni Ponikvar se je očitno zbal orožja in odložil debelo kamenje, s katerim se je prvotno nameraval braniti.

Vsi spehani so prihiteli na lice mesta tudi ostali zasledovalci, nekateri oboroženi z močnimi palicami. Koncem koncev so Ponikvarja prisilili, da je sedel pred Kovačovo hišo. Parkrat je sicer še poskusil, da bi se rešil, enkrat je segel po puški, drugič po cestarjevi greblji, a nazadnje je moral le odnehati. Kmalu dospevši orožnik je beguna ukenil. Iz previdnosti, posebno, ker je Ponikvar grozil, da se celo povezan ne boji orožnika, da ga lahko vrže v Savo če ga hoče, je orožnik uporabljal še drugo, daljšo verigo in ga skrbno tiral v Podnart. Spotoma se mu je pridružil še drugi orožnik, ki se je med tem povrnil z brezuspešnega zasledovanja za Zirovnikom.

Ko so Ponikvarja prignali v Podnart, je g. Ciril Pogachnik spoznal na njem svojo zimsko suknjo, ki mu je bila pred štirnajstimi dnevi ukradena. Ponikvar je seveda iz ukradene suknje izrezal monogram in trdi, da je suknjo kupil v Ljubljani, na starini, česar mu kajpak nihče ne verjame.

Tako je na prav čuden način prišel v roke pravice opasen zločinski tip. Ni dvoma, da se bo v kratkem tudi njegov pajdaš znašel na varnem in gorenjsko prebivalstvo bo zopet enkrat rešeno nočnih obiskov.



Kakor nekdanj v starih časih...

Težaven transport težkega stroja po dolenskih ovinkih.

Radovljev vas, 9. novembra

Neko podjetje na Dolenskem je prelo iz Stuttgarta novo lokomobil. Pošiljka je prišla še prejšnji teden na bližnji kolodvor lititski, z ozirom na previsoko težo — ves stroj tehta 25.000 kg — tovor ni smel parirati preko, v zadnjem stadiju hropečca lititskega mosta, ki ima samo 2.500 kg nosilnosti.

Zaradi te ovire je bila tovarnina diržirana na našo postajo, v Radovljev vas, na dolenski železnici, kamor je prišla preko velikega ovinka skozi Ljubljano.

Ogromni strojni kolos je prišel šele danes na namenjeni prostor, prevažanje pa se je vršilo polnih 9 dni, kar je za proko okrog 20 km vsekar dolgo. Stroj so razstavili že prejšnjo sredo na našem kolodvoru na tri dele: na kotel, na kurišče in na pomožne dele.

Največ preklavil je delal med potjo prevoz kotla. Pod njim so montirali posebno kolesa, ki jih je priložila že tovarna, ker bi ne mogel zdržati močnega pritiska noben naš voz.

Kakor v starih časih, tako se je pomikala vsa dolga povorka in marsikakemu dolenskemu očancu se je obudil spomin nazaj na zlate furmanske čase, ko so se dolge verige parizirjev kretale po naših cestah in so odmevale popevke iz obcestnih gostiln, kjer so si furmani privezovali dušo, krmili živino in sklepali poznanstva s tujimi tovariši.

Da, tako je bilo v časih, ko ni vrtil hlapov po tunelih, in so le bele ceste nosile življenje. Tako pa je bilo tudi tni tudi na dolenski strani in je Temenska dolina živela nekaj dni samo od domačih senzacij, ko se je pomikala moderna parizarska kolona za traktorjem in avtomobilom, ki so puhače vlekli črno, železno pošast, ki je delala toliko težav štabu inženjerjev in krdelu pridnih delavskih rok.

Kakor počasna kača se je vila neobičajna veriga drugi dan do Pljuske, kjer so prenočili dan in pol so imeli opravka samo z natovarjanjem. Brez posebnih težav so se pomaknili 3 dan do Polakove žage v Selu, kjer so dobili novo priprago: nov avto, ki je vozil na čelu.

Cetrli dan pa je začelo nagajati. Pod subraško cervkijo se je udrla pod mašino cesta. Mesto k počitku je ukazal komandant transporta, direktor Hoffmann, na delo. Pridne roke so odkopavale cesto vso noč in ves drugi dan do 15. Kolesje na eni strani se je udrla do osi. Da se ne prevrne težki kolos preko cestnega roba, so morali odkopati vsa cesto, da se je poravnal stroj v vodoravno lego, prej je bil opasno nagnjen. Pa so se le izmazali iz te zadrege.

Veriga se je pomaknila 5. dan dalje do Špančev v Pustem Javorju, malega naselja pod bogenšerskimi serpentinami.

Tam se je pojavila šele prava nadloga. Cesta ozka in strma, da vsa dotedanja vprega z avti na čelu in s traktorjem pred uporno lokomobilu ni mogla naprej. Preslabotna je bila vsa mašinerija.

Transportno vodstvo je imelo ves čas poseben avto na razpolago. Poseben kurir je stalno krožil med najbližjim telefonskim uradom, dovažal je bencin, upravljal je službo zveznika med ostalimi grupami, ki

IDEAL radio slušalke BARIJEVE cevi TUNGSRAM

so vlekla ostala dva voza. V Ljubljano so telefonirali po ojačenje. Kmalu je zahupal za izmučeno kolono avto, voz s 30 konjskimi silami. Zapelo so 'ovate, razširili so cesto za toliko, da so lahko ob boku lokomobile zgradili zasloni most, preko katerega se je splazil rešilni avto. Za prehrano je skrbel vedno veseli in iznajdljivi Francelj iz Zavrstnika. Francelj je razdelil tam, kjer ni bilo gostilne, svoje ljudi kar po hišah, tu 10, tam 20 in nihče ni bil lačen.

Ampak v Pustem Javorju — že beseda sama ni nič kaj prijazna — ni dal gostilničar, da bi kuhala njegova žena za vso romarsko družbo. Pa so jo le izvil. Birt je končno le privolil, da si sme »knopovska« družina sama kuhati. In so. Pa kar v treh šitih, ker ni bilo pri hiši več posode.

Ko se je vsa reševalna ekspedicija do dobrega podprla, je prišla na čelo povorke nova avto-pripraga Delavci so se razvrstili po cesti z deskami v rokah, da so jih pokladali pod kolesje, okrog stroja so stali možje. Nato pa ostri blizgi, dogovorjeni znaki posameznim strojnikom in šoferjem. Puhanje in sikanje... ves črni vlak se je zagrizel v Bogenšperske klance. Tam, kjer so se najbolj bali zaradi klanca, je požiral traktor s svojimi pomožnimi avti cesto, ki je lezla navzgor proti najvišji točki, k Vratom, da je od naglice polemala vsem sapa in so morali uprav drveti za stroji.

V teh kratkih urah se je premaknila vsa karavana do šmarskega klanca, kar je bil z ozirom na prejšnje težave prav lep in nagel uspeh. Bili so skoro doma, pa še vedno 3 dni polne roke dela. Tako n. pr. je ostala na več krajih za napredujočim krdelom vsa razrita cesta. Pa jo je pionirski oddelek koj popravil. Ali pa je stal ob cesti hrast oziroma smreka, ki je preveč radovedno silila na cesto: kolona ni mogla mimo nje. Zapela je žaga, dvignile so se sekire: cesta je bila na mah prevzoča. Zda po 9 dnevih naporov polnih transportov, ko so bili pridni polagači vse dni odkrpani od svojih domačin, je železna gora že na domačem pragu.

Sport

ILIRIJA : RAPID SLOVAN : GRAFIKA

Danes popoldne se odigra na igrišču Ilirije ob vsakem vremenu dve važni, zanimivi tekmi, ki bosta privabili najbrž mnogo sportne publike: ob 13.30 finale za prvenstvo ljubljanskega II. razreda med Slovanom in Grafiko ter ob 15. srečanje med prvakoma jesenske prvenstvene sezone Ljubljane in Maribora Ilirijo in Rapidom.

Ilirija ima za današnje tekmo majhen plus v tem, da igra na svojih tleh, v ostalem pa zadene v Rapidu na fizično močnejšega, izredno postrtovalnega nasprotnika, ki bo zastavil vse sile, da doseže zmago. V obrambi postavi običajno moštvo, napad bo igral v sestavi Ice, Venko, Neli, Košak, Kreč. Mariborski Rapid ima zadnje čase v moštvo nekatere nove rutinirane igralce, ki so v tehničnem in taktičnem pogledu znatno dvignili kvaliteto moštva; to je prineslo tudi do Rapidove zmage v jesenskem prvenstvu Maribora. Proti Iliriji postavi danes seveda svoje najmočnejše moštvo: igralce, ki so bili prvotno postavljeni v reprezentanci proti Celovcu, bodo nadomestili igralci drugih klubov. Tekmo vodi sav. sodnik Deržaj.

Srečanje Slovan : Grafika odloča o prvenstvu ljubljanskega II. razreda. Kluba imata v prvenstveni tabeli enako število točk ter ugneta biti precej enaka protivnika. Več poleta kaže v jesenskem prvenstvu pa Grafika, ki se je nepričakovano naglo povzpela do resnega tekmeča za prvenstvo svojega razreda in do kandidata za prvorazrednost. Slovan je odigral do sedanje prvenstvene tekme dokaj mlačno, navadno z nekompletnim moštvom in je v prvenstveni tabeli po razmerju golov plasiran za Grafiko. Edino v Gospodstevskem turnirju proti SK Mariboru je pokazal zadovoljivo igro; ako se vzame to igro za merilo, bi ugnitili biti v današnjem odločilnem srečanju boljši izgledi vendarle na strani Slovana. Vodstvo te tekme je poverjeno sav. sodniku Schnellerju.

SK OLIMP : ASK PRIMORJE

V Celju, odnosno na igrišču v Gaberju, bo odigralo danes mlado moštvo ASK Primorja prijateljsko tekmo s tamošnjim Olimpom.

Olimp bo imel danes zopet priliko, da se pokaže v dobri luči, kar smemo pričakovati z ozirom na ugodne rezultate, ki jih je dosegel v letošnjih prvenstvenih tekmah.

ASK Primorje, ki nastopi skoro v isti postavi kot v prvenstveni rezervni tekmi proti Iliriji, se bo tudi moralo potruditi, če bo hotelo obvladati ambiciozno moštvo Olimpa.

Tekma se prične ob 15. in se odigra ob vsakem vremenu.

ŽSK HERMES V CELJU

Danes igra Hermes na povabilo celjskih Atletikov prijateljsko nogometno tekmo v Celju. Tekma obeta biti za Celje nekaka senzacija, posebno z ozirom na izvrstno formo, v kateri je sedaj Hermes.

Hermes, ki je znan po svojem izvrstnem tehničnem triu širom Slovenije, si je posebno v zunanjih tekmah namah pridobil simpatije publike. Ker so tudi Atletiki trenutno v zelo dobri formi, obeta biti ta tekma za Cele prireditelje prve vrste.

ŽSK Hermes. Prvo moštvo gostuje danes v Celju proti Atletikom. Naslednji grafi naj bodo točno ob 11.45 pred glavnim kolodvorom: Burja, Sernec, Marinko, Košenina, Draksler, Zalokar, Trobečnik, Mokorel, Svetec, Klančnik, Pupa in Kos. Oprema: bele dreše in modre hlače naj imenovani vzamejo s seboj.

Službene objave LNP

(Iz sele poslovnega odbora dne 6. 11. 1929) Razvrstitev prvenstvenih tekem dne 10. t. m. v Ljubljani je naslednja: na igrišču SK Ilirije ob 13.30 Grafika : Slovan; na igrišču ASK Primorja ob istem času Svoboda rez. : Jadran rez.

Služba: na igrišču SK Ilirije: odbornik LNP g. Pevalak, vsak klub postavi svoje-

Današnje nogometne tekme na igrišču SK Ilirije

ob 13.30 SLOVAN : GRAFIKA, finale za prvenstvo II. razreda v Ljubljani.

ob 15. ILIRIJA : RAPID, prvaka Ljubljane in Maribora v jesenskem prvenstvenem tekmovalju.

Ob vsakem vremenu!

13879

Krta tribuna za gledalce!

za stranskega sodnika, za rediteljstvo skrbi SK Ilirija; na igrišču Primorja: odbornik LNP g. Rovar, vsak klub postavi 3 reditelje in stranskega sodnika. — Nastop službe pol ure pred pričetkom tekme.

Verificirane tekme: Hermes : Jadran 5:1, Primorje : Svoboda 10:0, Primorje : Hermes 2:2. Kot odbornik LNP k poskusni tekmi Dobrna : Trbovlje dne 10. t. m. se določa g. Vičič.

Verificira se po § 10. o. p. s pravico nastopanja samo v prijateljskih tekmah dne 16. t. m. za ISSK Maribor: Jež Josip, danje s pravico nastopanja dne 2. maja 1930 za SK Svobodo, Ljubljana: Janežič Josip, Schlamberger Viljem.

Na podlagi § 10. o. p. se dovoljuje s 16. t. m. nastopanje v prijateljskih tekmah igralcem Janežiču Josipu, Schlambergerju Viljemu za SK Svobodo in igr. Ježu Josipu z današnjim dnevom za SK Ilirija.

Odobri se odigranje medmestne tekme Maribor : Celovec dne 10. t. m. v Mariboru in prijateljskih tekem Ilirija : Rapid 10. t. m. v Ljubljani ter 17. t. m. v Mariboru. Tajnik II: Mahkovec I. r.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Sestava moštva za današnje tekmo z Rapidom v članski knjizi v »Evropi«: v garderobi točno ob 14.30. Opozorjamo na nove objave v članski knjizi in na oglasni deski. Prost vstop k današnji tekmi imajo le oni naraščajni nogometne sekcije, ki se izkazuje pri blagajni z legitimacijo in plačanim naraščajskim prispevkom. Koleki bodo na razpolago pri blagajni in pri oskrbniku.

SK Ilirija (plavalna sekcija). Važna seja sekcijskega načelstva bo v ponedeljek 11. t. m. ob 19.30 v kavarni »Evropa«. Prosimo točno!

Ljubljanski plivaški podsavez (službeno) Sklicujem sejo v ponedeljek 11. t. m. ob 18.30 v restavracijo Slon. Zaradi obnove zbora seja važna: zaradi tega udeležba vseh odbornikov obvezna.

Sokol

Štedimo, pripravljajmo se na zlet!

Na zboru župnih načelnikov in odborov seji JSS v Zagrebu je bilo na dnevnem redu tudi odločanje o vzporedju II. jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Beogradu, tako da si danes lahko že vsak član sokolske organizacije, pa tudi vsakdo drugi, ki namerava posetiti to veliko prireditelj jugoslovenskega Sokolstva, določi, katere dneve bo v Beogradu. Določeni so dnevi za naraščaj, dijaštvo, vojaštvo, tekme in končno glavni slavnostni dnevi, ko bo zbrana največ članstva na zletu.

Za vsako veliko sokolsko prireditev se je dosedaj Sokolstvo vedno skrbno pripravljalo, pa bilo to v tehničnem, upravnem ali kateremkoli drugem oziru. Toda tu di član naše organizacije kot posameznik se mora oskrbeti z vsem, da bo lahko vstransko zmagal vse naloge, ki jih zahteva organizacija od njega. Poleg vseh dolžnosti, ki mu jih narekuje članstvo v Sokolu kot tako, je predvsem dolžan samemu sebi, da se tudi v denarnem oziru pripravi na vsednevno bivanje izven doma in to na veliki prireditvi, kjer je kot vsi drugi Sokoli dolžan, da reprezentira organizacijo napram javnosti.

Poleg vseh članskih nalog je poglavitna dolžnost vsakega Sokola, ki je namenjen v Beograd, da si pravočasno omisli svoj sokolski kroj, ako ga še nima. Nočemo izgubljati nobene besede o važnosti kroja ob takih in sličnih prilikah, podčrtujemo samo dolžnost vsakega člana v tem oziru. Za nabavo kroja si mora vsakdo ustvariti svoj fond, ako nima zadostnih sredstev za takojšnji nakup. Mimogrede pa bodi izražena tudi želja na JSS, da bi se članstvu omogočilo nekoliko cenejši nakup krojev, ker se nam zdi monopolizacija sokolskih potrebin za današnje dni nepotrebna in predraga za članstvo.

Kdor pa se hoče udeležiti zleta v Beogradu, mora poleg tega dokazati, da je tudi dober hranilec. Večina našega članstva nima tolikih dohodkov, da bi kar tako izletela na velike prireditve. Vsakdo je preveč navezan na svoje skromne dohodke in bi težko pogrešal večjo vsoto, ki je potrebna za obisk zleta. Zato ponovno opozarjamo vse brate in sestre na lepi vzgled čkoslovskega Sokolstva, ki prihaja v tolikih masah na zlete v Pragi, ker večina izmed njih štedijo leto in dan, krono po kroni, da privedejo potrebno vsoto za Prago. In sledimo jim tudi mi! Ali se res ne bi našlo med nami v celnem Savezu 10.000 in še več ljudi, ki bi si s trdnjo voljo dali na stran vsak mesec, kolikor nas še loči do zleta, pol stotaka dinarjev?!

Tudi na zletu se da skromno izhajati in vendar izpolniti tudi vse ostale sokolske dolžnosti.

Sokol v Banja Luki se pripravlja za zgraditev lastnega Sokolskega doma. Te lovadba se vrši sedaj v oni dvorani, kjer je

svoječasno posloval sodni dvor v proslulem banjaškem procesu med vojno. Za zgradbo novega doma se je osnoval gradbeni odbor, ki mu načeluje ing. br. Kraguljac, ki je že nakupil zemljišče v izmeri okoli 4000 štirjakiških metrov, kjer bo poleg doma tudi primerno letno važišče.

Zanimanje za zlet v Beogradu je med slovanskimi Sokoli izredno veliko. Kakor javlja Sokolski Vestnik iz Prage, je že sedaj pripravljen zelo mnogo Sokolov in Sokolic iz Českoslovske, tako da bo kakor za svoječasni ljubljanski zlet potrebnih več posebnih vlakov za prevoz. Iz tega razloga se bo transport udeležnikov vršil v nekoliko skupinah vlakov. Podrobni program bo še sestavljen. Obstoji tudi namera, da bi čkoslovske Sokolstvo ob svojem potu v Beograd obiskalo jugoslovenske župe in društva, da se navežejo čim tesnejši stiki med obema organizacijama od posameznika do posameznika.

Dopisi

GUSTANJ. Delo domačih prosvetnih društev počiva, vsaj javnih prireditev od njih letošnji jesen še ni bilo. Zato pa smo imeli že celo vrsto gostovanj, izmed katerih nas je najbolj presenetil in vzradostil pevski koncert Matičnega kvarteta iz Ljubljane, ki je v propagandne svrhe za Rdeči križ po Dravski banovini prejel pevsko večer. Koncert je bil razmeroma dobro obiskan in je pokazal obiskovalcem lepoto naših narodnih pesmi. Zelimo, da kvartet kmalu zopet poseti Guštanj. — Ob koncu oktobra je gostovala Svoboda iz Velenja z lepo dramo »Dva bregova«. Obisk je bil žal slab in igralci so bili razočarani. — Dne 2. t. m. so gostovali agilni člani podružnice »PD iz Mežice z igro »Mlinar in njegova hči«. Obisk srednje dober. Igralci so podali igro razmeroma dobro. — Na dan Vseh svetih so nas presenetili nenavadno lepo okrašeni grobovi na tukajšnjem pokopališču. Posebno lepo je bil okrašen grob obeh inakov, ki sta padla za svobodo in čast Jugoslavije. Dijaki državne realke v Mariboru so poslali za ta grob lep venec iz »rečja, lavara in rdečih krizantem ter so s to pozornostjo razveselili vsa srca tukajšnjih zavednih koroških Slovencev. Domače narodno Pevsko in godbeno društvo je na pokopališču prav lepo zapelo dve žalostnički.

SMARTNO OB PAKL. Po dolgi pavzi zopet prišel do veljave naš odbor. Marljivi igralci Gasilnega društva so nam nudili v nedeljo res lep užitek z igro Manice Komonove »Prisega ob polnoči«. Za lepo prireditelj gre predvsem zahvala učitelju g. Hudalesu, ki je igro izrežiral in obenem izvršno predstavil Koritnika. Anka (gđ. L. Klančnikova) je dobro obvladala svojo vlogo; videti je bilo, da se je popolnoma vživela v njo. Cigana Marka je podal gosp. F. Pirošek tako dobro, da bi ga lahko postavili na vsak oder. Prav tako sta ugajali Neža (gđ. Podgorškova) in Lovrinka (Lešnikova), ki sta pogodili dobro svoji vlogi. Kmetje: Požar, Košir, Mrak, Čizman in Marinovec so ustvarili pristne vaške tipe. Prav tako fantje in dekleta Janez, Miha, »anica in Jerica. V četrtem dejanju sta Pavle (g. Munda) in mali Albinček izvršno ugajala. Meta (gđ. Gončnikova) je bila res prav pristna. Splošna želja je, da se igra v najkrajšem času ponovi, da bodo vli priliko ogledati si to lepo igro tudi oni krogi, ki so bili sedaj zadržani.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Jazneček-Nosanček. Mladinska predstava. Premijera. Izven. — Ob 20.: Velika abeceda. Izv. Ponedeljek, 11.: Faust. A. Torek, 12.: Zaprtlo. Sreda, 13.: Velika abeceda. B. Četrtek, 14.: Utopljenca. E. Petek, 15.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10.: Mamelie Nitouche. Opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 11.: Zaprtlo. Torek, 12.: Svanda dudak. D. Sreda, 13.: Beneška noč. Opereta. A. Četrtek, 14.: Zaprtlo. Petek, 15.: Gorenjski slavček. B.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Piskrovez. Kuponi. — Ob 20. Morala gospe Dulske. Kuponi. Ponedeljek, 11.: Zaprtlo. Torek, 12.: Piskrovez. A. Kuponi.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 10. ob 15.: Morala gospe Dulske. Goslovanje Mariborčanov. PTUJSKO GLEDALIŠČE. Sobota, 16. ob 20. Piskrovez. Gostovanje Mariborčanov.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Nedelja, 10.: Igra s smrtjo.

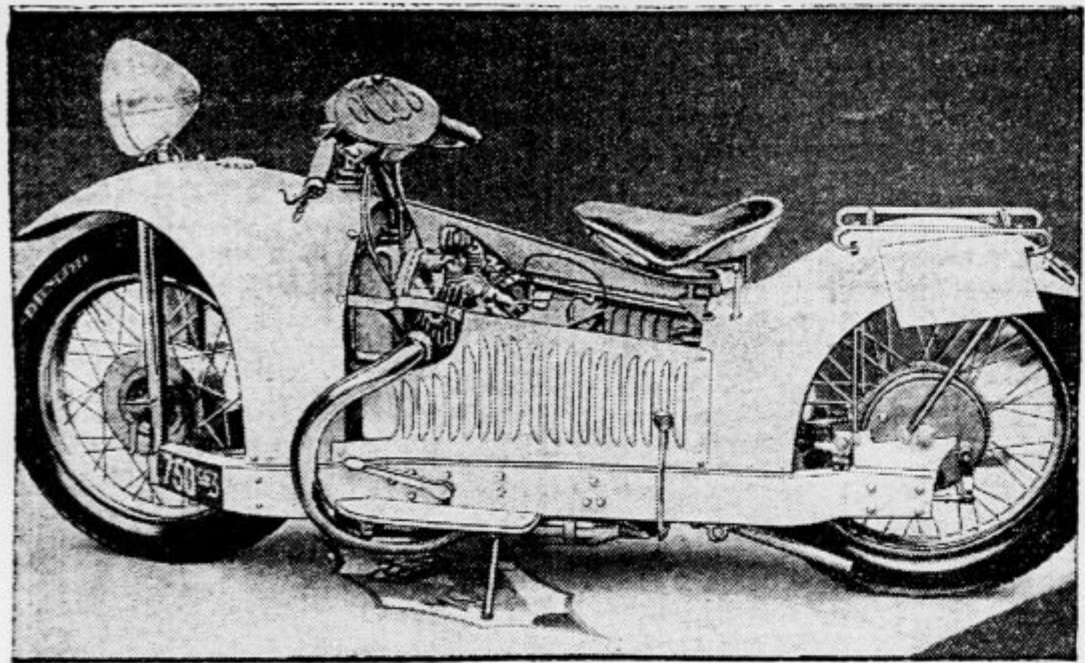
VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 9. novembra 1929

Višina barometra 308.8 m

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Smer vetra	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana		762.7	8	3	mirno	10
Maribor		761.2	6	92	E 2	1.0

Iz življenja in sveta



Najnovejši motocikel

Na zadnji razstavi motornih koles v Parizu je bilo videti ta model motocikla z dvocilindrnim strojem v podobni črki V. Motocikel je zelo pregleden in nič manj udoben kakor mali avtomobil.

Od medvedje kože do modernega kožuha

Človek v ledeni dobi — Krzno pri starih narodih — Maksimalne cene za kože v davnih časih — Muf — prvotno namenjen za psičke...

Kmalu bo zima in kdor je tako srečen, da se imenuje lastnika kožuha, nastega plašča ali suknje, zre lahko z mirom v padanje živorebrnega stebra. Po izložbah krznarjev in elegantnih modnih trgovin igra kožušina v tem času prevladajočo vlogo in modni okus se poskuša nad njo, da bi ji vtisnil svoj pečat. Seveda pa sili ljudi baš visoka cena kožuševine, da se ne ozirajo v današnje prilike tako natančno na modne zahteve in bolj nego pri drugih delih oblačila velja tu načelo, da nosi vsakdo to, kar ima.

Kožuh kot oblačilo je sicer tako star kakor človeška obleka sploh.

Že v ledeni dobi se je človek oblačil v živalske kože,

človek v kameni dobi jih je pred rabo že strožil. Da, v dobi bronze, je postal kožuh celo že moda in so ga smatrali kot nujno potrebno dopolnilo k ostali obleki vsakega odličnega človeka. Stari Germani so bili glede krzna, ki so ga nosili, že zelo izbirčni in čeprav jim v domačih gozdovih ni manjkalo primernih živali, vendar so dajali prednost dragocenim kožuhom iz poznejših ruskih dežel. S primerno barvno proceduro so znali celo prirediti imitacije kož prekomorskih živali, kakor poroča Tacitus. Rimljani so smatrali nošnje krzna za barbarsko navado, kar jih pa ni oviralo, da bi ne izdajali ogromnih vsot za uvoz germanškega krzna. V zgodnjem srednjem veku so nosili kožuhe najprvo samo odličnjaki in neka francoska modna novost je bila ta, da so jih barvali rdeče. Pozneje se je kožušina udomačila tudi v nižjih slojih v takšni meri, da so ji začele cene strahovno narasčati.

Karel Veliki je bil l. 808. prisiljen diktirati krznu maksimalne cene

— menda je bilo prvič v človeški zgodovini, da se je zgodilo nekaj takšnega.

Nadaljnja stoletja so prinašala čim dalje boljše in dragocenejše krznarske modne kreacije, ki niso po drznosti zamisleka prav nič zaostajale za današnjimi. Posebno znamenita so bila n. pr. kožušvinasta oblačila ruskih in poljskih velikašev. Takrat so si ti pač z lahko omisljali takšna oblačila, saj je stala najdragocenejša živalska koža iz Sibirije komaj en — žepni nož. Rusija in Skandinavski sta bili glavni deželi za izvoz živalskih kož in marsikatero mesto, kakor n. pr. Hamburg in Lipsko, je postalo veliko in bogato predvsem radi trgovine s temi kožami.

Do 16. stol. so rabili krzno za izdelovanje vseh oblačilnih delov, za katere je še danes v rabi.

Edino kožušvinastega mufa še niso poznali, dokler se ni pojavil na dvoru Henrika III.

Francoskega kralja. Takrat pa se je v dvornih krogih tako priljubil, da so ga nosili celo moški, ki precej časa niso hoteli priznati ženskem svetu izključne pravice do njega. Prvi mufi so bili seveda zelo veliki in modni in so jih rabili za časa Ludvika XIV. predvsem to, da so v njih nosili male psičke, ki so bili takrat tudi že v modi, pri

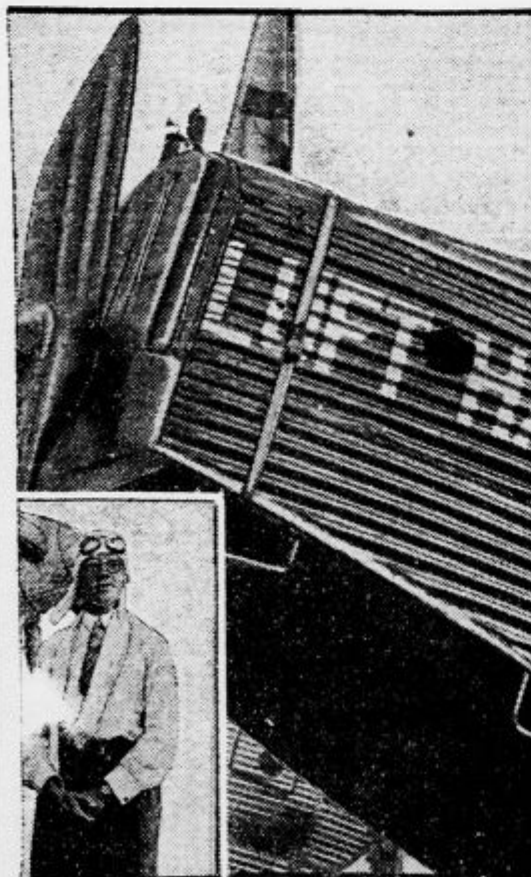
ženskah isto tako kakor pri moških. V času empira in pozneje je moda kožušvinovino precej zamenjala. Izmisli si je samo dolgo, ozko bojo, ki pa je kmalu izginila. Šele proti koncu prejšnjega stoletja je postala kožušina v vseh oblikah in svrha predmet ne prestopnih modnih sprememb, ki jih še danes ni konec, baš danes ne. Nemo goče je naštet vse te evolucije in revolucije, ki jih je doživela kožušina v tem razmeroma kratkem času sporedno z evolucijami in revolucijami modnega okusa. V nekoliko letih je dandanes takšnih sprememb več nego prej v celih tisočletjih. In ni videti, da bi bilo tega spreminjanja, dopolnjevanja, ponavljanja in novega ustvarjanja kaj kmalu konec.



Žareči policaj

Londonski prometni policisti nosijo ponoči na hrbtu rdečo električno svetilko, ki naj signalizira voznikom njihovo navzočnost.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE SO KARL MAYEVI SPIŠI
najbolj kratkočasni. Izšli so do zdaj 3 zvezki po 13 Din v Čirilovi tiskarni v Mariboru.



Nemško letalo D 903, ki se je razbilo na Angleškem

Nemško letalo D 903, ki se je prošli teden dvignilo na letališču v Croydonu ter je bilo namenjeno v Amsterdam in Berlin, se je pri meglenem vremenu zaletelo v veje dreves, si polomilo krila in tresilo z vso silo na tla. Pet moških in potnikov je bilo ob tej priliki mrtvih, dva pa težko ranjena. Na desni pilot Rodschinka, ki je plačal nesrečo z življenjem; spodaj na levi princ Schaumburg, ki je bil težko ranjen.

Letos bo dosti dobrega šampanjca

Kakor poročajo iz Pariza, je vinska trta v Champagni letos dobro obrodila, bolje nego v katerikoli drugem letu po vojni. Lansko leto sicer ni bilo dosti slabše, vendar je pretilo, da se bodo cene šampanjca radi slabih letin prejšnjih let dvignile. Ta nevarnost je zdaj odstranjena, tem bolj ker je pričakovati, da bo tudi prihodnja letina izborna. Ze večkrat so namreč opazili, da se dobre letine vračajo periodično in obsegajo vsakokrat po tri leta. Zadnjič je bilo to v letih 1919 — 1921.

2 milijona ljudi umrlo od gladi
Iz Pekinga poročajo, da je v kitajski pokrajini Šensi v zadnjih štirih mesecih umrlo 2.100.000 oseb, poleg tega pa je 1.300.000 oseb tako bolnih, da je računati z njihovo smrtjo. Položaj je postal tem slabši, ker je pritisnil hud mraz. Ameriški misijoni so se obrnili do predsednika Hooverja, da bi uvedel akcijo za pomoč stradalajočemu kitajskemu ljudstvu, kajti sami vsega ne zmorejo.



Dober tek!

Filmski igralec Con Chaney požira kačo. Seveda je to samo filmski trik, ki ga pa na platnu ni lahko pogoditi.

Leteča hiša

Yunkersove delavnice so dogradile novo prometno letalo, ki mu bodo dale radi njegove velikosti ime »Leteča hiša«. Dolgo je 23 m, visoko preko 5 m, krila mu merijo 45 m. Ta krila so tako velika, da bodo namestili pod vsako po dva motorja in celo po en prostor za del potnikov. V trupu so prostori za brezžično napravo, za navigatorja, večji del potnikov in kuhinjo. V spodnjem delu trupa je velik prostor za tovor in pošto. Ta prostor bo radi svoje teže služil obenem kot stabilizator.

KALHIDOR!

ZAK. ZAŠČIT. PATENT

TAJNO ZANESLJIVEGA POLEPSANJA SMO NAŠLI!

KALHIDOR je tekočina rastlinskega soka, preizkušena in odobrena po fiziškem in kemičnem institutu kr. tehnične fakultete in zdravstvenega odseka v Zagrebu pod št. 100.863/27.

KALHIDOR izvleče iz obraza plasti pomaže in vse nečistosti, tudi najtežje. Daje licu in koži naravno lepoto in jo ohrani do najpoznejše starosti, ker se gube nikakor ne pojavijo, a kdor jih ima, temu izginejo, ker varuje kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah — steklenica Din 35. Pošilje po povzetju najmanj 2 steklenici za Din 70.—

PROIZVOD KALHIDORA ZAGREB
Radićeva (Duga) ulica 32.



Mož, ki zasluži nad 50.000 Din na minuto

Ta gospod je škotski predavatelj Harry Lander, ki je za tako visoko vsoto angažiran v Ameriki. Sodeluje pri filmu, govori vsako pot dve uri in pobaše za takšno predavanje v žep blizu 800.000 Din našega denarja.

Zimsko perilo

do najfinjših kvalitet
modne potreščine, priznana najprejnejše nogavice v največji izbiri pri tvrdki

Drago Schwab, Ljubljana.

673 zaznamovanih se pelje na Hudičeve otoke

Prihodnji teden odrine iz Francije velik transport zločincev na Hudičeve otoke. Ladja, ki so jo zgradili posebej v ta namen, namreč za prevažanje morilcev in sličnih elementov, ki so izobčeni iz človeške družbe, se bo podala proti francoski kazenski koloniji Guayani iz trdnjave Saint Martin na zapadni obali Francije. Potem bo zapustila domačo luko in vozila počasi v vode ameriškega Atlantika.

Med transportom, ki bo šel doslej skoro še nezabeleženo število 673 oseb, bo 414 takih, ki so bili obsojeni zaradi umorov. Vse te je francoski državni poglavar pomilostil, da niso končali pod giljotino. Zato jih bodo oddali v tem strašnejši ječi, ki nimajo para na svetu.

Prevoz zločincev je strašen že v normalnih razmerah, kaj šele to pot, ko bodo žrtve nizkotnih instinktov uklenjene v verige, ki bodo glasno rožljale ob zapuščenju francoske države, katere ne bodo nikoli več videli. Zločince bodo zapirali v železne kletke. Pomorščaki bodo imeli v pomoč močan oddelek oboroženih varnostnih organov, ki bodo na zločince pazili in jih čuvali, da pridejo na določeno mesto Hudičevi otoki pomenjajo smrt vsakogar, ki ga izkrcajo na njih ozemlju. Ta počasna smrt je toliko strašnejša, ker je neizbežna. Zločince teši samo zavest, da umirajo v družbi, kamor so bili skupno prepeljani v prognanstvo.

Salonit
cementno azbestni škrlj
je za pokrivanje zgradb najboljši material.

Umevne so odličnosti



ZEPHIR PEČI

10 greje eno sobo 24 ur

Večje vrste peči grejejo tudi 3—4 sobe enake

Na zahtevo brezplačen popis.

ZEPHIR TVORNIC PEČI D. D. Subotica

DIŠAVE SLON

Samoprodaja za Ljubljano:

BREZNIK & FRITSCH

Samoprodaja za Celje: **D. RAKUSCH**

Samoprodaja za Maribor:

PINTER I. LENARD

Anekdote

Na Dumaju je umrl te dni stari avstrijski feldcajmojster Anton Galgoš, ki ga je odlikovala izredna prisotnost duha, kadar je bilo treba koga včepniti. Posebno birokracija mu je bila v želodcu in da je le mogel, ji je kakšno zagodel. Nešteto anekdot pripovedujejo o njem. Tako so ga povisali za divizijskega generala, ko je bil kot brigadir stacioniran v Bileku, in bi si moral nabaviti novo uniformo, kar mu pa ni bilo posebno po godu. Končno se je moral odločiti in je telegrafiral neki tvrdki na Dunaj: »Poslji te opravo za srednje velikega generala!«

Nekoč je vodil gradnjo neke vojaške ceste in mu je uspelo, da je porabil manj denarja, nego mu ga je nakazala intendantica. Prištedeno vsoto je poslal čisto preprosto intendantici nazaj, vojno ministrstvo pa je zahtevalo natančen račun. Po mnogih urgenceh, ki nanje sploh ni dal nobenega odgovora, je Galgotzy poslal ta listek: »10.000 fl prejel, 4220 fl porabil, 5780 fl vrnil, kdor ne verjame je ...! Galgotzy.« Vojno ministrstvo se je čutilo užaljeno in se je pritožilo v posebni avdienci pri cesarju. Cesar je listek prebral, se zasmejal in rekel: »Jaz verjamam!«

Častniki neke hercegovske gorske vojašnice so prosili, da bi jim intendantica dovolila mulo za transport vode iz doline. Intendantica je odklonila. Galgotzy je bil ves srdit in ko je nekdo inšpiciral to vojašnico, je velel intendantu, ki je bil v njegovem spremstvu: »Dajva, prirediva četam majhno veselje. Prinesiva jim vsak po en škafo vode iz doline.« In tako sta šla. Bilo je težavno. Po nekoliko sto metrih s polnim škafofom navzgor, je menil Galgotzy: »Se vam ne zdi, da bi jim morali dovoliti mulo?« — »Seveda!« je izjekljal preutrujeni intendant in tako se je zgodilo.

Nekemu divizionarju, ki so ga upokojili, je prinesel Galgotzy to neprijetno vest v tej omiljeni obliki: »Eden izmed naju dveh gre v pokoj. Jaz nisem tisti. Servus!«



Največjo delovno sposobnost

zahtevajo od posameznika življenske prilike v sedanjih časih. Zato je v prvi vrsti potrebno zdravje. Samo popolnoma zdrav človek zamore intenzivno in vsrtažno delati. Da popolnoma ohranimo svoje zdravje in svojo moč, je neobhodno potrebno, da se pravilno hranimo. Pri tem nam najbolj pomore naravna krepiča hrana Ovomaltine, ki vsebuje v koncentrirani obliki vse hranilne snovi, ki so potrebne za izgradnjo človeškega telesa in to v neprememni obliki, toda osvobodjene nepotrebnih odpadkov. Stalna uporaba Ovomaltine ustvarja energijo in živčni mir ter ohrani svežost telesa in duha. Ovomaltine znatno povečuje delovno sposobnost in omogoča, da hitreje in brez napora obvladamo naš dnevni red.

Dobiva se povsod za ceno Din 18,50 za zavojček.

Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list

od **Dr. A. WANDERA D. D. ZAGREB**

Zora voda
proti sivim lasem!
Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.
Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20. kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguran in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—
ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.
Lekarnam, drogerijam, parfumerijam, brivnicam in trgovinam mešanega blaga damo v komisijo.

ŠAH

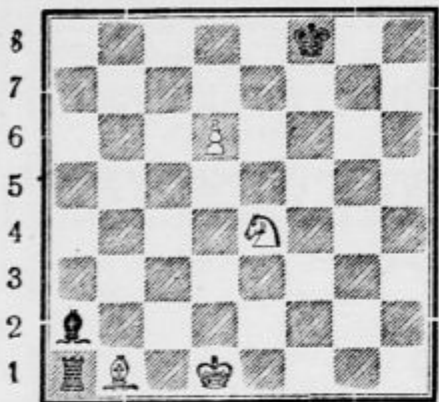
Uređio: dr. Milan Vidmar

Ruski strokovni časopis »Šahmatni listok« donosa obilo krasnih kompozicij najmlajše ruske šahovske generacije. Se nikdar očitljivo ni bil ruski šah na višku, ki ga kaže danes. Saj pa je tudi svetovni prvak dr. Aljehin Rus in Bogoljubov, ki pravkar poskuša priboriti si žezlo in prestol, je tudi Rus.

Sledeča študija Gorgijeva, delo tekočega leta, zasluži, da jo natančno pogledamo. Enostavne konstrukcije, zloboško zamisljena, fino izklesana, je srecen umotvor, duhovita slika skritih možnosti, ki jih ne razkrijemo brez napora.

Gorgijev 1929.

a b c d e f g h



Beli: Kd1, Lb1, Se4, d6 (4 figure)

Črni: Kf8, Ta1, La2 (3 figure)

Beli na potezi remizira

Črni ima premoč kvalitete. Res je sicer, da ima beli za kvaliteto kmeta. Toda beli lovec je vezan, dvakrat napaden, skratka, brez dvoma izgubljen. Proti premoči cele trdnjave pa en sam kmet ni nikak kompenciacija. Vrnju vsega je bel kmet precej zapučen. Črni kralj mu je tako blizu, opazuje ga tako izdatno, da bi bilo nesmiselno računati na bodočnost tega kmeta — edina.

Po vsem tem je naravnost neverjetno, da beli sploh sme misliti na remis. Če pa nam avtor naše študije pripoveduje, da ima pozicija možnost rešitve, jo moramo iskati brez dvoma v spodnjem levem kotu šahovnice. Preprečiti moramo očitno izgubo belega lovca, druge rešitve sigurno ni.

Če potegnemo belega kralja na c1, bo možno napasti z njim obe črni tvari kakor hitro bo črni lovec vzel s svojim lovem. Res se sicer potem črna trdnjava še lahko z napadom na belega skakača odtegne neprimlik. Toda stvar bi vseeno šla. Pogledimo:

1. Kd1—c1 La2xb1?
2. Kc1—b2 Ta1—a4
3. Se4—c3

Zopet sta obe črni figuri napadeni. Nadaljnih komplikacij, ki pridejo z odgovorom 3.) ... Ta4—b4+ ne bomo raziskovali. Ne izplača se. Že v prvi potezi nam namreč črni lahko podre vse iluzije. Pravilno njegova prva poteza je seveda Ta1xb1+.

Ne kaže takoj obupati. Nekaj se je vseeno pokazalo pri prvem poskusu. Komplikacije so v levem spodnjem kotu šahovnice mogoče. Izogniti se je treba samo usodnemu šahu trdnjave na b1. Gre očitno za tempo, ki utegne postati dragocen. Torej:

Kd1—c2!

Kralj se umika šahu trdnjave na b1, riskira pa šah lovca na istem polju. Prav hitro se lahko uverimo, da gre za veliko razliko. Na l.) ... Ta1xb1 sledi sedaj, takoj 2.) Se4—c3. Skakač napade obe črni figuri, ne da bi sam bil ogrožen in kralj bo storil svoje, če se bo črni z 3.) ... Tb1—a1 poskušal izmuzniti. Tako namreč odloči 3.) Kc2—b2.

Črni mora po vsem tem vzeti lovca z lovcom, grozi mu 2.) Kc2—b2, grozi mu osvoboditev belih figur, kar pomeni remis.

1.) ... La2xb1+
2.) Kc2—b2

Beli napada. Obe črni figuri sta zopet v nevarnosti. Direktno črni niti rešiti ne more obeh figur. Pač pa se lahko izmuzne indirektno. Trdnjava mora napasti belega skakača, ki naj bo kompenciacija za lovca.

2.) ... Ta1—a4!

Ta protisunek je opasnejši kot izgleda. Nič

bi namreč belemu ne pomagalo, če bi s svojim skakačem, ki je v nevarnosti, napadel trdnjavo in lovca nasprotnika. Na 3.) Se4—c3 sledi namreč 3.) ... Ta4—b4+ nakar se lovec mirno lahko umakne na f5.

Kaj pa naj beli stori? Premoči trdnjave mora odločiti. Osamljeni skakač in zapušteni kmet na d6 sta brez moči proti lovcu in trdnjavi.

Seveda, če bi črni kralj stal na e7, bi skakač od c3 grozno udaril na d5, napadel kralja in trdnjavo in rešil s tem belo igro. Toda črnega kralja ne moremo prisiliti, da gre pod nož. Kmet, ki bi ga s svojim korakom d6—d7 vabil na e7, stoji pod kontrolo lovca, ki se je bil rešil na f5.

Tu tiči skrita ideja. Kmet mora očitno prisiliti črnega kralja, da gre na e7. To mu je mogoče le, dokler črni lovec še ne stoji na f5. Jasno sledi iz tega, da mora poseči beli kmet v igro takoj:

3.) d6—d7!!

Kdo naj zadrži kmeta. Lovec ga ne more. Trdnjava tudi ne. Tako na 3.) ... Ta4—a8, kakor na 3.) ... Ta4—d4 vzame beli kralj mirno lovca. Napadeli beli skakač je pa nedotakljiv, dokler je trdnjava angažirana.

Samo kralj je prost. Poteza:

3.) ... Kf8—e7

je izsiljena.

Sedaj pa se lahko nadaljuje napad na črne figure. Na dlani leži:

4.) Se4—c3

in jasno je, da črni ne more drugače re-

šiti obeh figur, kot da hitro s šahom hrije lovca:

4.) ... Ta4—b4+

Trdnjava gre na opasno polje, kjer jo skakač lahko napade s šahom na kralja. Črni pa se more tolažiti s tem, da je pred vsem beli kralj napaden in da bo lovec pač v prihodnji potezi kralja nevarno polje d5.

5.) Kb2—a1!!

Zakaj tu sem in zakaj ne na c1 ali a3? Instinktivno bo vsak izkušen šahist v stiski postavil svojega kralja tako, da bo lahko upal na pat. Jasno je itak, da bi na pr. na 5.) Kb2—c1 poteza 5.) ... Lb1—c4 pokopala vse nade belega. Pa vsaj na a1 beli tudi ni pat, če se lovec umakne na e4.

Ni težko pokazati, da ima volje a1 vseeno svoje prednosti. Črni mora seveda odgovoriti:

5.) ... Lb1—e4.

Sedaj pa udari beli skakač vseeno: 6.) Sc3—d5+!! in napade kralja in trdnjavo. Lovec ga mora vzeti:

6.) ... Le4xd5

Beli kralj je zopet pat. Beli pa ima še kmeta, ki se ga mora znebiti. To pač ni težko.

7.) d7—d8+ postane dama

Razume se, da dame črni ne sme pustiti na šahovnici. Po:

7.) ... Ke7xd8

pa je beli res pat. Igra je remis.

Krasna, fina študija!

Kino

Žena na luni, Fritz Lang in intervju

Napisal Paul Dubro

(Iz razgovora našega berlinskega dopisnika z režiserjem Fritzom Langom)

»Ali, tukaj tajništvo Fritz Langa!«

»Ali bi lahko govoril z gospodom Langom?«

»Danes na večer krstne predstave njegovega filma?« se začudi glas na onem koncu.

Zvezan sem z upravo UFA, kjer ima Fritz Lang svojo pisarno. Gospod Lang vjudno odkloni; žal mu je, a danes absolutno ne utegne izgubljati časa z intervjuji. Veselilo bi ga, če bi se oglašil jutri dopoldne v njegovi pisarni.

Kaj mi je storiti? Intervju moram imeti. Vsekakor hočem poskusiti zvečer pred slavnostno premiero. Takrat ni vrag, da ga ne bi dobil. Malo pred osmo uro je. Cesta mimo spominske cerkve Cesarja Viljema in Budimpeštanska cesta je zabasana z elegantnimi privatnimi avtomobili. Vse hiti k svetovni premijeri; slavnostni predstavi filma »Žena na luni«. Ves odlični Berlin je zbran. Ojačena prometna policija ob spominski cerkvi in pred palačo filmske družbe UFA zvržen zoološkega vrta daje s hrupnim glasom navodila. Iz zaprtih avtomobilov z rodu rodnih in veselo ubrani obrazi. Počasi se pomika neskončna vrsta avtov pred palačo. Ljudje izstopajo. Pregledna množica ljudi se je zbrala pred gledališčem; privabila jo je bila družba odličnikov in pozornost vzbujajoča pročelna reklama na kinu. Ob vhodu, sredi najgostejše množice stoji radio-reporter s svojim mikrofonom. Prvič v zgodovini predstave bodo premijero prenašali z radiom. Velike foajeje polni najboljša berlinska publika v večernih toaletah. Zbrani so vsi večji filmski in gledališki zvezdniki in zvezde, mnogi oficijelni zastopniki, ravnatelji velikih bank in industrij.



Sloanov Liniment
odstranjuje bolečine

Proti otrplosti udov.

Mala količina Sloan-ovega Linimenta (masti), namazana na razbolelo mesto, ublaži bolečine in pomore. Nepotrebno je vtriranje, ta mast se sama vpija v kožo, ublažujoča bolečine pri otrplosti udov, boleznih mišičevja in živčevja, hladni pri opeklinah in odstranjuje vsako sled otrplosti in bolečin.

Uporabljajte Sloan-ovo mast proti revmatizmu, bolečinam v križu, ishlisu, bolečinah distorzije in kontuzije.

Generalno zastopništvo

Mišković in komp.
Beograd, Sarajevska br. 70

Ideja »Žene na luni« je stara že več kot štiri leta. Moja žena je mnogo razmišljala o njej, dokler se ni naposled izobrazila definitivna struktura filma. Na umetniški izgradnji romana sem malo udeležen, ker je najino načelo, da ne posegava v umetniško ustvarjanje drug drugega. Vsekakor je moja žena že leta in leta studirala najvažnejše astronomske knjige. Najina interesa sta prav za prav zelo različna. Jaz zbiram plastike iz Južnega morja in knjige in se zanimam za okultizem, shkarstvo in modernost stanovanijsko opremo. Ko je bila ideja velikega vsestranskega filma v mislih dodelana, sva imela samo en smoter, oblikovati ta film kar moči človeško in tehnično resnično. Nisva marala utopije. Najina misel je bila, dati ljudem doživeti senzacijo vožnje v vesolje na podlagi najnovejših in najmodernejših znanosti in tehnik.

»Zakaj ste si izbrali ravno profesorja Obertha za znanstvenega sodravnika?«

»Da ustvariva nekaj tehnično možnega, sva morala najti znanstvenika, ki naj bi najino fantazijo realno izoblikoval. Razume se, da sem že od prej poznal dala profesorja Obertha. Nekega dne, že dolgo prej, ko smo začeli s snemanjem, sem mu pisal v Rumunijo. Razvila se je daljša korespondenca. Ko je bilo čas, da se začne snemanje, sem mu predlagal, čeprav takrat nisem verjel, da bi mogel dobiti dopust, da bi mi pri izvršitvi filma stal s svojim strokovnim znanjem ob strani. Toda podcenjeval sem njegovo vlogo za to idejo. Že nekaj dni na to sem dobil brzojavko: »Dopust dovoljen!« Danes je profesor Oberth že tako daleč, da bo v kratkem poslal svojo prvo vesoljsko raketo v nebesno prostranstvo. Mogoče že v nekaj dneh.

»Ali bi mi hoteli kaj povedati o temeljni misli »Žene na luni«? Ali mislite, da so si več kakor trije ljudje med sto vaših znanec kdaj ogledali luno skozi daljnogled?«

»Če dosežem, da se le nekaj ljudi več zdaj pa zdaj zamisli v zvezdno nebo nad nami, sem že nekaj dosegel. Na drugi strani pa sem hotel propagirati misel interplanetarnega prometa, zainteresirati današnjega človeka za možnost razširitve torišča našega bivanja in kretanja še na druge svetove. Že samo zato sem pustil utopijo do dela ob strani in obdelal samo to, kar je znanostno in teoretično dokazano ali vsaj možno.«

»A prav tako bi si lahko izbrali za prizorišče svojega filma kak še neraziskan predel naše zemlje!«

»Prav imate! Ko sva razmišljala o tej stvari, sva se tudi res dolgo ukvarjala z mislijo, ali ne bi bilo dobro postaviti dogajanje v kako še malo znano deželo — v misli sva imela Tibet, severni ali južni tečaj ali pa notranjost Nove Gvineje. Posrežne sva to misel opustila. Zakaj tudi ljudje, ki lete na luno, morajo biti človeški. Njih usoda se bo prav tako izpolnila v sovrstnosti in ljubezni, v slavočelju in lakomnosti po denarju. Prav tako človeško in heroično sem poskušal oblikovati svoje ljudi. Zato se nadejam, da bodo gledalci vožnjo v vesolje v mojem filmu človeško doživljali.«

Fritz Lang pogleda na uro.

»Oprostite, jutri v pisarni, če hočete, vam povem še kaj več.«

Na cesti stoje še zmerom radovedni gledalci in obdružujejo pročelje palače UFA. Nehote se zamislim. Ali se bodo v gledanem času Langove misli uresničile? Ali bo profesor Oberth uspel s svojo raketo? Sama vprašanja, ki so postala aktualna po tem filmu.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 10. novembra

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Religiozno predavanje. — 10.20: Predavanje o vrtnarstvu. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Predavanje o vinogradništvu. — 18.30: »Umor v Florijanski ulici«, veseligr. — 16: Reproducira glasba. — 16.30: Humoriistično štivo: prof. Miškar. — 17: Koncert pevskega zbora z Viča. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 11. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Dr. Breznik: Svetovni mir in liga narodov. — 19: Zdravstveno predavanje. — 19.30: Srbohrvaščina. — 20: Koncert radio-orkestra (rezervirano tudi za event. prenos). — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 10.45: V spomin padlim vojakom. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos koncerta z Dunaja. — BEOGRAD 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 18: Prenos popoldanskega koncerta iz kavarne »Moskva«. — 20.30: Večerni koncert orkestra. — 22: Poročila. — 22.15: Koncert ruskega orkestra balalajk. — PRAGA 16.30:

Prenos koncerta iz Bratislave. — 19.05: Reproducira glasba. — 19.30: Sluhoigra. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — 22.15: Reproducira glasba. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Bratislave. — 19.05: Kabaretni program. — 20.30: Prenos mednarodnega koncerta z Dunaja. — 22.15: Laha godba orkestra. — VARŠAVA 16.45: Reproducira glasba. — 17.45: Orkestralni koncert lahke godbe. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Glasbeni program za otroke. — 16: Koncert kvarteta. — 20.05: Koncert Schumannovih pesmi. — 20.45: Zborovski koncert: štajerske narodne pesmi. — 22.05: Godba za ples. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert. — 18: Koncert lahke godbe. — 20: Petje. — 21: Poljuden orkestralni koncert. — 22.30: Godba za ples. — 0.30: Nočni koncert. — FRANKFURT 17.30: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 19.30: Koncert na kitare. — 20: Weinbergerjeva opera »Svanda dudak« (prenos iz gledališča). — 22.30: Italijanska, madžarska, bolgarska in rumunska glasba. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Collegium musicum. — Laha godba in ples. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos iz Frankfurta. — 20: Prenos iz frankfurtske opere. — Godba za ples. BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert radio-kvarteta. — 17.40: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Prenos koncerta filharmonične družbe. — 21.45: Ciganska godba. — LONDON 20.25: Koncert španske glasbe. — 20.45: Orkestralni koncert. — RIM 17.30: Prenos iz rimske filharmonije. — 21.02: Proslava kraljevega rojstnega dne. — STOCKHOLM 20.30: Kvartetni program. — 22.10: Prenos inozemskih postaj.

Torek, 12. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducira glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: »Dva tedna po Španiji«, toposno predavanje. — 19: Predavanje o fotoamatstvu. — 19.30: Ruščina. — 20: Koncert pevskega zbora »Ljubljana«. — 21: Koncert radio-orkestra romantična glasba. — 22: Napoved časa in poročila. — ZAGREB 12.30: Reproducira glasba. — 17.30: Koncert stare dunajske glasbe. — 20: Prenos koncerta iz Ljubljane. — 22.10: Prenašanje inozemskih postaj. — BEOGRAD 12.40: Reproducira glasba. — 18: Prenos popoldanskega koncerta iz »Moskve«. — 20: Prenos iz inozemstva, afrikanert radio-kvarteta. — 21.30: Poročila. — 21.45: Koncert lahke glasbe. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Koncert združenih praških tamburaških zborov. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Severno-moravske jeanske pesmi in običaji. — 22.15: Koncert lahke godbe. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 19.05: Večerni koncert orkestra. — 20: Prenos koncerta iz Prage. — 21: Program kakor v Pragi. — 22.15: Laha godba. — VARŠAVA 16.15: Reproducira glasba. — 17.45: Popoldanski koncert orkestra. — 20.15: Prenos iz filharmonije: koncert Jana Kleurera in filharmonične orkestra — DUNAJ 11: Orkestralni koncert dunajskih filharmonikov. — 15: Poljuden orkestralni koncert. — 18: Prenos iz dr. opere: Wagnerjeva opera »Moštri pevci nürnbergske«. — BERLIN 16.30: Prenos orkestrskega koncerta. — 17.15: Orkestralni koncert lahke godbe. — 18.30: Večerni koncert. — 20: Prenos simfoničnega koncerta Mozartove glasbe. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert orkestra. — 20.30: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 23.15: Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 21: Koncert Bachove glasbe. — STUTTGART 16: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 20.30: Solistični koncert: skladbe še živih kompozitov. — 22: Lokalni večer. — 23.15: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert vojaške godbe. — 12.05: Pejsiki in klavirski koncert. — 17.10: Ciganska godba. — 19.15: Violinski koncert. — Prenos koncerta iz Varšave. — 22.15: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Operni večer. — STOCKHOLM 20: Koncert solistov in orkestra. — 22.30: Laha glasba.



OTROŠKE NOGAVICE
»ŽIGOM«
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pierre Mac Orlan:

Mornarjeva nevesta

Tri dni smo križarili po honduraškem zalivu, potem pa smo spustili sidro v majhni luči otoka Barnaka, da se mornarji odpočijo po naporih težke vožnje ter opravijo nujna popravila na ladji.

Prebivalci otoka, ob katerem smo pristali, so bili siromašni zamorci. Ko so opazili, da se mislimo izkrcati, so se umaknili daleč od brega. Morda so pobegnili iz strahu pred našimi gusarskimi junaštvji, zaradi katerih smo bili razvpiti povsod, koder smo križarili po oceanih.

Pustili smo na palubi neznatno posadko in stopili na kopnino. Bilo je divno! Otok je nalikoval velikanski košari, polni najlahtnejšega sadja in eksotičnega cvetja. Našli smo tudi dovolj hrane, čeprav ne takšne, kakršne so si želeli naši želodci. Morske školjke smo razbijali z noži, mleko smo pili iz ilovnatih skled in zraven smo tolažili lakoto s suhimi ribami, vsemu temu pa smo dodajali svežega sadja.

Večji del posadke je šel iskat mornarske sreče v male otoške naselbine. Note, Pity, Mac Grave, Jack Saven in še štirje ali pet tovarjšev pa je sklenilo, da si najprej ogledajo južni del otoka, ki se je utapljal v kar fantastični

vegetaciji.

Note je na tem pohodu prvi začutil žejo. Dejal je:

»Mac, ti imaš rum. Vrnem ti ga tisti dan, ko bomo imeli zabavo z zamorski dekleti. Daj mi pijačo!«

Mac Grave je sicer storil, kakor da ne slisi, kaj mu pravi tovariš, a Note ni čakal. Pograbil je čutaro, zaškrpal z zobmi ter izpraznil posodo do dna. Polokal je rum do zadnje kapljice.

Šli smo dalje. Vonj jasmina nam je opajal nosnice, da so se dvigale kamor plavutice. In glej, tam v grmovju, med zelenimi bananami in drugim listjem svežega drevja, je stala hišica prav kakor v bajki: bela ko sneg. Sence, ki so jo delale še prikupljivejšo, so bile sinje kakor površina morja.

Oh, bilo je kakor v raju! Ptice, skrite v samotni senci palm, so žvrgolele in pele. Nič razen njihovega petja ni motilo svečane tišine, ki nas je vse navdajala s pobožnostjo, kakršno občuti človek samo v cerkvi. Kakor je pri mornarjih običajno, smo prehodili vsokolico in Note se je celo drznil pomoliti glavo skozi okno v hišico. Z roko nam je bil dal znamenje, naj se ustavimo.

»Lahko vstopimo!« je dejal kmalu nato.

Sledili smo njegovi vzpodbudi.

Hišica je imela en sam prostor in v

tem prostoru je bila ob zidu razprostrta nekoliko natrgana rogožina. Na rogožini je ležala mlada zamorka. Lase je imela pokrite z ruto iz rumene svile, na kateri so se pestro odražale velike višnjeve točke. V sobi je stala še skrinja in na njej je bilo torilce z vodo, v torilcu pa je končaval svoje življenje pajek, ki ni mogel zlezi iz vode. V drugem kotu je bilo nekaj oblek in par kosov posode.

Mac Grave se ni mogel obvladati ob pogledu na spečo deklico. Vzkliknil je: »Milady!«

Zamorska lady se je mahoma prebujala in se stresla po vsem životu. Odprla je bele, velike oči, ki so bile videti vse preplašene. Z rokami smo ji dopovedali, naj se nas ne boji, ker nismo hudodelci. Očitno nas je razumela, zakaj kmalu so se njena usta razširila v smeh, kakršnega vidiš samo pri zamorskem plemenu.

Posedli smo po tleh in zamorka je kmalu položila Noteu roko na ramo ter napela ustnice v poljub.

»Saj sem vedel!« je razigrano dejal Note. »Ta biser zamorskega otoka je čakal name, ki sem brodil po morjih dvajset let, da spustim naposled sidro na Barnaku! Gospoda, vzamem jo za ženo in vas pozovem na svatbo, ki se bo vršila po obredniku otočanov!«

Stalo nas je nekaj truda, preden smo

zamorki dopovedali, za kaj gre in da jo hoče Note za ženo. S težavo smo se sporazumeli. Zamorka je umela samo nekoliko španski in med ta jezik je pomešala časih kak angleški izraz. Prišla je na predlog, da postane Noteu žena, in objemala ženina z vidnim veseljem.

Svatba je bila zelo razgibana. Nevesta je bila dražestna in je dobila v poročni dar sodeček ruma, ki so ga svatje po zamorskem običaju na ramah nosili okoli hiše. Oponašali so verske obrede ter pili in jedli. Nevesta je oblekla čudno svatovsko oblačilo — plašč iz satena, ki se je bil našel med plenom z neke francoske ladje. Ves čas je držala moža za roko, sprejemala poklone mornarjev in odgovarjala na vzklike »Živela!« z nekim zamorskim reklom.

Zvečer se je družba razšla. V beli hišici so ostale na tleh prazne čaše in krožniki. Posadka se je odmajala na palubo, samo novoporočenca sta ostala z Mac Graveom v hiši.

Ob slovesu smo pretočili ostanek ruma v pletenico, ki je držala šest do sedem litrov. Noteu smo zabičili, naj ne izpije vsega.

Vsem svatom je legel tisto noč na oči težak sen. Iz katerega so se zbudili, ko je stalo sonce že visoko na nebu. Mac Grave je bil ves hripan in je v nekakšnem polsnu zaklical Noteu:

»Hej, Note, daj mi tisto steklenico z rumom, da se napijem!«

A Note se ni oglašil in tudi drugi so molčali. Zato je zlezal Mac po lestvah v spalnico mladih zakoncev. Kako se je pa zgrozil, ko je našel Notea ležečega na rogožini v krvi in mrtvega!

Skozi možgane mu je blisnila misel: »Ona je ukradla rum, blisnila mi je!«

Ženo umorjenega Notea so našli par korakov od hiše. Bila je pijana kakor čep in je držala pljuskačo steklenico rumu med kolena pljuskačev drevosom. Mornarji, katerim se je bila razširila vest o dogodku, so hitro napravili sklep. Zvezali so zamorko in sklenili, da jo obesijo. Ko so pristopili z vrvi, se je njena ženska rezala, da je bilo groza. Hotela je pobožati in objeti enega izmed krvnikov, toda oni se je umaknili, njej pa je padla glava na prsi, kakor bi jo odsekal pri vratu. Ko se je vrv že dvignila, je izdaval v slabi španščini:

Kraljestvo mode



Žena v poklicu

Včasih je veljalo za nedovoljeno, če se je v poklicu zaposlena žena bavila tudi z modnimi vprašanji, tako zanimanje se je smatralo za kuznjivo odpadništvo od resnosti v delu, to je bila koketerija, ki je že v naprej onemogočala intenzivno delavnost.

V tem pogledu se je mišljenje popolnoma spremenilo, kajti danes ne služijo le one žene, ki se morajo s svojim delom preživljati, temveč je mnogo takih, ki delajo, ker hočejo dokazati svojo neodvisnost. Moderna, v poklicu zaposlena žena pa ve prav dobro, da je čedna obleka tudi za službo potrebna, zakaj pravilno izbrano oblačilo poveča voljo bolj škodljiva, kot pa pri delu? Razen tega pa je dolžnost moderne žene, da je vedno in povsod lepo in primerno oblečena.

Seveda s tem še ni rečeno, da naj se v poklicu zaposlena žena prikaže v službo vsiljivo - monotonno, modno, nasprotno, drži se mora vselej popolne enostavnosti. Žena z okusom nikdar ne bo volila oprave, ki se ne bi strinjala z okolico, sicer pa dobro izbrana enostavnost deluje v vseh primerih najelegantneje.

Povsem mora poklicna oblika biti praktična, to se pravi, da ne sme izgledati nerodno niti pri najhujšem štrapanjarju, ne sme biti pomečkanja in mora vedno obdržati svoj prvotni izgled. Da ugodilji vsem tem zahtevam, mora seveda biti narejena iz dobre brega blaga in štednje tu ni na mestu, kajti poceni material kmalu nelepno izgleda, ni trpežen in svojo nosiljstvo v vsakem oziru razočara.

Kroj take obleke naj bo povsem enostaven, po njem moramo že na prvi pogled spoznati praktično mišljenje poklicne žene, — navzile svoji enostavnosti pa lahko soglasja z vsemi predpisi zadnje mode. Posebne važnosti je tukaj barva — izogibati se moramo kričavih in vsiljivih tonov, ki vedno motijo, prav posebno pa v poklicu.

Najbolj prikladne so lepe srednje barve, kakor n. pr. rjava ali stekleničasto zelena, ki seveda s krajnjim modnim novostim.

V garderobi uslužbene žene zavzema mnogo prostora pletena moda, ki se je v toku let izkazala kot izvanredno praktična. Zadnje čase je moda prinesla toliko novega in originalnega ravno v pletenih, da so se tako poceni jumperji in pulloverji nad vse mikavni in zanimivi. Novi melirani modeli so poleg svoje praktične vrednosti še prav posebno okusni, vsled svojih čudno nejasnih vzorcev. Letos se taki jumerji nosijo izpod pasu v krilu in so najprikladnejše dopolnilo kostimom (kakor to kaže naša prva slika). Toda tudi cele pletene obleke so priljubljene in posebno mikavne vsled vdelanih pestrnih ornamentov (tako obleko kažemo na predzadnji sliki).

Kostim na prvi sliki je iz drobno vzorčastega volnenega blaga in v svoji enostavnosti popolno lep, sestoji pa iz novodobnega nagubanega krila in ravnega paletoja (z našitimi žepi in dolgodlakim kožuhovinastim ovratnikom...). Pod pulloverjem je bluzica iz pralne svile z dolgo pentljo.

Enostavno obleko iz volnenega blaga prikažemo na drugi sliki. Izdelana je v princenem kroju, ki je še podprt z visoko položenim pasom in se končuje v zvončasto krilo. Edini okrasek so svetle proge v obliki žarkov, ki se pričnejo pri ovratniku.

Za bolj močne postavbe je zelo prikladna obleka, ki jo kaže naša zadnja slika. Sprednji del obleke je prekrizan in pada lahno

zvončasto navzdol, prepet je s kovinasto zapunko. Rokavi, kakor tudi revers, so svetlo garnirani.

Iz vseh teh slik je razvidno, da more biti v poklicu zaposlena žena dobro oblečena tudi s skromnimi sredstvi, samo če se za svojo delavno obleko zadosti zanima.



Domača jopica

Je del garderobe, ki si jo je žena izposodila od moške mode. Takšna jopica je prav posebno praktična in gorka ter zato pripravna za hladne dneve, razen tega pa je tudi originalna in vsakemu dobro pristojna. Navadno je podložena z vatelinom in prešita na kvadrate, oblečemo jo preko domače obleke, nosi se pa tudi s pižamo in vedno efektivno učinkuje. Blago, ki ga pri tem uporabljamo, sme biti kričave, kajti živahne barve se zelo cenijo za domačo oblačila in postajajo vedno bolj priljubljene, odkar ima obrtna umetnost toliko vpliva na modo. Tako domača jopica se nikoli ne garnira in jo opremimo eventualno le s širokim ovratnikom ali moškim reverjem, ki sme biti izdelan v kontrastni barvi, istotako kot podloga.

Moderni šali
po najnižjih cenah pri
J. Höfler, Miklošičeva 14

Tudi perilo sledi smernicam nove mode

Kaj nam koristi najlepša in nad vse zanimivo izmišljena linija obleke, če neprimerno perilo pokvari celotni utis života? Zato so si vodilni modni saloni izmišljali novo perilo, ki se v vsakem oziru ravna po obliki modernih oblek, ki zahtevajo vitkost, v kateri je pa povdarena ženska linija. Modeli novih oblek se ogibajo ravne garsonske črte, istotako je z zadnjimi modeli kombinacij, ki so nenavadno komplicirani in prave senzacije, kar se kroja tiče. Naprimer Parizanka ljubi komplet z vdelanimi hlačkami, kar je nad vse graciozno. Krilce s kratkimi visečimi konci je izdelano iz prozornega blaga, pod njim se hlačke iz satina samo naslučujejo. Večina modelov pa je izgotovljena v princenih oblikah. Krilo pada bogato zvončasto in se v vseh podrobnostih ravna po obliki. Po tolikih letih so prišli spet stezniki v modo, za vitke kakor tudi za močne postavbe. Tak »korzet« seveda ni več nikak oklep, njegov učinek leži le v milem modeliranju telesa. Novi komplet sestoji torej iz malega steznika, zaprtih hlač na elastiko in kratke srajce, oziroma kombinacije.

Oblačilnica za Slovenijo
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7.

Vam nudijo najugodnejšo priliko za nakup blaga za jesenske in zimске obleke, suknje in perilo. — Državni uradniki s predložitvijo legitimacije dobijo ugodne plačilne pogoje.

Solski predpasniki, obleke in plaščki do 16 let v krasni izbiri pravkar dospeli.
M. KRISTOFIĆ BUCAR, Starl trg št. 9.
Specijalna trgovina za dame in otroke!

Zdravniška posvetovalnica

G. B. P. v P. »Zeliščec, ki ga imate menda v mislih, ni »kolorado«, ampak »Condurango« in je skoraj nekega drevesa v Južni Ameriki, odkoder je droga prvotno res prišla kot zanesljivo sredstvo za želodčne raka, kar se je pa izkazalo, da ni res. Je pa res dobro sredstvo proti raznim obolenjem želodca in dela tek. Da bi ga kje »čikalici, kot priporočate vi, nam ni znano. Navadno se pripravljajo zdravilo tako, da se vzame za dobro zvrhano žlico skorje in se naliže nanjo skoraj pol litra vode. To se da, da stoji 12 ur, nakar se namaka postavi k ognju in se jo povre na polovico. Ko si tekočino potem precedil, jo daješ bolniku po 1-2 žlici na dan vsakokrat 1-2 ure pred jedjo. — Primerno količino leka tudi lahko namakaš v dobrem starem vinu. — G. B. P. v M. »Humagolanc je hidrolikarna rogovina, v kateri se je posrečilo preprečiti razkroj cistina. Baje pospešuje ugodno rast las in se uporablja kot notranje sredstvo pri lečenju bolezni las in lasišča. — G. J. K. v L. Predno se lotite barvanja, poskusite še z umivanjem in izpiranjem las s kamiličnim čajem: »Bruno«. Spada na vsak način v oskrbo zdravniška. V hladnem in mrzlem letnem času občutljiva mesta varovati z maščobnimi kremami. Hodite pod milo nebo samo s popolnoma suhimi rokama. — »Učitelj. Vi imate v prvi vrsti v mislih cepiva. Čas in prostor nam ne pripuščata, da bi vam na tem kraju mogli podati razpravo o raznih cepivih in eerih, kot njih uporabi in umestnosti. Cepiva so, na kratko povedano, v splošnem razplavki mrtvih kličev, katere vbrizgavamo v telo, da izvolimo v njem nastop varalnih in branilnih snovi. Serum je pa s takimi snovmi obložena sokrva iz krvi živali, katere smo stopnjoma imunizirali z bolezenskimi kličmi in jih polagoma napravili zanje, odnosno za njihovo kužljivost, neobčutljive. Morda naprosite, če se zanimate za te stvari, kakšnega znanega zdravnika, da vam natančneje razložijo zadevo. — G. K. P. v B. Iziskavanje zajedalcev pomaga sam mimogrede, ker ste z njimi iztlenili samo vsebino lojnice, ne pa uničili nje same, ki se vedno zopet polni s toščo, odnosno s lojem. Tudi ni moči vedno in na vsakem kraju zajedalcev iztleniti, niti ne z iztiskalci, katere je dobili v vsaki večji parfumeriji ali trgovini za kirurške instrumente. Najboljše je torej kašče črne pike predvno zmiti z dobrim bencinom, potem jih pa obeliti z vodikovim superoksidom. — G. M. M. v H. J. P. L. Citajte odgovor pred vašim. Pri vas je komplicirano zlo še z zagnovitami. Da bi se zamašilo luknjice s kako »kremo«, na to ni misliti. Poskusite si zvečer namazati obolela mesta na debelo z inotiolom. Zjutraj si potem umite obraz s toplo vodo, eventualno z dobrim, ali celo z žveplenim milom. Za zajedavce pa rabite, kar smo nasvetovali vpraševalcu pred vami. — Odkod izhaja nabrekli, o kateri pišete, ni moči povedati brez osebne preiskave, in zato tudi ničesar ne nasvetovati. — G. S. M. v L. Vzroki takemu pojavu so lahko splošni, lahko lokalni. Kaj je vzrok, ugotovi lahko samo strokovna preiskava. Če je pri vas slabokrvnost vzrok pojavi, treba to bolezen najprvo zdraviti in ozdraviti. Vrh tega izpiranja. Razne specialitete skušajo tudi vplivati na izpremembo flore in s tem zatreti pojav. Kaj je pa v konkretnem primeru umestno, določi lahko samo zdravnik. — G. J. T. v J. Na G. Imena takih zdravnikov lahko izveste v vsaki ljubljanski lekarni in v vsaki večji bolnici. — G. M. V. na R. Glavno zdravilo za ishias je ležanje v topli postelji. Pretežna večina primerov te bolezni bi naglo ozdravela, če bi bolniki koj legli in potem vztrajali v postelji. Če ste to storili in vrh tega še vse, kar nam pišete, potem vam ne preostane nič drugega kot da odidete v bolnico v Ljubljano na oddelek za živčne bolezni. — G. prof. P. K. v M. S. Razen vlakni iz spletov, prihajajočih iz možgan in hrbtenjače, vzgredjenih v tako imenovani življenjski živec, oskrbujejo želodec še posebne živčne nprave, ki so sicer od življenjskega živca v toliko odvisne, da jih ta lahko izpusti ali zavre, ki pa vendar lahko tudi neodvisno in same od sebe delujejo. Sistem je torej jako kompliciran. Navzile temu so pa živčna obolenja želodca jako redka. O njih smemo samo potem govoriti, če so res vse ostale podrobne preiskave podale negativen rezultat. Brez tega je vsako govorjenje o živčnem obolenju želodca prazno besedičenje. — Kakor vsak ve, so pa tudi psihični vplivi, ki se lahko krepko udeležujejo z raznimi motnjami želodčnih funkcij, kot n. pr. gnus, žalost, strah itd. V teh primerih si moramo misliti da v možganih se pojavljajo psihični procesi vplivajo potom zvezne živčevja na motilnost in kemizem želodca. — G. D. V. v C. Idioli imajo navadno. — časih je celo nasprotno — majhne mož

gane. Mnogo izmed njih je tudi vodoglavcev. Znani so primeri, ko niso možgani tehtali niti 300 gramov, torej niti ne petino normalne teže. V takih primerih je tudi lo-banja navadno izredno majhna. — G. P. S. banya vašemu opisu je menda ta opisana v M. Po vašem opisu je menda ta opisana »mala rumena kopriva«, ki pa ni nikaka kopriva, galeopsis galeobdolon luteum. Da bi jo kdaj rabili ali, da jo kje rabijo za sredstvo za grizo, o tem nam ni nič znano.

gane. Mnogo izmed njih je tudi vodoglavcev. Znani so primeri, ko niso možgani tehtali niti 300 gramov, torej niti ne petino normalne teže. V takih primerih je tudi lo-banja navadno izredno majhna. — G. P. S. banya vašemu opisu je menda ta opisana v M. Po vašem opisu je menda ta opisana »mala rumena kopriva«, ki pa ni nikaka kopriva, galeopsis galeobdolon luteum. Da bi jo kdaj rabili ali, da jo kje rabijo za sredstvo za grizo, o tem nam ni nič znano.

DESINFEKCIJSKA (razkuževalna) SREDSTVA
za vse vrste proizvodnje »Chemotechnica«
družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10

Kadar Vam ni želodec v redu

vzemite zdravilno specialiteto Figol-eliksir. Figol je odlično sredstvo za čiščenje želodca in čreves in pomaga pri bolečinah jeter, ledvic, hemoroidov in nespečnosti, ki so v zvezi z neurejeno prebavo.

Figol izdeluje in razpošilja po pošti s povzetjem z navodilom o uporabi lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/43. Originalni zabojček s tremi steklenicami z omotom in poštino vred velja Din 105, 8 steklenic pa 245 Din, posamaj steklenica 40 Din. Vsak dan prihajajo zahvalna pisma o odličnem delovanju Figola.

Isaova zahvala.

P. N. dr. Semelič, lekarna, Dubrovnik 2/43. Ker mi Vaš preparat Figol zelo dobro de ter sem z dvema steklenicama iste ga ozdravil že tri leta pokvarjeni želodec. Vas prosim, da mi pošljete še dve steklenici. Z odličnim spoštovanjem Adrij Jurković, Kakanj, 2. julija 1926.



O dežju, vetru in snežu NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost od-vzemajo vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prerano naguba-nost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred ne-ugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožno stanjšje osušenja in prepreči nastajanje gub in rug. — Dose po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tabo po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME pronične v kožo in ne ostavlja nikakega bleška.

Odpremo skladišče:

MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

Kmetijstvo v Dravski banovini

Ustanovitev Dravske banovine pomenja, kakor je »Jutro« že pravilno poudarjalo, brez dvoma začetek novega razvoja v našem gospodarstvu. Pa tudi v drugih ozirih mora dovesti do boljše bodočnosti naše dežele in do razmaha, kakršnega si želimo vsi.

Gospodarstvo je prvo in gre preko vsega. Kdor tega ne vidi, ne umeva današnjih časov. V naši banovini se bavi nad 60% prebivalstva s kmetijstvom, ostalo prebiva-lstvo se peča z industrijo in obrtjo. Kmeti-ki živijo predstavlja torej večino. V sosed-njih banovinah je kmetijskega ljudstva še več, in sicer okoli 80%.

Banovina kot gospodarska ce-lota

Z ustanovitvijo banovine, te gospodarske celote, je našemu ljudstvu dana možnost do individualnega razmaha, kakršnega si mi vsi najiskrejeje želimo. Ako razmotriva-mo našo banovino s kmetijskega vidika, vidi-mo, da šteje nekaj nad 100.000 malih kme-tov, ki posedujejo do 10 ha zemlje. Z dru-gimi besedami: 70% podeželskega prebi-valstva je kmetičkih delavcev in malih kme-tov in le okoli 30% je prav za prav pravih kmetov — posestnikov. Navedene številke nam povedo, da vlada pri nas velikansko pomanjkanje rodne zemlje, če tudi bi se vsa veleposredstva (ki posedujejo še mnogo rodne zemlje) porazdelila med potrebne agrarne interese.

Važna naloga naše bodoče uprave bo, podpirati našega malega kmeta z vsami sredstvi, da se bo mogel preživljati na lastni grudi. S pridnostjo, naravno inteligenco in vtrajnostjo, ki je našemu malemu kme-tu dana, bo to tudi dosegel.

Živinoreja najvažnejša naloga

Brezdvomno je živinoreja od vseh panog našega kmetijstva najvažnejša. Živinoreja in vse, kar je z njo v zvezi, na pr. gojitve plemenske živine, mlekarstvo, sirarstvo, svinjereja, dalje perutninarstvo, konjereja, čebelarstvo in deloma tudi ovčereja, so fak-torji, ki zaslužijo vso pozornost. Te panoge bo treba pospeševati z največjo intenziv-nostjo in razumevanjem. Treba bo najti ljudi, ki bodo organizirali kmeta v posa-meznih panogah do popolnosti. Važen po-goj je, poiskati prave ljudi, ki bodo to vo-dili.

Poljedelstvo se bo moralo usmeriti tudi v tem pravcu, da bo omogočilo čim večji razvoj živine. Predvsem se bo morala po-svečati največja pozornost produkciji krme, to je pospeševati bo treba pridelavo tečne krme v zadostni množini tudi na polju in ne samo na travnikih in pašnikih.

Brez zadostne in tečne krme je umna ži-vinoreja nemogoča. Obče je znano, da so de-telje najvažnejše krmne rastline, pa naj bo to lucerna (nemška detelja) ali pa doma-ča detelja. Pa tudi razne okopavine, kakor krompir, korenje, zlasti pa pesa in nazad-nje tudi žitarice naj se gojijo intenzivno, ker nam služijo tudi kot krmna živila. Goj-eže žita je upravičeno pri nas tudi v toliko, ker izpopolnjujemo z njim tudi kolobar v poljedelstvu, za intenzivno pridelovanje ži-ta pri nas pa ni pogojev. So še nekatere važne poljedelske rastline, ki jih ne sme-mo prezreti, in te so poleg krompirja fižol, pa tudi razne povrtine; te zaslužijo vso pažnjo, da jih negujemo še v večji meri.

Za pospeševanje živinoreje je važno plan-sarstvo in sploh pašništvo. Brez dobrih paš-nikov je uspešno gojenje plemenske živine, pa tudi dobrih mlečnih živali nemogoče. Merodajni faktorji naj skrbijo za to, da bo-do imeli tudi naši mali kmetje možnost, kjer bodo lahko pasli svojo živino.

Važen faktor pri povišanju produkcije krme so razna domača gnojila, kakor hlevski gnoj, kompost in predvsem gnojna. Treba bo našo temeljito urediti po go-tovem sistemu, da bo imelo vsako gospo-darstvo urejeno gnojlišče in gnojnično jamo. Sistem podpor se bo moral bistveno pre-dragičiti, kajti izkazalo se je, da niso baš podpore oni idealni pogon, ki bi to izredno važno vprašanje končno rešil.

Važnost sadjarstva

Za živinorejo stopa v našem kmetijstvu golovo sadjarstvo na prvo mesto. Ko go-ri-mo o sadjarstvu v naši banovini, imamo pred očmi posna zimska jabolka, to so ja-bolka, ki jih zahteva trgovina. V tem nas čaka mnogo dela. Vprašanje sort še ni raz-čiščeno. Imamo namreč še na stotine sort v naših sadovnjakih, od katerih pa je prav malo dobrih. Razna strokovna društva kakor Sadjarsko društvo in njene podružnice, da-lje Kmetijska družba s številnimi podružni-cami in tudi oblastva so storila mnogo k na-predku v tem pogledu. Treba bo to delo z vso vnamo pospeševati, kajti sadjarstvo bo našega malega kmeta gotovo gospodarsko dvignilo. Značilno je, kako sadna trgovina

Bila je pa ta rastlina pred kakimi sto leti glavna sestavina tako imenovanega Lieber-kühnovega čaja, ki je slovel nekaj časa kot izborno sredstvo za sušico. To seveda ni, pač pa je zaradi svoje grenkobe in slezavo-sti uporabljal kot domače sredstvo za že-lodčne katere in slična lahka obolenja. Mor-da ga dobite kje v kakih lekarni; zanesljivejše bo, da ga sami nabereite, seveda sto-prav drugo leto.

označuje kvaliteto naših nekaterih finih sort jabolk. N. pr. gravensteinsko jabolko zavze-ma prvo mesto in se plačuje po 6 Din za kg, zlata zimska parmena po 5 Din, ka-nadka, bojkovo jabolko, londonski pepelj, jonatan po 4 Din, razne renete: Harbertova, Baumanova itd. po 3 Din, voščenske po 2,70 Din ter razni kosmači, bobovec in ma-šanger po 2,50 Din, Jakob Lebel po 1,20 dinarjev itd. Tu nam je podana slika, kako trgovina ocenjuje kakovost sort.

Zelo mnogo je treba storiti tudi v pogle-du pakovanja, da bo slo naše sadje lažje v denar. Mi moramo organizirati pakovanje sadja po ameriškem načinu, kakor se je le-tos pakovanje pokazalo na sadnem sejmu v Ljubljani. V tem pogledu nam je Stajerska sadna zadruga lahko za vzor, kajti ona je letos že spečala klub temu, da je šele eno leto stara. Že 80 vagonov prvostopsnega sadja v tujino. Važno je tudi, da se bo v na-šem podeželju organizirala moderna in ča-su odgovarjajoča sadna uprava in da se bo slo vse v Zganje.

Vinogradništvo in hmeljarstvo

Ti dve panogi, ki imata svoje lepe ali tudi mnogo slabih strani, sta omejeni le na gotov okolišč. Kdorkoli sili vinsko trto v neprimkladne nizke lege, ta ima prej ali slej občutno izgubo. Vinska trta spada v dobro solčno in višjo lego; tamkaj nam da tudi lepe in redne donose.

Glede hmelja se nahajamo sedaj v veliki krizi. Sicer poznajo pravi hmeljarji ta uda-rec, ki prihaja po gotovih letih vedno nad-nje. V zadnjih 50 letih je ta že tretja kriza. Mnogi se iz tega nič ne naučijo, nekateri so pa le uvideli, da se ne da s hmeljem tako hitro obogateti in so ga zopet odpravili.

Zadružništvo

V zadružništvu je spas našega kmetijskega gospodarstva. Razne okolnosti, kakor čim dalje hujša svetovna konkurenca, izguba do-brih trgov itd. nas naravno silijo k za-družništvu. Kar ne zmore poedinec, kmet sam, to zmorejo lahko kmetovalci v zadr-gah. Z ustanavljanjem raznih kmetijskih zadrug kakor mlekarških, sirarskih, vin-skih, živinorejskih, sadjarskih itd. bo naš kmet postal proizvajalec, kakršnega zahteva današnja svetovna trgovina. Z zadružništvom bo položen temelj našemu bodočemu kmetijstvu in le ono bo zasiguralo napredek ter gospodarski razvoj in z njim tudi blago-stanje našega kmeta.

Fr. K.

Pyrota' o Celju

edina tvornica raket v Jugoslaviji, im^a v zalogi in prodaja najcenejše in naj-boljše: 13989

Čudežne svečice

za Božič, rakete, žabice, petarde (to-piče), brizgače (šišalice), beng. vžigalice, baklje za bakljade, aparate proti vltomu itd. Zahtevajte novi cenik za 1. 1929.

Vsegdar je mično

frizirana!

Laskava pohvala, je-li?

Mor si je Vi ne želite?

Hočete-li, da se bodo

videli Vaši lasje „čedno frizirani“?

Lasje, ki so valjni in rahli, mehki in

blesteči? Tako lepi postanejo Vaši

lasje, ako jih izmijete vsaki teden s

Shampooon

Z črno glavo

Generalni depot: Rave, d. d. Zagreb

MLEKARSTVOM K BLAGOSTANJUI
ALFA D. D.
SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO
ZAGREB, BOŠKOVIĆEVA 46
195 Zastopnikj se iščejo povsod!

DRVA PREM OG-KOKS

pri tvrdki „KURIVO“

Dunajska c. 33

Javna skladišča (Balkan)

Telefon 3434



Kožuhovinoaste
plašče že od
Din 2500

dale v veliki izbiri
nudi cenjenim damam
tyrdka

L. ROT
LJUBLJANA
Mestni trg 9

Zaloga vseh vrst krzna
po »oldnih« cenah.
Strojenje, barvanje,
izdelovanje
kožuhovine

Preureditev ljubljanskega glavnega kolodvora

Vprašanje glavne in gorenjske postaje — Odstranitev stare in postavitev nove kurilnice — Dolenjski kolodvor — Mesto polovičarskega krpanja na delo za moderno preureditev!

Pri obravnavanju tega, za razvoj ljubljanskega mesta kako tudi za gladek potek železniškega prometa izrednega vprašanja si moramo najprej predložiti današnji položaj, kakršen je. V Ljubljani so sedaj tri železniške postaje, poleg tega pa je v Zalogu velik ranžirni kolodvor in istotako je tudi v Dravljah zgrajena nekaka odstavljalna postaja, kamor se odstavljajo pokvarjene in druge vozove. Glavni kolodvor in gorenjski kolodvor sta že popolnoma obdana od mesta, dolenjski kolodvor pa leži na mestni periferiji proti dolenjski strani. Na kako razširjenje prvih dveh preko sedanega zemljišča ni niti misliti, medtem ko bi se dolenjski postajo zaenkrat lahko še razširilo in podaljšalo. Glavna proga, ki vodi od Zidanega mosta preko Ljubljane v Postojno, vodi skoraj 4 kilometre direktno skozi mesto, gorenjska in kamniška proga pa sta ravno tako obdani v dolžini skoraj 2 kilometrov od mestnega območja, ki se vedno bolj zazidava. Tudi dolenjska proga je v njenem poteku od glavnega na dolenjski kolodvor stisnjena med hišami.

Pravilno bi bilo, ako bi se v velikih potezih popolnoma preuredil celotni ustroj ljubljanskega železniškega vozila.

kakor se je to svojačasno n. pr. napravilo v raznih mestih v Nemčiji, preden se je pričelo z regulacijo mesta. Toda ta prilika je bila v Ljubljani takorekto zamujena. Danes preurediti ves ljubljanski železniški ustroj pomeni

posej izredno globoko v žep in še preostaja vprašanje, ako bi bilo vse mogoče tako izvesti, da bi imelo na eni strani mesto, oziroma na drugi strani železniška uprava vse one koristi, ki so zaželenje. Stroški za popolno preureditev bi znašali gotovo na stotine milijonov in se v naprej sploh ne dajo kar tako preračunati. Iz tega sledi, da je edino pravilno, ako se že obstoječe železniške naprave, kakor smo jih že omenili, reformirajo le v toliko

kolikor je v danih razmerah mogoče da bodo ustrezale železnici in ne bodo več v toliki meri ovirale razvoj mesta. Predvsem se mora posvetiti preureditvi glavnega kolodvora

največjo pažnjo. Kompleks, na katerem leži danes ta postaja, je zaenkrat in najmanj še za 30 do 50 let zadosten za obratovanje, ako se odstranijo z njega vsi oni železniški pomožni zavodi, ki nimajo s potniškim in tovornim direktnim stika. Zato moramo smatrati kot prvi in glavni predpogoji, tako rekoč kot izhodišče vsega reformnega dela

odstranitev celokupne kurilnice in njenih naprav

ter vseh delavnic progovne službe iz sedanega postajnega rajona, ker se bo le na ta način pridobilo toliko prostora za potniški kolodvor, carinske prostore in ostala tovarna skladišča, ki je potreben. Na nesrečo leži namreč kurilnica na glavnem kolodvoru ravno na sproti postojajo za potniški promet in tvori tako nekako ožino, kjer se razvija najživalnejši promet potniških vlakov in jo morajo vrhu tega prevoziti tudi vsi tovarni vlaki, ki so usmerjeni proti Trstu, Jesenicam itd. Tamkaj je danes za potniški promet na razpolago le nekoliko tirov, ki nikakor ne morejo zadostiti. Z odstranitvijo kurilnice in vseh njenih poslopij, premogovnih skladov, vozovne delavnice itd. pa se pridobi prostor za otočne perone, ki naj bi bila najmanj dva in bo preostalo še dovolj prostora za shranjevanje potniških vlakovnih garnitur in tudi za izvozne tire proti Trstu za tovarne vlake.

Glede postavitve nove kurilnice bi prišel v poštev svet, ki se razprostira vzhodno od tovarniškega kompleksa »Saturnusa« proti vojaškemu vežbišču, ki se ni zazidal in nudi za kurilniške namene vsestransko dovolj prostora. Nikakor pa se ne bi smele premestiti kurilnice na gorenjski kolodvor v Šiško, ker je ta že sedaj popolnoma obdan od mestnih hiš in bi se tudi iz tehniškega stališča na sedanem zemljišču nikakor ne moglo namestiti še kurilnice iz glavnega kolodvora. Tudi zemljišče, ki je bilo svojačasno določeno za delavnice in ki leži med gorenjsko in kamniško progo ne prihaja več v poštev, saj leži danes že sredi Šiške in tudi za kurilniški prostor ne zadostja. Ako pa se poleg tega uvažuje, da bo moral gorenjski kolodvor prej ali slej sploh izginiti in se bo vsa tozadnja služba prenesla radi razširjenja mesta v Dravljah, je

premostitev kurilnice iz glavnega na gorenjski kolodvor neumestna.

Omenili smo gorenjski kolodvor. V neposredni bližini leži že imenovani odstavljalni kolodvor v Dravljah, kjer je za razširjenje postajnih naprav še dovolj mesta. Razvoj Ljubljane kategorično zahteva, da se prične razmišljati o umestnosti gorenjskega kolodvora sploh. Za potniški kolodvor zadostata prav za prav samo dva tira in pa postajno poslopje, za tovarni promet pa se lahko uporabi Dravljah. Ker pa je sigurno, da se bo ob gradnji nove kurilnice v smeri proti Zalogu na vsak način skusala centralizirati vsa kurilniška služba v eni ustanovi, bo nato brez nadaljnega odpadla kurilnica v Šiški in njeno

zemljišče se bo lahko zazidalo s stanovanjskimi hišami.

Popolna reformacija gorenjskega kolodvora

mora torej smeriti v to, da se opuste tamkaj vse postojne naprave razen postajnega poslopja, za potniški promet potrebnih tirov, skladišča in v poštev prihajajočih varnostnih naprav, vse ostalo pa se premesti v Dravljah, odkoder bi se dnevno nekajkrat prestavljalo tovarne vozove na skladiščne tire. Pridobitev na stavbnem prostoru bi ne bila majhna. Kurilnica pa spada skupno s kurilnico glavnega kolodvora tja, kamor smo jo namenili že tekom naših izvajanj.

Ako bi se vse to izvršilo, kar je na primer spojeno z

mno go manjšimi stroški,

kakor pa celokupna preureditev ljubljanskega železniškega vozila, bi bil položaj sledeči: na glavnem kolodvoru bi se po odstranitvi kurilnice lahko razširile vse naprave za potniški promet, carinjenje in skladiščno službo, na gorenjskem kolodvoru bi bilo le postajališče za gorenjske potniške vlake in pa skladišče za lokalni tovar, v Zalogu bi bila ranžirna postaja polno izkoriščena in isti položaj bi bil v Dravljah. Za prometne svrhe bi vsekakor kazalo, da se razbremenijo glavna proga, ako bi se položilo primerno zvezno progo med Zalogo in Dravljami preko ljubljanskega polja, kjer bi se prevzela ves gorenjski tovar na premikalni kolodvor v Dravljah. Kurilnica za vso strojno službo v Ljubljani pa bi bila na ravni med Ljubljano in Zalogo tamkaj, kjer to najbolj konvenira iz strojnotehničnih in gradbenih razlogov. Ravno tam bi se seveda zgradile tudi vse potrebne delavnice za popravilo lokomotiv in vozov, za progovno sekcijo glavna proga, mostno delavnico in vse druge v poštev prihajajoče pomožne zavode železniške služ-

be. Skladišča in delavnica za progovno službo na gorenjski progi bi se etablirala v Dravljah, za dolenjsko progo pa na dolenjskem kolodvoru.

Po tej razbremenitvi glavnega in gorenjskega kolodvora se lahko brez nadaljnjega pristopi k preureditvi glavnega kolodvora, da bo ustrezal sedanjem prometnim razmeram in zadostjal tudi še dolgo vrsto let v bodoče. S primerom prežidavo in dozdavno postajnega poslopja bi se doseglo ustrezajoče prostore za potniške blagajne, čakalnice, skladišča za prtljago, pisarne itd. Po porušitvi kurilnice pridobljeni prostor pa bi služil v prvi vrsti razširjenju potniškega kolodvora s tem, da bi se razširil že obstoječi sedanji peron po dolžini in širini. Dalje pa bi se opustilo nekaj tirov, da se omogoči postavitev

na manjš dveh otočnih peronov,

ki bi služili potujočemu občinstvu za vstopanje v vlake gotovih smeri. Dostop k otočnim peronom bi moral biti seveda podzemeljski, ker je prekopavanje tirov nedopustno in nevarno za potnike. Za potniškimi prometnimi tiri se bi nato vrstili vsi ostali, za obratovanje potrebni tiri.

Ako končno premotrimo ves položaj v Ljubljani in uvažujemo vse ono, kar smo dosedaj omenili, potem sledi iz tega, da se nikakor

ne more z ureditvijo kolodvorskega vprašanja v Ljubljani več odlašati.

Popolnoma pogrešano pa bi bilo, ako bi se pričelo s kakim krpanjem in malenkostnim popraviljem. To položaja nikakor ne bo izboljšalo, temveč poprej poslabšalo. Železniška uprava je pokazala v zadnjem času precejšnje zanimanje tudi za to zadevo in gotovo sama stremi za tem, kako bi s primernimi stroški sebi in mestu v prid rešila to vprašanje. Ako se bo zagrabilo za delo s polno roko in pristopilo v velikih potezih k rešenju tega perečega problema, potem bo gotovo še mogoče, izvršiti nekaj dobrega. Preveliko odlašanje pa bo položaj vedno samo poslabšalo, ker se razvoj Ljubljane tudi pred to oviro ne bo dalo ustaviti, saj se vrši povsem naravnim putem, kar je na vsak način potrebno vsega uvaževanja.

jal, da proizvodi dr. Wanderja pred letom 1922 pri nas skoro niso bili poznani in je bilo treba najprej ustvariti konsumno tržišče. Sedanjemu ravnatelju gospodu Gorupi je še kot zastopniku švicarske matične družbe dr. A. Wander A. G., Bern, uspešno korak za korakom razviti posle, tako da je končno prišlo do ustanovitve istoimenske jugoslovanske delniške družbe in do zgraditve tovarne v Celovcu. Z dr. Wanderjevim proizvođači soigraji, Grčijo in Turčijo in ki je sedaj največja in najmodernejša tovarna farmacevtskih proizvodov na Balkanu.

Wanderjevi prehranjevalni preparati se danes izdelujejo še v 11 drugih tovarnicah, in sicer v Parizu, Parizu, Londonu, Chicagu, Milenu, Budimpešti, Pragi, Temišvaru, Gostinju, Jorovicu in na Dunaju, dober se tvornica v Varšavi se gradi. Vse te tovarnice v pramenu državah se naslanjajo na domači kapital in proizvajajo svoje izdelke po izkušnjah matične tovarne v Bernu, ki ima obsežne laboratorije, kjer sodelujejo avtoritativni strokovnjaki, kakor na pr. prof. Glantzmann, prof. Osterle in drugi.

Proizvodi dr. Wanderja uživajo povsod najboljši glas, tako v znanstvenih in zdravniških krogih tudi v laičnih krogih. Glavni artikel te tvrdke je svetlovno znani okrepilni proizvod »OVOMALINE«, ki se na poseben način proizvaja iz elada, mleka, jajc in kakava. Konsum proizvoda »Ovomaline« tako naglo narašča, da odpade v Švici že na vsakega prebivalca letno pol kg, v Angliji četrt kg, v naši državi pa še štiri tisočinke kg. Kakor vidimo, se bo polje delavnosti zagrebške tovarne še znatno povečalo, preden bomo dosegli tako velik konsum kakor v omenjenih dveh državah. Z otvoritvijo se bile poslale brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku generalu Zivkoviću, ministru narodnega zdravja dr. Drinkoviću ter trgovskemu ministru g. Demetroviču.

— Kreditna politika Privl. agrarne banke. Na zadnjih sejah upravnega odbora Privilegirane agrarne banke je bilo sklenjeno, da bo banka dajala zaenkrat hipotekarna posojila samo do višine 300.000 Din. Bančna uprava bo podvela korake pri kraljevski vladi, da se za ta posojila doseže osvoboditev od intabulacijskih taks in da se § 471. civilnega sodnega postopka ne uporablja za dolžnike Privilegirane agrarne banke in kmetijskih združenj.

Glede meničnih posojil je bilo sklenjeno, da prosilec predloži menice sleden, ko jim bo posojilo v načelu odobreno. Banka bo takoj pričela reševati prošnje za menična posojila, pri čemer bo po čl. 46. pravilnika za vsako tako posojilo zahtevala supergarancijo v hipoteki.

Zadružna posojila bo banka pričela dajati šele tedaj, ko bo izvršila revizije onih združinskih organizacij, ki so predložile prošnje za posojila. Zadružnikom bo dajala posojila le po posredovanju kmetijskih združenj, odnosno oblastnih združenj za kmetijski kredit. Zadrage, odnosno zveze bodo morale zadolžnice zadržarjev za posojilo s cesijami prenesti na Privilegirano agrarno banko.

— Zelo potrebna gospodarska publikacija. Naš gospodarski svet že dolgo pogreša sistematično urejen adresar industrijskih trgovskih in obrtnih podjetij, s katerim bi se tako domačin, kakor tudi inozemskim interesentom olajšale medsebojne zveze in informacije. Podobne publikacije ima gospodarski svet v vseh drugih državah in pokrajinah; pri nas dosedaj žal nismo bili v stani, da bi mogli v tem oziru ustreči željam interesentov. Naši konzulati zunaj v svetu množično in interesno ne morejo dati na razpolago zaželenega gradiva. Tudi Zbornica za TOI in druge naše gospodarske organizacije so pri svojem praktičnem udeleževanju tak praktičen pripomoček občutno pogrešale, zato je davna želja gospodarskih organizacij, da se tak poslovni pripomoček čim prej izda. Kakor čuje mo, bo v prihodnjih mesecih izšel tak adre-

sar v založbi tvrdk Aloma Company in E. Podkrajsek. Redakcija je bila poverjena tajniku Zbornice za TOI g. Ivanu Mohoriću in ravnatelju dr. J. Bohinju. Adresar bo poleg točnega pregleda naslovov in nazivov trgovskih tvrdk, industrijskih podjetij in obrtniških obratov vseboval tudi vse praktične informacije, ki so za podjetnika v vsakdanjem življenju potrebne. Predvsem pregled važnejših zakonov, pregled vseh javnih uradov, konzulatov tu in v inozemstvu, mednarodnih telefonskih zvez, mednarodnih trgovskih pogodb, strokovnih korporacij, brzojavnih naslovov, davčnih tabel, pristojbin socialnega zavarovanja itd. Adresar bo važen za vsa podjetja, predvsem tudi za zunanja, ki hočejo biti z nami v poslovnih stikih. Našo gospodarsko javnost še danes opozarjamo na to važno publikacijo.

— Slovenska banka znižuje delniško glavnico. Za 23. november je sklican izredni občni zbor delničarjev Slovenske banke v Ljubljani, kateremu bo predloženo poročilo o sanaciji zaveda. Občni zbor bo tudi sklenal o znižanju delniške glavnice od 7,5 milijona Din na 5 milijonov Din.

— Ustanovitev lučilnice za riž v Ljubljani. V trgovinski register se je vpisala Ljubljanska lučilnica riža, družba z o. z., ki bo predelovala surovi riž in trgovala z rižem. Osnovna glavnica znaša 240.000 Din (poslovodje: Sanein Franc, tvorničar v Ljubljani, Truden Aleksander, trgovec v Trstu in Kovač Kajetan, prokurist tvrdke Michele Truden v Trstu).

— Občni zbori. Kranjska industrijska družba bo imela 26. t. m. svoj redni občni zbor za poslovno leto 1928 — 1929, na katerem se bo sklepalo tudi o spremembi družbenih pravil, o volitvi novega upravnega sveta in o razveljavitvi sklepa izrednega občnega zbora od 26. oktobra 1928 o ustanovitvi posebne avstrijske delniške družbe za tvornico na Bistrici v Rožu. — Dne 26. t. m. se bo vršil v družbeni pisarni redni občni zbor Delniške družbe pivovarne »Union« v Ljubljani, na katerem se bo med drugim sklepalo o povišanju delniške glavnice (sedaj 12 milijonov Din). Isti dan se bo vršil na istem mestu redni občni zbor Delniške družbe združenih pivovarn Zalec in Laško.

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: Ferdo Ferenz in drug, družba z o. z., kleparstvo in instalaterstvo v Ljubljani (osn. glavnica 10.000 Din); Gombač in Cerkvenik, agencija in komisija, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavnica 10 tisoč Din); »Jugo-Talija«, družba v varovanju interesov eksportirerjev, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavnica 10.000 Din, poslovodja dr. Pinter Maks); »Kurivor«, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavnica 20.000 Din), posloj. Skleper Franc, trgovec v Mali vasi); Maks Lherben in drug, družba z o. z. v Ljubljani, trgovina z mešanim blagom (osn. glavnica 5000 Din); Modni salon »Rodič«, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavnica 5000 Din); Prodajna pisarna slovenskih tovarn metel, družba z o. z. v Ljubljani (osn. glavnica 15.000 Din), poslovodje: Zupančič Ivan, Ljubljana, Milavec Fran, Ljubljana, Nibek Norbert ml. Maribor); Scheucher in Geitner, Ljubljana (higijenske potrebščine, instalacijski material); Podravska lesna izvozna komanditna družba inž. Fuchs Nikola in Comp. v Slovenjgradcu.

— V zadrzni register se je vpisala Delavska posojilnica v Celju, r. z. o. z.

— Nakazila v Holandsko in Švedsko pot. Pošte hranilnice, Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla poleg virmanskih nakazil tudi izplačila v gotovini pot. Čekovnega zaveda v Stockholmu in Čekovnega in virmanskega zaveda v Haagu. S posredovanjem teh in še poprej vpeljanih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica nakazila v države vsega sveta. Podrobna navodila daje Poštna hranilnica in nje podružnice.

— Ogromna izguba tržaške paroplovne družbe »Cosulich«. Preteklo sredo se je v Trstu vršil izreden občni zbor tržaške paroplovne družbe »Cosulich«, na katerem je bil sprejet znan predlog o znižanju delniške glavnice od 250 na 100 milijonov lir in istočasno povišanju na 400 milijonov lir z emisijo 3% milijona novih delnic. Občnemu zboru je bila predložena bilanca za preteklo leto, ki zaključuje z ogromno izgubo od 213,7 milijona lir ali 640 milijonov Din. Iz letnega poročila je razvidno, da znaša skupna tonazna družbenih ladij 160.800 ton.

— Koncentracija v češkoslovaški strojni in avtomobilski industriji. O sklenjeni kooperaciji med znanimi češkoslovaškimi podjetji Čekomoravska - Kolben, Skodovski tvornicami in brnskimi tvornicami oročila smo že zadnje kratko poročali. Sodelovanje teh podjetij se nanaša na produkcijo avtomobilov, kjer se bodo vsa tri podjetja izpopolnjevala. Predvidena je ustanovitev skupne tovarne za avtomobilске potrebščine, dalje skupna tovarna za pnevmatiko in skupna prodajna organizacija v inozemstvu. Gotove dele avtomobilov bo v bodoče izdelovala le ena izmed teh tvornic. Sporazum pa se ne nanaša samo na avtomobilsko produkcijo, temveč tudi na produkcijo strojev. Gotove stroje in elektrotehnične naprave, katerih produkcija se v menjših množinah ne izplača, bo v bodoče izdelovala le ena tovarna. S pomočjo te tovarne se pričakuje znatno večja rentabilnost posameznih podjetij, ki bodo navzlic temu ostala samostojna.

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave hrastovega kretinskega lesa, strojni oddelek pa do 15. t. m. ponudbe glede dobave travkov za pisalni stroj, sponk, risalnih žebličkov, peres, tuča in vate za analograf. Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 5000 komadov zarezane oroke, 170 komadov žlebljakov in ventlov. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 120 komadov ležajev na valjke. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Pri računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu se bo vršila dne 22. t. m. ofertalna licitacija glede dobave 82 komadov zabojev. (Pogoji so na vpogled pri blagajni ministrstva.)

— Dobave. Prometno-komercialni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave steklenih zvocev, prizmatičnih stekel, senčnikov, vlačnih svetiljk, lamel, varovalk, varnostnih pokrival in signalnih pištal, strojni oddelek pa do 15. t. m. ponudbe glede dobave lesenih drogov. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

— Uprava delavnice državnih železnic v Zagrebu sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave bakrenih plošč. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave dvoraz, ploščatega železa, 3000 kg tračnih žeblicev, 500

kv. m stekla za okna, 2 vagonov negašenega apna, 1 pisalnega stroja in 100 kg bombaža za čiščenje. Dne 22. t. m. se bo vršila pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu, licitacija glede dobave 6320 komadov travkov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 22. t. m. se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani licitacija glede dobave 396.587 kub. m hrastovega kretinskega lesa, 30. t. m. pa glede dobave 1 kompletne skretnice, 400 komadov spoj, 2000 komadov klinastih plošč, 1000 komadov navadnih hrastovih pragov in 7308 kub. m kretinskih pragov. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Dne 22. novembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitelskem slagaštvu v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 7000 komadov blazin. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem slagaštvu.)

— Dobave. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 1 mize z dvojnimi pokrovom in 500 kg bočice žice, prometno-komercialni oddelek pa do 18. t. m. ponudbe glede oddaje 22 ponjav za vozove v popravilo. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 2230 kg mineralnih olj, 1000 kg bencina in 150 kg tovalne masti. Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 700 kg papirnatih vrečic. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 400 centov portlandskega cementa in glede dobave nepremakljivih pokrival za konje. Pri direkciji državnih železnic v Zagrebu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: 25. t. m. glede dobave materiala za gornji ustroj (vijaki, tračni žebliji, skretnice) ter glede dobave 1700 kub. m drv, 26. t. m. pa glede dobave materiala za gornji ustroj (podložne plošče, vijaki z maticami, pričvrstilne plošče itd.). Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI. Dne 23. t. m. se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 30.000 kg železne pocinkane žice. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet prav znaten, zlasti v devizah na Prago, Newyork in London. Skupni tedenski promet je znašal 27,7 milijona Din napram 21,8, 26,8, 16,7 in 14,4 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Tečaj deviz so bili tekom tedna še precej stalni in moremo napram zadnjemu tednu beležiti le neznatne spremembe. Kakor je podoba, se je švicarski frank za enkrat stabiliziral na današnji višini in so s tem tudi pri nas devizni tečaj dobili neko stabilnost.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so državni papirji obdržali čvrsto tendenco in tečaji preteklega tedna. V Vojni škodi je bil promet sicer manjši kakor zadnji teden, vendar so se tečaji sredi tedna celo nekoliko dvignili ter se je Vojna škoda za aranžman trgovala že po 431, koncem tedna pa zopet po 430. V investicijskem posojilu so bili zabeleženi zaključki po 85 in 85,25, dočim je bil v agrarnih obveznicah promet le v početku tedna, in sicer po 52,50.

Za bančne in industrijske vrednote ni bilo opaziti nikakega posebnega zanimanja. Zabeleženi so bili le sporadčni zaključki v Pradedionu po 905, v Union banki po 202, v Juzo banki po 82,50 in v Zemaljski banki po 120 do 125. Koncem tedna so bili denarni tečaji za nekatere bančne delnice za malenkost višji. Med industrijskimi papirji je bilo nekaj več prometa v Trboveljski po 465 do 467,50, pri čemer je tečaj koncem tedna nekoliko popustil. Dalje so bili zaključki v Unionu (Osijek) po 125, v Brodski tovarni vagonov po 135, v Dravi po 330 in v Jadranski plovitvi po 520 do 530.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13,53, Budimpešta 9,897, Curih 1995,9, Dunaj 7,954, London 27,54, Newyork 56,435, Praga 167,45, Trst 296,14.

Curih. Zagreb 9,1275, London 25,1725, Newyork 516,00, Pariz 2032, Milan 27,02, Berlin 123,45, Dunaj 72,55, Praga 15,28, Bukarešta 3,08, Budimpešta 90,20, Sofija 3,725.

Blagovna tržišča

Žitni trg

Ljubljana, 9. novembra.

Tudi pretekli teden je bila tendenca na svetovnem žitnem trgu neenotna. V zvezi s polomom na ameriških efektivnih borzih in z zopet naraščajočimi žitnimi zalozami, je decembrska pšenica v prvi polovici tedna popustila na čikaški borzi od 128 1/4 na 120 centov; nato se je v četrtke okrepila na 123 1/4 centa, nakar je v petek zopet popustila na 120 in pol centa. Tudi kontinentalna tržišča so bila ob početku tedna v znamenju nazadujočih tečajev, vendar niso več sledila ameriškim vzgledom. Zadržne dni je kupnja na dunajski in budimpeštanski borzi zopet oživela, čeprav se cene niso mogle zopet dvigniti. Na vojvodinskem tržišču so cene pšenici in koruzi nazadovale za nekaj točk, pri čemer pa je bila kupnja zelo medla in malena. Cena vagonski pšenici se danes giblje med 185 in 195 Din za 100 kg, feo nakladalna postaja, koruza na stane za december - januar 117,5 - 122,5 Din in umetno sušena 137 - 142 Din. Edino ceno moki »0« je ostala zaradi znatnega povpravanja dalje čvrsta, dočim so cene krušnim in temnejšim mokam, ki jih imajo mlini v izobilju, nekoliko popustile.

+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Tendence nesuremenjena. Promet: 25 vagonov pšenice, 135 vagonov koruze, 9 vagonov moka, 4 vagona ječmena in 8 vagonov otrobov. Pšenica: baška 77 kg 182,5 - 185; 78 kg 185 - 187,5; banaška 180 - 185. Ječmen: baški 120 - 125. Oves: baški in sremški 140 - 145. Koruza: baška, času primerne suha 105 - 107,5; za december - januar 117,5 - 122,5; za mare, ladja Dunav 137,5 do 142,5; umetno sušena 137,5 - 142,5. Moka: baška »0« 290 - 305; »2« 265 - 275; »5« 235 - 245; »6« 195 - 205; »7« 155 do 165 (Otrobi: baški in banaški 100 - 105).

+ Dunajska borza za kmetijske proizvode (8. t. m.) V skladu s prijaznejšimi notodnaji na budimpeštanski terminski borzi je bila tudi tendenca na dunajski borzi čvrstjša. Prišlo je do večjih zaključkov v podunavski pšenici in koruzi za račun zanašne evropskih držav. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Podunavska koruza se je za mare - april nudila ro 102 - 103 Kf. Tudi uradni tečaji niso bili spremenjeni.

Gospodarstvo

Predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev za Dravsko banovino

Pretekli teden se je vršila v hotelu »Zamorec« v Mariboru predsedstvena seja Zveze trgovskih gremijev za Dravsko banovino, ki jo je vodil zvezni predsednik gosp. Vilko Weixel. Seje se je udeležilo 25 delegatov, ki so zastopali 20 gremijev. Po pozdravnem nagovoru Zveznega predsednika in predstvenem poročilu je zvezni tajnik gosp. I. Kaiser podal poslovno poročilo, ki obravnava splošni trgovinski položaj, davke, socialno politiko, vajeniške preizkušnje in zvezne intervencije v razdobju od zadnje predsedstvene seje.

Razprava glede izenačenja zakonodaje o samoupravnih dajstvih ni bila končana, ker se je doslej le malo gremijev odzvalo s svojimi predlogi. Zborniški tajnik gosp. Ivan Mohorič je k temu vprašanju podal obširno mnenje glede oblastnih davščin, trošarin ter diferenciranja in maksimiranja doklad. Čim bo zveza prejela mnenja ostalih gremijev in zbrala potrebne podatke, bo o tem razpravljala še ožji odbor, nakar bo Zveza svoj elaborat predložila merodajnim mestom.

V ožji odbor so bili izvoljeni gg.: Kavčič, Fürsager, Čeh, Šumer, Šporn in Jelencik. O reviziji carinske tarife je poročal zborniški tajnik gosp. Ivan Mohorič, ki je pozval trgovce, naj svoja opažanja pri carinskem poslopanju sporočijo do konca t. m. G. predsednik Weixel je nato poročal o izmeri zborniške doklade za tekoče leto ter prebrl to zadevno spomenico mariborskega Gremija trgovcev, sprejeto na zadnjem izrednem občnem zboru. Po pojasnili od strani zborniškega tajnika gosp. Ivana Mohoriča in po daljši debati je bilo na predlog zveznega podpredsednika g. Josipa J. Kavčiča sklenjeno, da bo Zveza glede odmere zborniške doklade stopila neposredno v stik z zborniškim predsedstvom po denutaciji, v katero so bili izvoljeni gg.: Kavčič, Stergar, Stermčič, Pintar, Kuharič in kot izvedenec davčni nadzornik v p. g. Meglič iz Maribora. Na predlog gosp. Jelencika je bilo sklenjeno, da Zveza podvzame odločno korak za popolno odpravo trošarinskih razlikov, na predlog zveznega podpredsednika gosp. Kavčiča pa je bilo sklenjeno, da pravi Zveza trgovskega ministra, naj se v osnutku novega carinskega zakona vnese določba, da zadostuje za omevanje obligatorne gremijske bolniške blagajne sklep občnega zbora, kakor in celotna § 119 a. sedanjega obrtnega reda. Sprjet je bil tudi predlog gosp. Elsbaeherja, da zveza zbore »trgovne« glede vključitve pravice prodaje »trgovne« maloprodajne in da se zavzame za to, da se prepoved ukine.

Nova velika tovarna za dr. Wanderieie preparate v Zagrebu

Pretekli teden so bili v Zagrebu svečano otvorjeni veliki novozgrajeni tovarniški obrti švicarske tovarne farmaceutke - dietičnih preparatov dr. A. Wander A. G., ki so namenjeni produkciji za ves Balkan in



MLADO JUTRO

Valjhu:

Glumač Žovani in njegov medved

Glumač Žovani —
Talian, seveda —
po svetu gonil je
medveda.

Prišla sta zadnjič
v naše kraje
in novce služila
igraje.

Žovani piskal
na dudo borno,
medvedek plesal
je okorno...

Tak sta igrala
pri belem dnevu,
a nočevala
pri kakem hlevu.

Nekoč zarana
je vas strmela:
medveda črna
noč je vzela...

Izginil je
v prostrano hosto,
zakrilo ga je
smrečje gosto.

V brlogu,
kjer ne najdeš mimo,
prespal bo rjavček
dolgo zimo.

Glumač se vrnil
je preko meje —
in spet je revež
kakor preje...

Br. Grim:

Trije bratje

Nekoč je živel mož, ki je imel tri sinove. Bogat ni bil, vse, kar je imel, je bila majhna hišica, v kateri je stanoval. Mnogokrat si je belil glavo, kaj naj stori, da bodo sinovi po njegovi smrti zadovoljni, zakaj vsak izmed njih je hotel imeti hišico. Seveda bi bilo najbolje, da bi bil hišico prodal in denar razdelil na tri dele, a tega ni hotel storiti, ker jo je bil podedoval po svojih pradedih. Tedajci pa se je nečesa domislil: poklical je sinove v sobo in velel:

»Poslušajte, dragi sinovi! Pojdite v širni svet in naučite se kakega pametnega rokodelstva. Čez tri leta se spet vrnite domov in kdor izmed vas mi bo



Sivko

Volčji roman

Da bi se bil gospodar zmotil, ko je oštel Filipa namestu Minute, si Rag ni mogel misliti. Gospodar je bil v njegovih očeh zmerom nezmotljiv.

Ta Buli števila kve — je sklepal Rag — po tem takim ni mogel biti pravi volk. Samo dišal je tako.

Od tistih dob so psi pustili pasjega volčiča Bulija pri miru. Tudi Vuli in Muli se nista zadirala vanj. Vuli in Muli se vobče nista utegnili ukvarjati s svojim mlečnim bratom; zdaj sta bila že »odrasla«. Šest tednov jima je bilo in jedla sta že sok. Živela sta sama svoje življenje. Podnevi sta zunaj norela in se premetavala, lovila kobilice ter bevskala na konja, ki je postopal okrog dvokolnice in mulit travo. Pod voziček sta prihajala le še spat, kadar sta bila trudna.

Mali Buli je ležal sam in čakal na Minuto. Minuta mu je bila zdaj prava mati. Kadar je prišla, je bil ves srečen in se je plazil okoli nje; včasih je od veselja celo poskočil, čeprav je potlej navadno priletel na nos. Minuta je malčka obžaloval in umila, nato se je zleknila k njemu, in ko je on željno pil iz njenih dojk, ga je gledala z velikimi, lepimi očmi. Buli je bil njeno dete.

A pozneje, ko je tudi Buli že »odrasel« in dobival sok, se je pokazala raz-

znal dokazati, da je postal pravi mojster v svoji stroki, tistemu bom zapustil hišo!

Sinovi so bili zadovoljni z nastano se je odločil, da postane brivec, drugi da bo kovač in najmlajši, da bo sabljač. Se tisti dan so se odpravili v širni svet. Imeli so srečo; vsak izmed njih je našel dobrega mojstra in po treh letih je bil vsak izučen. Kovaču se je posrečilo, da je smel podkovati kralju konja, in mislil si je: »Meni bo dal oče hišo!« Brivec, ki je imel same odlične stranke, je tudi z gotovostjo računal, da bo hiša njegova. Sabljač je skupil marsikateri udarec, a vendar ni izžubil poguma: »Če se bom bal udarcev, ne bo hiša nikoli moja!«

Tako so minula leta in sinovi so se vrnili v očetovo hišo. Premišljevali so, kako naj mu pokažejo svojo umetnost. Po obedu so sedeli z njim na vrtu za mizo in se posvetovali, kako naj store, da bo mogel oče pravično razsoditi, komu bo zapustil hišo. Tedajci pa je po polju pridrvel zajec in brivec je zaklical:

»Glej, glej, prav nate sem čakal!« Hitro je vzel mlo in skodelico in zdirjal za zajcem. Med letanjem je namazal zajčku lica in mu mojstrsko obril brke, ne da bi ga ranil.

»To mi ugaja,« je rekel oče: »če se brata ne bosta še bolje izkazala, tedaj je hiša tvoja!«

Čez nekaj trenutkov se je pripeljal po cesti gospodski voz, pred katerega sta bila vprežna dva iskra vranca. »Nu, oče, zdaj boste videli, kaj znam!« je dejal kovač in stekel za vozom. Kmalu ga je dohitel, odtrgal enemu vrancu kopita in jih v nekaj minutah spet pribil.

»Vrli dečko si!« je dejal oče. »Res ne vem, kateremu naj dam hišo!«

Tedaj pa je začelo deževati in oče je vstal, da bi šel pod streho. Najmlajši sin ga je potegnil za rokav in dejal: »Dajte, oče, da vam tudi jaz pokažem, česa sem se naučil!« Izdril je meč in ga tako spretno suknil nad očetovo glavo, da ni padla nanjo niti kapljica dežja. In ko je začelo močnejše deževati, je sabljač čedalje hitreje vihtel svoj meč nad očetovo glavo in — oče je ostal popolnoma suh. To mu je tako ugajalo, da je zaklical:

»To je bilo mojstrsko delo, dragi sinok! Tebi zapustim hišo!«

Starejša brata se zaradi tega nista hudovala. In ker so bratje ljubili in spoštovali drug drugega, so ostali skupaj v očetovi hiši in vsak izmed njih je pridno delal od zore do mraka. Tako so živeli v bogastvu do konca svojih dni.

Josip Vandot:

Legenda

Ko je sv. Peter hodil po svetu, je bil dober človek, tako dober, da je mena da prekosil sv. Miklavža, ki je dobrot nad dobrotami. Poučeval ga je sam Zveličar božji, ki je hodil z njim križem sveta, mu kazal nadloge in ga utrjeval v dobrih delih. Sv. Petru se je tajalo srce, ko je videl gorje in nesrečo na zemlji; z radodarnimi rokami je sopal okrog sebe dobroto božjo, pa ni nikoli znal in tudi pomislil ni, ali jo deli po zasluženju ali pa ga vara človeška hinavščina. In je okusil marsikatero bridko, a si ni znal prav nič pomagati, ker mu je bilo srce tako strašno usmiljeno.

In Zveličar ga je privedel v naše kraje in se je bližal naravnost naši vasi. Jesen je bila in v visokih vejah so se poredno nasmihale rumene hruške in rdeča jabolka, da je bilo pri srcu mlo pastirčku, sedečemu kraj vasi na hribčku in zročemu na sladko bogastvo, ki se je svetilo po vaških vrtovih. O, Jurček je bil sladkosnedec, najrajši je zobal maslene hruške in jabolka in še mar mu ni bilo, če jih je ukradel, saj so bila sladka vendarle. Razjokal se je zdaj, ko je videl zrelo



sadje in se ni mogel splaziti na vrt, ker je moral pasti pet krav, ki bi se gotovo izgubile, če bi jih pustil same. Zato pa je bridko jokal, da se je naposled samemu sebi smilil.

Pod hribčkom gresta Kristus in sv. Peter. Za hip postaneta in se ozreta na jokajočega pastirčka. Sv. Petru se zgane srce, ko vidi bridke solze. — »Joj, kako je pobič nesrečen!« pravi. »Hudo se mu je moralo dogoditi, da tako strašno joče. Smili se mi in rad bi vzel nase njegovo bolelost. Daj, Učenik, izpolni mi željo!«

Kristus se nasmehne in mu prikima. Sv. Peter gre na grič in stopi pred pastirčka. — »Ne joči, dete,« mu reče prijazno. »Glej, nase sem vzel tvojo bolelost in ne bo ti več hudo. Daj, povej mi, zakaj jočeš?«

»Oh, rad bi v vas,« tarna Jurček. »Za ves svet bi rad v vas — oh, samo za pol urice. Pa ni nikogar, da bi popazil na živino.«

»Pa popazim jaz,« se ponudi sv. Peter. »Kar brez skrbi idi v vas in se vrni, ko vse opraviš.«

Jurček se na vse grlo zasmehje in še enkrat pogleda na jabolka, ki so krasno žarela med temnim listjem. Palico da neznanemu, prijaznemu možu in zdervi po griču in hiti naravnost proti vrtovom. Sv. Peter prime za palico, sede na skalo in skrbno gleda na živi-

no, ki se pase po obronku. Kristus stoji pod gričem in se dobrovoljno smehlja. Samo z roko je mahnil in glej — sv. Peter se je mahoma spremenil v Jurčka in nihče bi ne mogel uganiti, da je to sv. Peter, ki pase Jurčkove krave, hm, pase nekaj bolje nego Jurček sam.

No, Jurček je že pridiral do Kireževega vrta. Splazil se je skozi živo mejo pa je potresel vitko hruško, da so se maslenke kakor toča usule po tleh. Vse žepce si je zatlačil z njimi, a še mu ni bilo zadosti. Potresel je tudi jabolano, a ker ni mogel jabolka nikamor spraviti, jih je znosil za mejo v jamo, ki jo je sproti zasipal z listjem. Ze je bil trdno prepričan, da je delo dobro opravil, kar ga z dvorišča zapazi sam Kirež. Strahovito se je kmet razkačil, ko je zagledal tatu na vrtu. Pograbil je palico in zdrevel za Jurčkom, ki ga je bil še o pravem času zapazil in pobegnil. Bežal je do griča, a je krenil mimo in naravnost v goščavo, kjer se je varno potuhnil!

Kirež je prisopihal do griča in je zagledal na vrhu sv. Petra v Jurčkovi podobici. Zarobantil je, da se je zablskal, in se zaprašil po griču. Divje je pograbil sv. Petra in ga neusmiljeno mizkastil s palico. Sv. Petra je bolelo in je na vso moč zatrdel, da ga kmet po krivem bije. To pa je Kireža še huje razjezilo — z železno roko je pograbil sv. Petra za vrat in ga vlekel naravnost v vaško temnico, da ga sodnik obsodi po resnici in pravici. Pa ga je sodnik zares obsodil v ječo za dan in noč.

V ječi se je sv. Peter bridko kesal, da se je bil usmilil malopridnega Jurč-

ka, ki se mu zdaj na tihem pač smeje in strže debel korenček. Sram ga je bilo pred samim seboj in trdno je sklepal, da ne bo nikoli več dober, seveda, če mu le nesrečno srce ne bo več nagajalo. A svojega dobrega srca se je pa sv. Peter vendarle bal. Zato je drugič dan prav skesano stopil pred Kristusa, ki se mu je dobrovoljno nasmehnil in ga spet spremenil v sv. Petra.

»Učenik,« mu je rekel ves potr, »dosti mi je vsega zlega. Daj, da se vrneva spet v nebesa. Srce imam presveč usmiljeno pa ne morem razlikovati resnice od hinavščine. In glej — zdaj me je celo siromašen paglavce zvodil za nos. Huda je to, učenik. Usmili se in pojdiva odtod.«

»Pa bodi,« je dejal Zveličar. Z neba se je spustil zlat oblaček, ovil se je Kristusovih in Petrovih nog in se z njima kakor misel dvignil v višave. Ob vrhovih snežnikov se je še enkrat rahlo zazibal, se zasvetil in izginil v nebo. In od tistega dne se ni sv. Peter nikoli več vrnil na našo zagorsko zemljo. Pastirček Jurček je hodil tri dni k jami kraj Kireževega vrta in si tlačil ukradena jabolka v žepce. Dobro se je gostil vse tiste dni in je menda vse življenje ostal malopridnež. Ne vem, ali je vedel, da je bil sam sv. Peter oni mož, ki je zaradi njega presedel noč in dan v ječi. Resnično ne vem, kakor ni vedel Dolenčev stari oče, ki mi je pripovedoval to povest. Dolenčev stari oče jo je slišal od Kireža samega, pa ga je pozabil vprašati o tem. Zato pa tega nihče ne ve in tudi vi ne boste zvedeli, pa da ste še tako radovedni in si še toliko prizadevate.

Ubogati! Psi znajo to sami po sebi, ker jim je v krvi; že mati in babica sta ubogali. Toda Buli je bil volk. Njegova mati ni bila nikoli ubogala in babica takisto ne.

Buli se je moral šele učiti ubogati. Naučil se je.

Pest je prišla od zgoraj in nato je zletel kvišku, v zrak, stisnil rep med noge in obvisel nad brezdnim. Nič drugega ni mogel kakor počakati, da ga je pest spet ponesla nizdol in ga postavila na tla.

Kadar so prišli škornji in z njimi pest, ni bilo več govora o Buliju-volku, ostal je samo še ubogljivi Buli, Buli-pes. Buli je postal celo ubogljivejši od Vuli in Muli. Ta dva sta bila že navajena pesti. Se zabavalo ju je, kadar je prišla in ubogala je nikakor nista vselej.

Toda Buliju pest ni bila zabava, ampak — strah.

Za Minuto ni prestal hoditi zato, ker ga je bil brcnil konj, ampak zato, ker je bila prišla pest in ga po zraku odnesla tja, od koder je bil ušel.

Zdaj je ubogljivo ostal pod vozičkom, čeprav mu ni šlo v glavo, zakaj ne bi smel hoditi z Minuto, svojo materjo.

A to je bilo pusto. Vuli in Muli sta zvečer in vso noč spala. Buli pa je bil zvečer in polovico noči posebno čil; to je bilo zato, ker je bil volk.

Volkovi so nočne živali; o mraku se odpravijo ropat, podnevi pa radi spe.



Kam je izginila gospa Tija?

Dan pustolovstva. — Vedno zopet Aba! — Na preži. — Neprilakovano srečanje na vaškem pokopališču. — Tajna se razkrija: Usodepolna kresna noč gospodične Tije in demon gospe Tije

Tista voznica z detektivom Klopom tja na graščino, kjer je služila gospa Tija za dekle njemu, ki jo je bil odpeljal, mi bo še dolgo v prijetnem spominu... in sicer radi tistega moje živce tako prijetno ščegetajočega občutka, ki me je takrat obhajal. — Občutek, kakor ga pozna samo pustolovec, kadar se podaja v pustolovščino. A kako dolgo že nisem bil deležen tega uživanja tukaj v premišljenosti slovenski domovini, ki na njenih solidnih tleh prej lahko doživlja sto let kot pa kakšno resnično pustolovščino.

Nekaj tega občutka je moral imeti tudi moj tovariš detektiv, ker mu je tako podjetno bliskalo oko in ker je vozil tako korajžno, naravnost predrzno, da sem ga občudoval. Oba sva bila zelo dobre volje, veselo kramljala in zbijala šale in si ob času celo zabrenčala fantovsko pesmico, motor — tudi dobro razpoložen — je pa brenčal vmes, da je bilo bolj ubrano.

Tako se je torej tisti dan začelo, — kakor je končalo, bomo pa šele videli. Nekaj kilometrov pred ciljem je detektiv nenkrat spremenil načrt in zaobrnil avto na drugo cesto.

— Kaj, ali ne greva najprej v vas, do župnika? sem vprašal.

— Ne, je odgovoril. — Sem se domislil, da bi bilo dobro popreje še malo pozvedovati v V. Tam je gospa Tija doma, to se pravi, njen oče je bil tam sodnik, ljudje jo še poznajo; pa se bomo, da je morda prišla ljudem kaj do ušes... Saj razumete? Treba bo doznati. Je za vsak primer važno. Imam tam pomočnica, moram z njim govoriti.



Meni je bilo samo prav, da sva se peljala tja, ker sem imel itak nekaj svojega opravka tudi v tem kraju. Rezultat detektivskih poizvedovanj pa je bil ugoden: tudi tu mi nihče nič vedel o tem, da je gospa Tija v graščini itd. — saj je bila graščina precej oddaljena in ljudje tukaj niso imeli z njo stikov. A nekaj drugega neprijetnejšega sva zvedela v gostilni, kjer sva se bila ustavila, namreč, da se je graščak, gospod Hugon, baš davi s svojim avtom peljal tod skozi proti B., torej da je bil spet z doma.

Zato mi je po kosilu Klop postavil predlog, naj počakam tukaj, on pa se popeleje tja do župnika (fara, kamor spada graščina, 8 km razdalje), da se posvetuje z njim in kaj zve o graščakovih vrnitvah; in je bil, da gre sam tja, ne bo vzbujalo toliko pozornosti. Čez par ur upa biti nazaj, jaz pa se grem med tem lahko kopat.

In tako se je detektiv odpeljal, a jaz sem zaenkrat raje še malo posedel tam na senčnatem vrtu gostilne, kjer mi je delala družbo domača hčerka Anica, luštna in zabavna dekle, ki mi je pravila veliko zanimivega. In veste, kaj mi je še pravila? Da se je nedavno pripeljala na graščino neka mlada dama, čudovito lepa in elegantna dama, gotovo kakšna filmska zvezda; pa se je takrat tisti avtomobil, velik, krasen voz, ustavil tukaj pri nas, je pravila Anica, in je gospod, ki je bil z damo, šel kupit razglednic, pa ni bil to nič kaj simpatičen človek in je govoril bolj po hrvaško. Pa je ona napisala veliko razglednic, na Dunaj, Pariz, Beograd, eno tudi na Bled, in se podpisala Aba. Samo to: Aba. Kakšno ime je to? Njej Anici, je tako všeč; tako čudno lepo se glasi in kar nekako skrivnostno, ah...

To zvedevši nisem imel več obstanke. Ona me je tja v graščino. Aba! Tu sem moral iti svojim potom. O tej zadevi s Klopom raje nisem govoril. Tega on ni razumel. Naročil sem v gostilni, naj mu povedo, kam sem odšel, in naj me počaka ali pride za menoj ali pa gre domov sam. — meni je bilo vseeno. Aba! Kaj mi mar drugo? Njo moram najti. Kdo v graščini bo že kaj vedel o njej, če drug ne, hlapec Blažek.

Za poludne uro dobre hoje po bližnjih in čez hoste sem dospel do graščine. Vse zaprto, živde duše nikjer. Pretekli sem hleve, ena edina kravica je samovala tam, kjer pa je bil z Blažkom gotovo tja na polju ali pa v hosti, kočijo sem videl stati v šupi. Potem sem šel okoli graščine, ki jo je zadal v dolgem štrikotu obdajal zid. Zid je na več krajih razpadel, tako da sem z lahkoto prišel na vrt, ki ni več zaslužil tega imena.

Sama goščava, skozi katero sem se s težavo preril, ves opečen od kopriv. Na ugodno skritem kraju sem našel trilo klopico; tjakaj sem se usedel in prežal na hišo, kdaj se prikaže kako bitje.

Toda v graščini se ni nič zgnilo in nihče mi skozi tista steklena vrata, bliskajoča se v soncu, stopil na teraso, nihče pogledal iz odprtega okna zgoraj, kjer je rahel vetrič razgibal pisano zaveso. Vse tiho in otožno in povsod žalostna znamenja zapuščenosti, propadanja...

A kje je bila gospa Tija? Enkrat se mi je zadelo, ko da je nekaj zaropotalo v hiši, kakor od kuhinjske posode. To je morda bila ona, uboga dekla, tiha in skrita, ko senca, ko duh...

Po dolgem brezuspešnem čakanju sem zapustil vrt po isti poti — čez zid. In sem krenil skozi hrastov log v smeri na vas. Tako sem prišel na griček z vaškim pokopališčem. Odtod se je videlo na vas in na cesto in tu sem hotel počakati na tovariša. Vedel sem, da pride po-me.

Med tem sem si hotel ogledati pokopališče. Baš je pristopila ven stara ženica s cajno in spram, pa sva prišla malo v pogovor. Če so tukaj pokopani tudi graščaki? sem jo vprašal. — O, tudi! je dejala in mi postrežljivo šla pokazat grobnico. Na črnem marmornu sembral zadnji napis: Oton... * 1899. † 1919.

— To je bil mlajši sin, brat gospoda Hugona, ki so zdaj na graščini, mi je pojasnila ženica in zavzdihnila: — Oh, revež je moral še mlaj mlad v črno zemljo; pravijo, da su je to naredila vojna. Kar nanaglo je umrl, ravno o kresu je bilo, dobro se spominjam. Pa vidijo, gospod, kako ima zdaj lepo na pravilnem grobu? Prej pa se zato noben ni nič pobrigal. Gospod Hugon so bili zmeraj po svetu, rajna Blažinja pa... oh, kaj bi človek pravil. Saj vejo, gospod, kako je, če ženska piše... Letos o Svecnici jo je pobrala španska, Bog ji daj večni mir in pokoj, tam-le, vidijo, je njen grob. Ampak ta nova birtšalterica, ki je zdaj v graščini, ta je pa res videti golant ženska. Kako se je precej zavzela tudi za graščinski grob, da je, kakor se spodobi, kako je vse tukaj lepo zasadila! Ta-le veliki rožmarin je kupila od moje hčere.

— Ali zahaja ona čisto semkaj? sem prekinil zgovorno stanko.

— O, zahaja! Večkrat jo vidim. Po navadi ob tem času, na večer.

Kako imenitno bi bilo, ko bi zdajle prišla sem pomislil. In ko je starša šla, sem se usedel na bližnji kamen, poslušal, kdaj pribrenči po cesti Klopov avto, in želel, naj bi ga še ne bilo in naj bi prišla ona, gospa Tija.

Ta želja se mi je izpolnila, ker je človeku včas tako dano, da mu gre vse po sreči.

Nisem še dolgo ždel tam med grobovi, sonce je baš tonilo za črnimi gozdovi, ko je za menoj zaškrtal pesek pod hitrim lahkim korakom. Dvignem glavo, bila je gospa Tija. V eni roki vrč, v drugi šonek aster.

Moja navzočnost je ni motila. Premečila je cvetje v vazi, zalila vse rastlinje in nato je pomolila na grobu, kleče, glavno globoko nagnjeno.

A ko je vstala, sem stopil k njej in se priklonil, roko na srcu.

— Zahvaljujem se vam v imenu ljubezni, ki sega preko groba, sem odgovoril potihoma in s toploto.

Zazdelo se mi je, ko da se je malo zdrznila, a že je uprla vame svoje tako blesteče kakor zastirte oči in na njenih licih je zaigral usmev. Rahel, bolesten usmev.

Zmajala je z glavo in rekla plašno, šepetaje:

— Jaz... jaz ga nisem ljubila. On... on pa je umrl na Ljubezni.

— Jaz... jaz sem ga umorila... Težko krivdo nosim na duši...

— Oh, sem začel in sklenil roke. — Težja ne more biti ta krivda od moje, ki sem ljubezno ženske na križ pribil; sveto prvo ljubezno deviškega srca, ki me je ljubilo kot nobeno drugo srce na svetu ne. Velika je moja pregreha in peče me vse življenje. O, sestra moja, usmislite se nesrečnega človeka in povejte mi svojo zgodbo, da mi bo v tolažbo in vam morda tudi v uteho...

Tikal sem iz sebe čuvstva in besede lepe, močne, ognjevite, o, da bi se vsaj za trenutek mogel povzdigniti niene duše in jo držati, samo toliko, da se mi odpre in mi razodene svojo tajno...

In držal sem jo. Tam na polji od pokopališča do graščine in v pokoninem večernem mraku mi je gospa Tija polagoma, korak za korakom, povedala vse.

Kako blazno je bil ta nesrečni divji dečko z graščine varjo zaljubljen in jo po vsej sili hotel imeti za ženo. A kaj bi ona z njim? Saj je bil zanj premlad, mlajši od nje, in pa — ona se je bala uboštva in dolg časa na kmetih. Želela si je bogastva, razkošja, naslad mestnega življenja. Vse to se ji je obetal na strani gospoda N., ki jo je na prvi mah pritegnil nase s svojo energično, močasto osebnostjo. A čeprav ni nikoli mislila resno in se že tudi odločila, ni opustila nevarne igre z »malim bančnikom...«. Kakor je že tako pri ženskah; ker ji je haskala njegova zaljubljenost, ker je jezilo prijateljico in ker se ji je ubogi dečko smilil.

In potem je naredila tisto neumnost, ki je končala tako usodepolno. V tisti kresni noči, na gori so Sokoli začeli kres, prvi kres po vojni; vsa sre-

nja je bila tam, godba, rajanje, razposajena, bahantična noč... In na koncu, mesto domov se je popeljala z njim v graščino. Kar tako, iz lahkomiselnosti, v trenutnem občutju, v zamami kresne noči. Bila sta sama v graščini, oskrbnik in druga svinčad vsi pri kresovih. On je ponorel od veselja, nanosil likerjev, slaščic, cigaret, navil gramofon. Plesala sta. A potem se je spozabil, postal nasilen. Po strašni borbi se mu je iztrgala in zagrabila nož.



Tedaj ga je iztreznilo, na kolenih je prosil odpuščanja. A ni je pustil iti. In ni spregovorila z njim besede več, naj je še tako moledeval. Odkleniti pa ni hotel, ni pustil, da bi se tako razšla. In ona je sedela na oknu, v temnem, jeznenem kljubovanju obrnjena proč, on pa je tam pri mizi pil, venomer pil in kadil eno cigareto na drugo, težke, opojne cigarete, ki mu jih je bil poslal po nekem mornarju njegov brat. Pil je in kadil in govoril o svoji ljubezni; preklinjal Tijo in poljuboval njen robec; jokal in se grohotal. Naenkrat pa je umolknil. In ko se je čez čas ozrla po njem, je ležal na divanu blede, negiben. Prestašena je skočila k njemu — bil je mrtev.

Ko se je spet zbrala, je bila njena edina misel: Proč! Nihče ne sme zvedeti, da je bila ona tukaj. In brž je mrt-

vemu odvzela svoj robec, ki ga je še tiščal v roki, pograbila tudi šatuljo s cigaretami in bežala, bežala... Zakaj je vzela šatuljo, sama prav ne ve, menda iz instinktivnega straha, da je v cigaretah nekaj nevarnega, ker jo je on tako silil kaditi; nekaj ji je reklo, naj vzame in skrije.

Za nenadno smrt mladega graščaka pa je ugotovil zdravnik, da je bila vzrok težka srčna hiba. Dva meseca zatem se je Tija poročila z gospodom N.

In je bila srečna. Presrečna, ko je dobila hčerko. A tedaj je padla senca na njeno srečo. Ko je hčerka bila v tretjem letu in se pričela strašiti. Da se ji v spanju prikazuje hud mož z rdečo liso na čelu in jo hoče ugrabiti. Kaj je vedel otrok o onem človeku? A vendar ga je videl takega, kot je bil; res je imel na čelu rdečo brazgotino, spomin od granate. In čudno; otrok je zapal te svoje hude sanje samo njej, materi, očetu nikoli. In potem je prišel tisti strašni udarec: otrok je zašel k vodi in utonil... O, on je potegnil otroka v globčino! On ji ga je vzel! To je njegova osveta iz groba! In ji bo vzel tudi drugega, če... če...

Gospa Tija je drhtela in da jo pomirim, sem jo prijel za roke. Ah, njene uboge male, vroče in vse žuljave roke! Srce se mi je krčilo...

Dospela sva bila spet h graščini in obstala zdaj v temi dreves, ker je v tem hipu zasijala jarka luč reflektorjev. Prihajal je avto.

Natihoma sem zaklel. Da bi ga vrag tega Klop! Uprav zdaj mora motiti, ko gospa Tija odkriva pred menoj poslednje zavese svoje tajne in ko sem na tem, da jo iztrgam njenemu demonu...

A ni bil Klop, detektiv, ki se je pripeljal, ampak on — demon, skrivnostni avtomobilist s črnuškega mostu, graščak Hugon.

Zavil je z avtom proti hlevom, kjer se je med svetlobo in temo ko čudna spaka motovilil hlapec Blažek. Istočasno sem videl gospo Tijo smukniti v graščino. Kako naglo in neopazeno je bila izginila z moje strani! O, še jo je imel v oblasti demon, toda — toda

Tu me je nekdo prijel za ramo. (Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

Josip Fr. Knaflič.

Socijalna politika

Minimalne mezde naših delavcev in nameščenecv

Podatki, ki jih vsako leto zbirajo naše socijalne ustanove (Delavska zbornica, Okrožni urad za zavarovanje delavcev in Pokojniški zavod za nameščenecv), nudijo prav žalostno sliko o meznih prilikah med našim delavstvom in nameščenstvom. Ker je materijalna osnova tudi važen pogoj za socijalno, kulturno in moralno življenje v smeri izpopolnjevanja človeka in narodove celote, so mezne prilike povzročitelj široke socijalne bede, moralnega propadanja in kulturne indiferentnosti, ako že ne delkadure. Problem mezd je zato socijalen, kulturni in moralen problem našega naroda. Le tuditi se je, da se tej glavni osnovi celotnega socijalnega, kulturnega in moralnega življenja pri nas posveča tako malo pažnje, kar bi bilo tem bolj moglo, ker smo na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI elišali, da gospodarsko življenje danes kaže veselejšo sliko in boljši razvoj.

Po statističnih podatkih Okrožnega urada je na dan 30. junija 1928 (do danes se ni ničesar spremenilo) povprečna zavarovana mezda našega delavstva znašala dnevno 24.49 Din. Dejanska realna mezda tipičnega obrtniškega in industrijskega delavstva pa je še nižja. Ako iz povprečnine izločimo sezonsko delavstvo, katero ima znatno višjo mezdo, bi povprečna mezda ostalega delavstva znašala še manj. Povprečno zavarovano mezdo 24.49 Din drže na tej višini poleg sezonskega delavstva tudi še nekatere druge, posebno kvalificirane skupine delavcev, n. pr. tipografi, ki izkazujejo povprečno zavarovano mezdo 38.11 Din, dalje nameščenecv denarnih zavodov z 35.52 Din itd. Ako izločimo vse one skupine delavcev, ki zaradi svoje višje kvalifikacije izkazujejo povprečno zavarovano mezdo nad 30 Din, dobimo za množico ostalega delavstva mezdo komaj v višini 20 Din dnevno.

Posebne značilnosti kaže mezda v nekatereh strokah: oblačilna industrija izkazuje le 14.73 Din, kar je naravnost obupno, ako vemo, da je v oblačilni stroki že po naravi dela tuberkuloza doma. Ako se naravnim nevarnostim pridružijo še lakota in druge posledice slabe plače, potem je slika te skupine delavstva strašna. V tej skupini je izkazano 10.247 oseb s skupno zavarovano mezdo 150.926. Torej: 10.247 oseb samo ene skupine je takorekoč obojeno v smrt. To je pojav, ki je nevarnejši kakor povenjen in

vendar ni nikogar, ki bi stvari resno pogledal na dno!

Tekstilna industrija ima pri nas skoro monopolno etališče in uživa močno zaščito, brez dvoma močnejšo kakor n. pr. industrija usnja ali gradbeni industrija. Tekstilna industrija izkazuje povprečno zavarovano mezdo 25.10 Din, dočim ima industrija usnja 30.36 Din in gradbeni industrija 31.19 Din (tu nekoliko vplivata daljši delovni čas in sezonski karakter). Če pri tekstilni industriji izločimo mezde ravnateljev in drugih bolj plačanih oseb in če pomislimo, da je v tej stroki uveljavljen akordni sistem, dobimo za ročno delavstvo komaj 20 Din dnevno zavarovano mezdo! Nasprotno pa je znano, da nosi tekstilna industrija v sebi nevarnosti najhujših in najnevarnejših obolenj. Dvomim, da bi bil baš gospodarski položaj tekstilne industrije tak, da bi upravičeval skoraj najnižjo mezdo delavstva!

Lesna industrija tvori najjačjo gospodarsko enotico, saj izkazuje sorazmerno največji odstotek zaposlenega delavstva s 14.320 t. i. 15.48 % vsega delavstva banovine. Če pomislimo, da je tudi v tej stroki v znatni meri uveljavljen akordni sistem, ki sili k delu in povzroča večji zaslužek, in če vemo, da je v tej stroki delovni čas deloma do 10 in 12 ur, je izkazana mezda 26.14 Din zelo nizka in ne more biti v skladu s splošno gospodarsko situacijo te panoge industrije. Lesna industrija izkazuje skupno dnevno zavarovano mezdo 374.568 Din. Ta številka se v vrednosti lesa in produktov izgubi in pred-

stavlja le nezaten odstotek celotnega prometa in reziže.

Nič boljša ni situacija pri zasebnih nameščenecv. Povprečni zavarovani letni prejemki vseh članov Pokojniškega zavoda so znašali 17.716 Din ali mesečno okrog 1500 Din. Situacija pa je dejansko slabša, ker so pri Pokojniškem zavodu zavarovani tudi vsi ravnatelji in druge boljše plačane osebe, tako, da ima grob nižjih zasebnih nameščenecv mesečno manj prejemkov kakor 1500 Din. V bivši ljubljanski oblasti je bilo v l. 1928. v petih razredov uvrščenih 1687 oseb. V peti razred spadajo industrijski od 17.231 do 20.400 Din. V višje razrede so bile v bivši ljubljanski oblasti uvrščene 2904 osebe, od katerih je najmanj tretjina v višjih službah, kar pomeni, da srednje jedro zasebnih nameščenecv prejema komaj 1000 Din mesečne plače.

Problem mezd in plač je vevležen. Morda bi naše gospodarstvo kazalo lepi napredek, ako bi mezde in plače dosegale vsaj minimalno višino. Oddelka za narodno zdravje in prosveto pri novi banki upravi bodeta pri svojem udejstvovanju morala misliti na udržitve te osnove, ako naj njih prizadevanja prinesejo uspeh.

djb.

Nova vrsta zavarovanja v Italiji. Rimska vlada pripravila izvedbo zakona o zavarovanju proti nezgodam, ki se pripete izven delovnega časa in delovnega prostora. Misljeno je predvsem na številne nezgode, ki se pripete na prometnih ulicah Zavarovalna premija znaša 6—10 lir, dajatev v slučaju smrti 5000 lir, v slučaju trajne delazneznosti 10.000 lir, v slučaju časovno omejene delazneznosti pa dnevno 8 lir in sicer za dobo 40 dni.

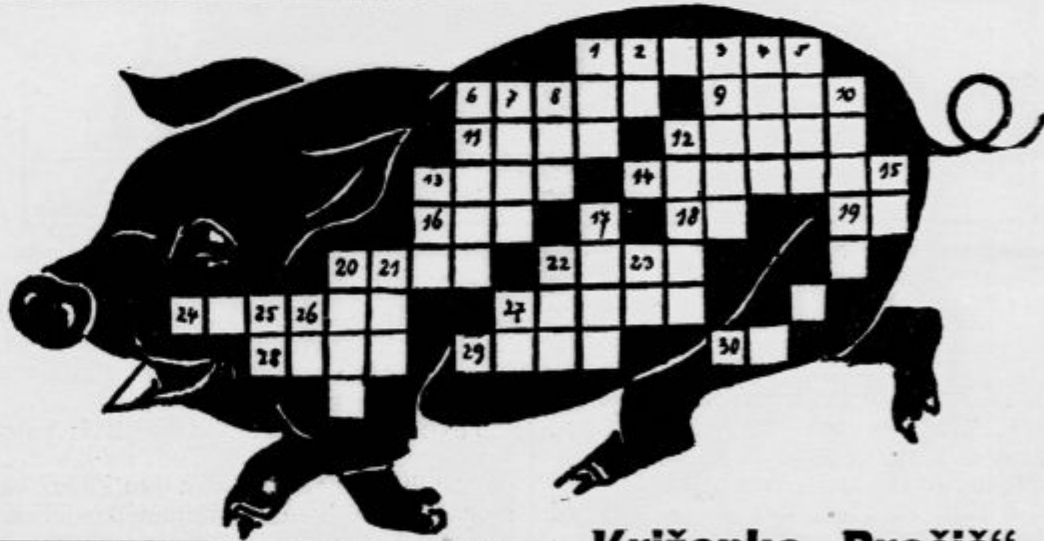
Zvišanje starostnih rent v Angliji. V angleški premožnosti industriji je velika brezposelnost, ki bo trajala tudi, ako bi se gospodarska situacija v tej industriji zboljšala. Vlada skuša z vsemi sredstvi brezposelnost ublažiti. Eden takih predlogov je tudi ta, da se zviša starostna renta na ono višino, ki bo za rudarja vabljiva, da zaprosi za pokojnino in zapusti službo. Pri nizki renti je vsakdo z upokojitvijo odlašal. S tem bi veliko število starejših rudarjev odšlo in napravilo prostor mlajšim, sedaj brezposelnim močem. Na ta način upajo število upokojenecv zvišati za 100.000 oseb, za enako število pa znižati armado brezposelnih.

Obračun za trideset let zakona

Američanke so res praktične glave, gorje možem, če bi bile ženske povsod takšne. Vzemimo slučaj ge. Lambove iz Brooklyna. Ta se je bila sprla s svojim dičnim soprogom in dični soprog takoj do sodnika zahtevo za ločitev zakona. Lambova je bila s tem zadovoljna, samo nekoliko obračuna je zahtevala za 30 let zakonske tlake. In ta obračun se je presenečenemu soprogu — ti so vedno presenečeni v slučaju obračunov — predstavil takole:

V teku 30 let mu je bila žena pripravila 235.425 obedov, mu spekla 33.190 pogač in 5930krat drugo manjše pecivo. Vkuhalo mu je bila v tem času 15 tisoč kg sadija, a 36.450 ur je pripravila s pometanjem, pomivanjem in drugimi podobnimi posli. Za vse to delo ni prejela seveda niti centa plačila. Po nizki ceni računano bi ji pa šlo 300.000 dolarjev, manj okroglo 200.000 dolarjev za svojo prehrano, obleke, stan itd., ostane okroglo 100.000 dolarjev v njeno dobro. Mož je seveda debelo gledal in poskušal ugovarjati, češ, kaj pa razne prijetnosti, ki si jih imela z mano v zakonu; ali nis ote nič vredne? In neprijetnosti, ki sem jih imel jaz s teboj, kdo mi pa te poplača? Ker pa velja oboje tudi za nasprotno stran — na to je hotel ge. Lamb po francosko pozabiti — je bil odgovor lahek in tako bo spregovorilo sodišče zadnjo besedo ali bo izplačala ženi tisti ostanek 100.000 dolarjev ali ne.

Darujte za Jugoslovensko matico



Križanka »Prašč«

Vodoravno: 1. južna rastlina; 6. pristank; 8. ob Črnom morju; 9. evropski bog; 14. kraj ob Jadranskem morju; 12. južna rastlina; 13. vulkan; 14. zelenica; 16. oseb. z. (italij.); 19. kradica; 20. meniško oblačilo; 22. človek (gr.); 24. grški otok; 27. sveta podoba; 28. močna pitica; 29. vlogovist; 30. židovski pisatelj. — Navpično: 2. predlog; 3. del mesta Siračuz; 4. konj (turško); 5. reka v Jugoslaviji; 6. pristanišče v Italiji; 7. žensko ime; 8. oseb. z. (italij.); 10. francosko pristanišče; 12. vrsta papirje; 13. internacionalni znak za strani moba; 17. kazalni z. (hr.); 20. prijubljena pitica; 21. ruska reka; 22. veznik; 23. predlog (fr.); 26. veznik; 27. italijanski spolk.

Rešitev križanke »Storž«

Vodoravno: 1. kan. 4. orek. 6. razen. 8. Agades. 10. Slovaki. 11. na. 12. Al (Alumini). 13. le (lridij). 14. mig. 16. jok. 18. ko. 19. Avda. 20. ar. 21. apatit. 24. Ninive. 25. ta. 26. oo. 27. Aza. 29. Niger. 31. Rado. 32. Vam. 33. Ali. — Navpično: 1. koral. 2. Aragonija. 3. nezavarovan. 5. le. 6. 7. nekam. 9. sifkati. 15. gorivo. 17. kapitan. 22. Anadir. 23. teobromin. 28. agava. 30. edla.

ZA ZIMSKE SUKNJE

najmodernejša angleška in češka
sukna v največji izbiri pri

NOVAKU - Ljubljana

specijalna trgovina sukna

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

ZELO ZNIŽANE CENE!

Pozabljena „grajska Ivanka“

Ljubljana, 8. novembra

Kdor piše zgodovino naših težkih dni in biografijo naših političnih preganjancev, ki so bili l. 1914 zaprti na ljubljanskem Grad, ne sme pozabiti tudi onih, ki so jim lajšali gorje in posredovali kontakt med njimi in zunanjim svetom. S tem so tolažili obupane svoje zaprtih, tem pa pomagali materialno in moralno, da niso opešali v svoji veri do spočete Jugoslavije. Posredovanje je bilo zelo nevarno in danes se teh ljudi, žal, nihče več ne spominja. Naj mi bo dovoljeno povedati o tem par besed.

Pred nedavnim časom me je zaneslo v znano gostilno »pri Bragantu« v Trnovem. Tu sem našel v osebi najemnice te dobre krčme »grajska Ivanka«, »Gradarji« iz l. 1914. in 1915. se morajo s hvaležnostjo spominjati te plemenite žene, ki je bila takrat gospodinja pri pokopjem župniku Bercetu na ljubljanskem gradu. Takoj po napovedi vojne so stopile politične hišene na plan in so s svojim denuncijantstvom napadle grajske hiše. Sto mož do zob orožene vojaške straže je čuvalo najidealnejše borce za sedanjo Jugoslavijo. Na gradu se je nastanil vojaški preki sod in na grajskem stolpu pa se je zvijala kakor naboden reptil črnožolta zastava.

Še danes vidim stopati upognjenega dr. Žerjava z vojaško skodelico od nesnažne kuhinje, kjer so uganjali vojaški kuharji svojevrstne hudobije, metajoč med pičlo zabehleni ričet konca špaze in pesek, samo da bi bila skromna hrana še bolj nevžitna. Vidim dalje par zavednih narodnih duhovnikov, ki so ponosno stopali med sotrpini. Največji med njimi so bili pokojni »zeksarjev ata«. Mnogo ljubljanskih znancev je bilo tam, ki so čakali na zasiljanje. Pri vojnem sodišču se jim ni mudilo prav nič in moreča negotovost je tlačila vse.

Odrežani na mah od svojcev, brez sredstev, brez perila, brez odelj so prestali grajski ujetniki velike žuževne in telesne muke. Na niti je viselo dragoceno življenje stotine ljudi, ki niso imeli na vesti drugega kakor trdno vero v Jugoslavijo. Grajski prebivalci so šli političnim osumljencem z veliko poštrevnostjo na roko. V najlepšem spominu nam je ostala »grajska Ivanka«, ki je organizirala prenos korespondence in časopisov med družinami in prijatelji jetnikov. Nešteto potov je napravila s cekarjem v mesto in njen bel predpasnik je bila nekakšna legitimacija, da jo niso posebno pregledovali pri izhodu in vzhodu v Grad. Stalno je prinašala razne vesti in pisma iz mesta, tako da so bili naši interniranci obveščeni o vsem. Če bi jo bili zasačili pri tem poslu, bi bila njena usoda zapечатena. Njena shramba se je vidno praznila, ker je šel marsikakšen pribojšek iz njenih rok med jetnike. Priznam, da sem tudi jaz prehitro pozabil na njene dobrote in z menoj mogoče tudi še kdo drugi. Ne spominjam se, da bi bil kdo v javnosti omenil njeno poštrevno delo. Kar pozabili smo na njo.

Sedaj grem večkrat s kakim prijateljem k Bragantu v Trnov, da tam obujamo spomine na teške grajske dni. Precej let je že minilo od takrat in več sotrpinov sniva večno spanje pri Sv. Križu. Vsem bivšim »gradarjem« sporočam v vednost, da naša grajska Ivanka še živi in se prav dobro spominja raznih imen in oseb ter muk, ki so jih prestali. Le o svojih dobrotah neče nič vedeti. Zato je naša dolžnost, da se je spominjamo. — B. R.

Usnjene suknjiče

rijava barve od Din 975 naprej. Francosko usnje »Havana-napa« za lovec, gozdarje in športnike pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Kočevsko pismo

Kočevje, 8. novembra.

Občinstvo se pritožuje, da se ne napravi na večjih križiščih cest prehod, ker je prisiljeno, da stopa preko najhujšega blata. Tak nujen prehod bo moral biti pred Dijskim domom, v mestu pred cerkvijo in pred pošto.

Kanalizacija, ki je bila izvršena letos v dreveredu g. Hauffa, se je zelo dobro obnesla. Pri zadnjem deževju ni bilo več nikakih poplav v dreveredu, s čimer je zlasti pomagano dijakom, katerih dneva pot vodi skoz ta drevered, kakor tudi vaščanom. Dolge vasi in Livodka. Nujna potreba bi bila, da bi kanalizirali tudi prostor za fotografskim ateljejem g. Dvornika. Cesta ob železniškem prelazu, po kateri vodi pot stoterm delavcem v staro tekstilno, je posebno zanemarjena in vedno polna umazane vode. Delavci pri tem veliko trpe, ker morajo večkrat v mokrih čevljih na delo in si s tem nakopljejo občuten prehlad.

Poročali smo že o »poštenjak«, ki je ukradel delavcu Janczu Rataju vso obleko in perilo. Sedaj pa se je prikradel neznan umovnič v samotno hišo pri Corpus Christi in odnesel košaro z obleko in perilom. Domnevajo, da je bil to isti tat.

Zidarskemu pomočniku Francetu Ilcu iz Dolenje vasi je umovnič odpeljal še čisto novo kolo, vredno okrog 1800 Din.

Glasbeno društvo, ki mu predseduje šolski upravitelj g. Božidar Betriani in vodi pevovodja g. Miro Trst, je zopet začelo s pevskim vaji ob ponedeljkih, torkih ter četrtek v prostorih osnovne šole.

Iz Kočevja se je poslovil g. profesor v pokopju Andrej Plečnik. Prišel je v Kočevje l. 1923. in poučeval na realni gimnaziji nemščino in verouk. Bil je izvršen pedagog. L. 1926. je vstopil v pokopju in nato bival do letos kot zasebnik v Marijinem domu. G. profesorju želimo na novem mestu, da bi se počutil prav tako dobro, kakor se je med nami.

V torek se je poročil fotograf g. Josip Domig iz Kočevja z gđ. Češarkovo, hčerko ugledne rodbine nadučitelja v p. g. Češarka. Poročil ju je mestni župnik in dekan g. Ferdinand Erker. Obilo sreče!

Lansko leto so napravili nov trotoar iz mesta do rudnika. Dobrine tega hodnika se kažejo najbolj sedaj v grdem vremenu. Enako naj bi se napravil hodnik na cesti iz mesta v Mahovnik do hiše g. Muhiča. Kočevska občina bo tu za mal denar napravila veliko dobrega za Mahovničane.

Kočevje in cela Kočevska je zelo slabo preskrbljena z avtozvezami, ki bi bile z

ozirom na oddaljenost nekaterih vasi od železnice, zelo na mestu. Dosedaj obstojajo avtozvezice: Kočevje - Koprivnik (okroglo 32 km), Kočevje - Banja loka - Brod na Kolpi (28 km) in Kočevje - Kočevska Reka (16 km). Nujno bi bilo treba zvezati še Kočevje - Mala gora - Stari log - Stari breg, Kočevje - Predgrad - Stari trg ob Kolpi in najnujnejše: Kočevje - Dolenja vas - Grčarice ter Gorenica. Zelo dobro bi bilo zvezati Kočevje z Ribnico in to z Vel. Laščami, odkoder že vozi avto v Ljubljano.

Sprejem rojakov iz tujine

Pod naslovom »Bogati stric iz Amerike« prinaša clevelandška »Enakopravnost« članek, kjer izraža nezadovoljstvo, da Slovenija ne sprejema vseh izseljencev enako. Naglašajo, da se je n. pr. zadnje izletnike iz Nemčije, Belgije in Holandije sprejelo res bratsko in so slovenski listi beležili vsak njihov korak, medtem ko ista javnost obisk ameriških Slovencev komaj opazi.

Naši izseljenci iz Nemčije, Belgije in Holandije so prišli na izlet kot člani svojih organizacij in so organizacije izseljencev že zdavnaj preje napovedale obisk ter pripravile potrebno za sprejem. Razume se, da so vsa bratska društva v domovini rada storila svojo dolžnost, se odzvala klicu in vabilu izseljeniških društev v Nemčiji in je tako prišlo do res lepega sprejema. Ameriški rojaki pa doslej niso prišli oficijelno na obisk pod okriljem svojih društev, temveč so prišli kot posamezniki in so bili kot taki sprejeti od svojcev. Prepričani pa smo, da bi bili tudi oni sprejeti z vsem bratskim gostoljubjem, če bi napravili izlet v okviru katere svoje organizacije. Za vsakega posameznika se pa domovina res ne more brigati in bi bilo preveč, od nje zahtevati, da bi sprejemala posameznike, pa četudi pridejo v večjih ali manjših skupinah.

Očitek torej, da Slovenija ne sprejema vse enako, ne drži. Še tujci, ki so prihajali pod okriljem tega ali onega društva, je naša domovina toplotno sprejela, pa ne bi svoje lastne sinove. »Enakopravnost« bi si bila prav lahko prihranila očitek, ki jih naslavlja na domovino, kateri očita dolarje, ki so prišli preko luže. Če je komu ameriški dolar rešil domatijo, jo je rešil le ožjemu svojcu dotičnega, ki je dolarje poslal, zato je tak očitek še bolj neumest. »Enakopravnost« naj aranžira izlet katerega društva v domovino, pa se bo lahko prepričala, da domovina svojih rojakov v tujini ni pozabila in jih ne bo.

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 7. novembra so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— je zadela srečka št. 84.564.

Po Din 500.— so zadele naslednje številke:

5.703, 5.725, 5.745, 7.627, 7.646, 7.656, 30.953, 30.956, 34.759, 40.540, 40.582, 14.109, 14.111, 14.119, 14.132, 17.902, 53.470, 53.490, 53.492, 55.824, 58.243, 17.913, 17.992, 20.044, 20.052, 30.926, 58.303, 58.308, 58.339, 66.652, 66.677, 66.683, 75.796, 84.506, 84.530, 84.630, 84.636, 84.662, 84.664, 91.712, 91.743, 91.776, 99.712, 99.716, 99.734, 99.742, 99.883, 103.133, 103.141, 103.184, 109.811, 109.827, 109.885, 115.602, 115.614, 115.615, 115.651, 120.156, 120.223, 120.260, 120.296, 123.825, 123.978, 99.780.

Žrebanje se bo vršilo od 8. decembra vsak dan. — Onim, ki jim bodo srečke izžrebane za mali dobiček, bomo zamenjali srečke za neizžrebane, da jim omogočimo igranje na visoke dobitke. To pa brezplačno in le toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Izžrebane srečke nam je treba takoj vpslati.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Brez posebnega obvestila.



Josip Krašovec

pisarniški ravnatelj okrož. sodišča v pok.

v petek, dne 8. novembra 1929 ob 17. uri v 69. letu svoje dobe nepričakovano izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 10. novembra 1929 ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 11. novembra 1929 ob pol 9. uri v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

MARIBOR, dne 9. novembra 1929.

Klementina, soproga, Milena, Vida, Olga in Stanka, hčerke, Erno Triska, dr. Ciril Dereani, zeta, Erno in Margita, vnuka.

Mestni pogrebni zavod Maribor.

279



Ivan Lavrič

trgovca in posestnika v Cerknici

Pogreb dragega pokojnika bo v torek 12. t. m. ob 9. uri dopoldne. Cerknica pri Rakeku, 9. novembra 1929.

Žalujoče družine:

Lavričeva, Šuštaršičeva, Stiplovškova

Kje pa hočemo naročiti

12560

knjigoveška dela, da so hitro ter solidno izdelana in po nizkih cenah? Le pri MIROSLAVU BIVIC Ljubljana, Sv. Petra c. 7 (Hotel Lloyd)

ŠOFERJA

za osebni voz, veččega popravil pri avto-, vodo- in elektrovodih, samostojnega delavca sprejememo. Relektanti z elektro tehničnim znanjem. Majo prednost. Znanje nemščine zaželeno. Ponudbe pod »Dauerposten« ogl. odd. Jutra.

Pozor!

Pozor!

Dalmatinski vinotoč

nanovo otvoren na

Poljanski c. 17, prej Hrvatski vinotoč Toči pristna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov. — Za obilen obisk se priporoča 13999-a V. Miloš.

Pralni stroji

za malo in veliko družino, z električnim ali ročnim pogonom od Din 2000.— naprej. American Com. Agency, Maribor. Krčevina Praprotnikova 200. 13939

Oroslav Slapar krojač

Ljubljana, Ravnikarjeva 13

se priporoča za izdelavo oblek.

Sprejema se tudi v popravilo.

Na novo urejen

Moderno opremljen

HOTEL ŠTRUKELJ

V LJUBLJANI

v neposredni bližini glavnega kolodvora, vogal Kolodvorske ulice in Dalmatinove ulice. Centralna kurjava, tekoča topla in mrzla voda v sobah, najmodernejša kopalnica.

Prvovrstna restavracija in meščanska kuhinja. Telefon 2941.

Za obilen obisk se priporoča

JERNEJ ČERNE

Postrežba solidna

Cene zmerne

Med vsemi najboljši so:

„MINERVA“ šivalni stroji

Najpreciznejše izdelani v najlepši opremi

15-letna garancija za vsak komad

Prodaja se tudi na obroke po zelo nizkih cenah

Pred nakupom si sigurno ogledajte našo zalogo

Priporoča se

„Tehnik“

Josip Banjai,

Ljubljana,

Miklošičeva cesta 20

v palači Okrožnega urada (nasproti sodišča)



Cenjenemu občinstvu vilično naznanjam, da sem otvoril te dni lastno

trgovino v Stožicah

in sicer v hiši gostilne pri Urbančju ob Dunajski cesti.

Nudil bom svojim p. n. odjemalcem vsakovrstno specerijsko, kolonijalno, materično in galanterijsko blago po solidnih najnižjih cenah. Vsak gost bodi dobro postrežen.

Viljudno se priporoča

Stanko Pečnik

Zahvala.

Vsem, ki ste spremili našega nepozabnega soproga, očeta, tasta, strica in svaka, gospoda

Mirka Vodlaka

železniškega uradnika.

ki je tako tragično preminul, se iskreno zahvaljujem. Dalje se zahvaljujem vsem, ki so se v toliki množini od njega poslovili ter s cvetjem ali drugače počastili njegov spomin. Najiskrenejše se zahvaljujem gospodu direktorju ljubljanske žel. direkcije inž. Kneževiču za njegov v srec segajoči poslovljni govor. Nadalje g. načelniku Ant. Ludviku ter gg. zastopnikom žel. direkcij kakor tudi ostalemu osebju direkcije. Nadalje sreskemu poglavarju g. vladnemu svetniku dr. Gregorinu, okraj. zdravniku dr. Josipu Kalbertu v Brežicah in okr. zdravniku dr. Skofu v Rajhenburgu, častiti duhovščini, g. kaplanu Zidanšku, g. šol. upravitelju Ferlu, brežiškemu in rajhenburskemu postajenačelniku in komandirju rajhenburske orožniške postaje g. Košarju. Zahvaljujem se tudi predsedniku Ujedinjenega saveza železničarjev g. Blažu Korošču, ki se je ob odprtem grobu v ganljivih besedah poslovil od pokojnika, raznim železniškim organizacijam iz Ljubljane, Maribora in Zagreba za prekrasne vence, železniškemu pevskemu društvu »Sloga« za ganljive pesmice ter železniškarijski godbi »Sloga«, ki je neumorno igrala žalostinke na njegovi zadnji poti.

Vsem najiskrenejša hvala!

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala.

Vsem, ki ste lajšali težke dni bolezni in smrti naše drage, blagopokojne mame, gospe

IVANE PROSENC

se iskreno zahvaljujem.

Posobno zahvalo smo dolžni gospodu dr. V. Špornu za njegove požrtvovalne obiske, prečistitnemu gospodu prof. dr. Snouju kot duševnemu zdravniku, pevskemu zboru drž. moškega učiteljskega za zadnjo pesem, darovalcem cvetja in sploh vsem, ki so njej in nam stali na strani ob najtežjih urah.

Sv. maša zadušnica se bo brala v cerkvi Sv. Jakoba v ponedeljek, 11. t. m. ob 7. uri.

Ljubljana—New Jersey, 10. novembra 1929.

RODBINA PROSENC — MERTEL.

Peki in slaščičarji pozor!

Gradimo moderne pekovske in slaščičarske instalacije po zelo umerjenih cenah in jako ugodnih plačilnih pogojih. Nadejamo izdelujemo vse potrebne pekovske in slaščičarske obrti, armature dele za parne in običajne peči (vrata, lita, kovana; tiplje lite; svetiljke, pirometre) itd. Nabavljamo pekovske in slaščičarske stroje najmodernejših sistemov. — Zahtevajte brezplačne ponudbe, brezplačne ogleda na licu mesta.

„PAROPEČ“ k. d.
ZAGREB, Ilica br. 69

Prvovrstna apnena jajca

v zabojih po 720 ali 1440 komadov, Din 1.38 za komad postavno Poljčane, ključno zaboja, razpošilja po povzetju

Eksportna družba Matheis, Suppanz in drug, Maribor
poštni predač 6.

MICHELISOVA MOČILANA
KUDELJE I TVORNICA
UŽETA D. D.,

Stara Palanka, Bačka
poštni predač 17
ustanovljena 1884
priporoča po konkurenčni ceni

V r v i za transmisijske pogone

kakor različne vrvi za dvigala, ladje in splave iz prvovrstne bačke konopljice tehnično najpopolnejše dovršene v različnih dimenzijah.

Specijaliteti: transmisijske vrvi z patentiranimi spojkami (Seilschloss).



Blagor kurjih očes »CHOME«

Milijonkrat najboljši preizkušen nemški fabrikat. Kurja očesa, roženica, bradavice, bule izginejo brez sledu. Nikak obliž, nikak obveza, torej tudi nobeno spolne ne obloge! Nikak rezanje! Nikakšno vnetje! Nikak pritiski! Nikakno lepljenje na nogavice! (Tudi v najhujših slučajih brez-pogojno zanesljiv učinek!)

Tuba Din 10.— (predplačilo). Po povzetju najmanj 1 tubo »CHOME«, pet nožnih kopelji in pršilni pudr (proti potenju nog) za dva meseca, vse skupaj 54 Din in porto. »AURORA« sekt. 16, Novi Sad, Železnička 38.

Hvaležen predmet za vsakega trgovca, brivca, čevljarja, prodajalca in okrajnega zastopnika itd.

Važno za preprodajalce obutve.

Prvikrat v naši državi. Mi izdelujemo platneno obutev z gumastimi podplati. Ne kupujte, dokler niste videli naše kolekcije in ponudb.

Prvovrstno blago. Nudimo vam najlepše in najmodernejše fazonne, a po zelo ugodnih cenah.

Prva Jugoslovenska
Tvornica Guma
Rekord-LESKOVAC

Revmatizem.

Objava zahvalnosti.
Velečlenemu gosp. dr. I. Rahle-jevu, Beograd, Sarajevska 70.

Naznanjam Vam, da je moja hčerka takoj, ko smo jo počeli zdraviti z Vašim zdravilom, čutila mnogo manj bolečin v sklepih. Zato sem priporočal Vaše cenj. zdravilo Radio-Balsamika tudi drugim, ki trpe na revmatizmu v kosteh. Moja hčerka je ležala dva meseca nepremično v postelji in je takoj po uporabi prve steklenice Vašega zdravila vstala, za kar se imam za hvaliti samo Bogu in Vam. Zahvaljujoč se Vam še enkrat, bilježim s spoštovanjem
Anton Zoretič.

Jelenje, hiš. št. 2.
Zdravilo Radio-Balsamika izdeluje, prodaja in razpošilja proti naplačilu Laboratorij Radio - Balsamika dr. I. Rahle-jeva, Beograd, Sarajevska 70.
Zdravilo se dobi tudi v vseh lekarnah in drogerijah.

Huda zima je na pragu! Preskrbite si pravočasno toplo obleko! Ne pozabite pri tem, da na obroke

Oblačilnica „Olirija“ vodi!!!
Največja izbira
Najboljše blago
Najnižje cene
Najdaljši rok odplačevanja!
Zahtevajte vzorce!
Zahtevajte poset potnika!

Oblačilnica „Olirija“, Ljubljana
Mestni trg 17/L. Telefon 28-25.

Še par stanovanj

večjih in manjših, udobnih, pripravljenih tudi za poslovne prostore odvetnikov, zdravnikov, pisarn itd. odda s 1. februarjem in 1. majem 1930 v centru Ljubljane (Miklošičeva c. in Dalmatinova ul.)

Delniška tiskarna d. d., v Ljubljani

Res poceni in dobro

Vas postreže

BERKO

MODNA TRGOVINA
DUNAJSKA CESTA šte. 5

„DUKO“ lakiranje

avtomobilov, barvanje in lakiranje vsakovrstnih vozov se priporoča tvrdka:
J. Jelovšek - Jankovič
splošno sedlarstvo
LJUBLJANA, Karlovska 22
Prevzame tudi vsa kolarska in kovaška dela. 13997
Postrežba točna! Cene nizke!

Osebnost mikavnost

mišči dami rast brade in nezaželjenih dlačic. — „CITOKUR“ odpravi pri enkratni uporabi takoj vse nadležne dlačice s koreninami vred. Ne draži kože in je priporočana od zdravnikov; mnogo zahvalnih priznanj. Uspeh zamenjen, sicer se denar vrne. Cena Din 14, 3 steklenice 30 Din.
Dr. Nikol. Kemény, Košice, poštini predač 12/M7, CSR.

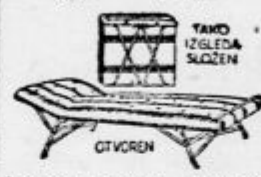
CORONA

Stroj za seštevanje
najnovejša izdelave na zalogi pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
ŠELENBURGOVA UL. 6 — Tel. 29-80

53 let pomado Anna Csillag (Jaz sem Anna Csillag)

Milijoni (gospa, mož in otroci) so rešili svoje luse s Csillag pomado Kar se je tekom 53 let po vsem svetu izkazalo kot najboljšo, to bo tudi vam pomagalo. Toda ne čakajte, da vam lasje rapidno prično izpadati ali, da izgubite svojo naravno lepoto, temveč naročite še danes garnituro (pomado in pritliko) za Din 85.—, 125.— ali 200.—. Že 53 let svetovno znana Csillag pomada odpravi nadležni prihlaj v teka 48 ur, prepreči nadaljnje izpadanje las, povzroči nov močan porast las povsod tam, kjer se še nahajajo življenja zmogljive lasne korenice. Naročite še danes in naslovite natančno:
„Aurora“ sekt. 16, Novi Sad, Železnička 38 12180

Novost! Novejši Železna služinska Brozovič-patent postelja zložljiva, s tap. ciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, prenočišča, nočne s uže in za potujoče osebe stane Din. 40.— Raspošiljam po pošt-nem ovzetju.



Leseni patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična stane Din. 280.—



Trodelni z vo. no polnjeni madraci stanejo Din. 75.—



Potem mam veliko zalogo puhastega perja kg po D 8.— čisto belogoseje »g po D 10.— in čisto beli puh kg po D 3 0.— in celo tapetniško in posteljsko blago.

L. BROZOVIC
Zagreb, Ilica 82.

V malih oglaših je siguran uspeh!

Naznanilo preselitve.

Krznarstvo! Krznarstvo!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo krznarsko delavnico iz Marijinega trga šte. 1
v Kolodvorsko ul. šte. 26
dvorišče levo (blizu Ljubljanskega dvora)
Nudil bom vedno najfinišje blago po solidnih cenah ter se svojim odjemalcem priporočam za nadaljni obisk.
IVAN KNEHTL, krznarstvo,
Kolodvorska ulica šte. 26.

HALO! — HALO!

Radio-trgovina in specijalna delavnica

za izdelavo, popravilo in moderniziranje aparatov
Franjo Zgeč, Moškanjci
Samo s prvovrstnim aparatom, katerega dobite pri meni, Vam je mogoče ločiti postaje ter stane samo:
Kompletno z zvočnikom, baterijami, anteno, 4 cevni 2500 Din, isti s pritliklinami, a na modernišji z žarnicami na zamreženo anodo 2900 Din, 5 cevni super s pritliklinami 3400 Din. Dajte stare aparate modernizirati, pošljite aparate, ki Vam ne delajo dobro boste imeli za solidno ceno vse v redu.
Prepričajte se sami, videli boste, da je nizka cena, a kvaliteta res najmodernejša. Zanimajte se še danes za naš aparat.
Tehnične nasvete brezplačno. 16993

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za izraze sočutja ob bridki izgubi našega nadvse ljubljene očeta

Ivana Zgonca

trgovca in posestnika v Cerknici.

dalje za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu in za mnogoštevilne vence.
Zlasti se zahvaljujemo častiti duhovščini, Sokolskemu društvu za poslano deputacijo, »Obrtni zadrugie ter gg. pevcem za njih ganljivo petje.

ŽALUJOČI OSTALI
14023

Dražba konj

KOBILARNA VERD, občina Vrhnika, srez Ljubljana razpisuje za četrtek, dne 21. novembra 1929
PROSTOVOLJNO JAVNO DRAŽBO
naslednjih čistokrvnih konj:

ŽREBCI:
1. »BEJ« (ŠAGIJA - MAESTOSO) sirast lipicanec, rojen 1. julija 1926., viher 157 cm, pas 168 cm.
KOBILE:
2. »AGA« (BARANJA - NEAPOLITANO) rdečkasto-bela lipicanca, roj. 10. aprila 1925., viher 162 cm, pas 181 cm.
3. »BISTRA« (NERETVA - NEAPOLITANO), temno-sirasta lipicanca, viher 160 cm, pas 175 cm.
4. »BARANJA« (BARANJA - TULIPAN) kostanjeva lipicanca, roj. 27. avgusta 1913, viher 163 cm, čez prsa 189 cm.
5. »NERETVA« (NERENTA - PLUTO), rdečkasto - bela lipicanca, roj. 21. maja 1913, viher 159 cm, pas 179 cm.
SKOPLJENCI:
6. »BARIN« (BARANJA - MAESTOSO), kostanjev lipicanec, roj. 23. julija 1926., viher 162 cm, pas 180 cm.
7. »CYRUS« (BARANJA - MAESTOSO), rdeč lipicanec, roj. 28. junija 1927, viher 158 cm, pas 165 cm.
8. »CID« (NERETVA - MAESTOSO), temnordeč lipicanec, roj. 4. februarja 1927., viher 159 cm, pas 172 cm.
9. »TRIGLAV« (SEVA - GATA), polukrven Anglež, kostanjeve barve, roj. 22. avgusta 1925., viher 168 cm, pas 184 cm.
Dražba se prične ob 9. uri na dvorišču KOBILARNE VERD.
Kupci lahko konje poizkusijo v vozu in sedlu.
Rodovniki na razpolago.
Zveze z Ljubljano: vlak; odhod iz Ljubljane ob 7.50, prihod na Vrhniko 8.28 in odhod iz Vrhnike ob 16.53, prihod v Ljubljano ob 17.35.
„VTOBUS“:
Odhod iz Ljubljane ob 9., prihod na Vrhniko ob 9.35. Odhod iz Vrhnike ob 13.25, 14.18, prihod v Ljubljano ob 15., 14.35, 18.38.
Podrobna pojasnila daje lastnik kobilarne: Jos. Lenarčič, veleposestnik, Verd, p. Vrhnika. 14005

OBJAVA.

Objavljujem, da je niže imenovano dvoje naumilo brak sklopiti i to:
Mladoženja: DR. DEVESCOVI ANDJELKO, neženjen, sudija, rim. kat. veroispovesti, rojen 10. avgusta 1898 god. Rovinjo, mesto stanovanja Senta, od roditeljev Devescovi Andjelko i Kragelj Jelisaвета.
Nevesta: KOMAN MARIJA, neudata rim. kat. veroispovesti rojena 14. oktobra 1899 god. u Ljubljani, od roditeljev pok. Koman Josipa i Piškur Frančiške.
Pozivam sve one, koji protiv sklapanja ovoga braka znaju zakonite smetnje ili imaju što protiv, da te smetnje prijave neposredno meni ili preko poglavarstva one opštine (odnosno matičara) gde je ova objava istaknuta.
Ovu objavu treba istaći na sledećim mestima: Senta i u novinama u Ljubljani.
U Senti, 7. novembra 1929 god.
Pečat:
Senčanski Matički Okrug Matičar

PEK! Gospodinja!!

kupujte samo
KULA MOKO
priznana in zadržana najboljša hačka moka. 13946 Poskusite!

Donald Keyhoe:

„Gusar v oblakih“

Letalski roman

»Vi stega pokvarili. Vem, da ste ga vi. Priznajte, če ne —«
Dickovi prsti so se zagreblili malomu možu v ramena. Slišal je Carmichaelov glas, ki ga je srdito izpodbujal.

»Pomagajte mu, dečki! Dajte mu, da zine besedico.«

A Perez je krčevito stiskal usta in z nedvoumno odločnostjo gledal okoli sebe. Držal se je, kakor da mu niti mučenje ne bi moglo razvezati jezika.

»Veseli boste, Perez,« je rekel Dick, »razen če zdaj priznate resnico. Vi veste, da ni imel stari Rand nikakega posla s to stvarjo. In zato boste zdaj povedali, kdo je storilec — ali boste ali ne?«

»Zmešalo se vam je — obema se vama je zmešalo,« je zajekal Perez. Obraz mu je bil ves zaripel.

Bil je po svoje dedec in pol. Dick je videl, da bi ga lahko mučil, pa ne bi nič pomagalo. Doslej je bil Perez zmagovalec. Čuteč, da je s svojimi sredstvi pri kraju, je obupno ugibal, kaj naj stori, da zlomi njegov odpor. A tedaj se je spomnil načelnikove obče znane strahopetnosti. Pot do uspeha je bila samo ena.

Brez usmiljenja je zavlekel Pereza tja, kjer so pravkar ogrevali letalo, pripravljeno za polet. Načelnikovega kričanja in upiranja med gromom letorja niti slišal ni. Carmichael je bil krenil za njima. A preden je Carmichael utegnil kaj vprašati ali skočiti na pomoč, je Dick že izvršil, kar je nameraval.

Planil je k mehaniku.

»Izderite zavore!«

Nato je z bliskovitim prijemom pograbil zbežanega Pereza, ga vzdignil od tal in ga zavlekel na letalo. Ne meneč se za Carmichaela, ki je od osuplosti kar zijal, je skočil na pilotski sedež. Preden je utegnil Perez do dobra premisliti, kaj se godi, je bilo letalo že v zraku.

V brzini vijugi se je vzpel Dick 5000 čevljev visoko, nato je ustavil motor. Perez, ki ga je bila izživljenost minila, je na Dickov klic obrnil svoj blede, prestrašeni obraz proti njemu.

Zapnite si pas,« je kratko velel Dick.

Perezu so drgetale ustnice.

»Kaj mislite storiti?« je zajekal. Vendar pa si je z drhtečimi prsti neutegoma zapel pas.

Dick ga ni v drugo opozoril. Z vrtoglavo nenadnostjo je šinil v globino. Obadva, njega in Pereza, je hotelo kar vreči iz sedežev. Dick je potegnil vodilo nazaj. Ozka petlja — ne, rajši naj ostane nekaj časa z glavo navzdol. Zemlja in nebo sta mahoma zamenjali lego — in motor se je ustavil. Pošastno tišino je pretrgal obupen krič. Perez, ki je visel v pasu, se je krčevito lovil za žice in vlekel glavo med ramena, da ne bi videl zemlje, ki je bila skoro miljo pod njim.

Dick se je okrutno zasmel. Letalo je spet utihnulo in spet zarohtelo. Obračal ga je navzgor, navzdol in ga premetaval v zraku, samo da bi izmučil neradovoljnega potnika.

»Nu, ali boste zdaj govorili?« je zavpel.

Perezove oči so bile steklene, a vendar je odkimal z glavo. Dick je zaškrilpal z zobmi. Ostalo mu je samo še eno sredstvo: »bič, ki se ga bojiš celo mnogi drzni letalci. Povečal je brzino ter obrnil nos letala proti nebu. Motor je utihnul in spet je nastala zlovesča tišina. Letalo je obstalo na repu, tresoč se kakor živa stvar, in se nato nagnilo nazaj. Dick je čakal, napet kakor struna. Naposled je potegnil vodilo nazaj.

V divjem zamahu je usekal nos letala od neba proti zemlji. Dick je čutil, kako se je napel pas: ogromna moč ga je skušala odtrgati in zalutiti v prostranstvo. Kri mu je udarila v glavo in za trenutek je bilo vse tema okoli njega.

Ko se je zavedel je skrbno uravnal letalo in stresel klavni kup strahopetstva, ki je bil še pred nekaj minutami načelnik Perez.

»Ali imate dovolj?« je kričnil. »Ali boste zdaj govorili?«

Perezov strah za življenje je bil še vedno manjši od druge groze, ki mu je stala pred očmi. Odmaknil se je in molče zmajal z glavo.

To trdovratno molčanje je pripravilo Dicka v besnost. Izgubil je potpuzenje.

»Boš govoril — da bi te satan! Pa da to pot oba pogineva — govoril boš.«

Z obrazom spačenim od togote je odprl ventil. In tedaj se je zazdelo, kakor da je v Perezu nekaj odnehalo. Zariple oči so mu stopile iz črnkastega obraza.

»Ne — ne!« je zavajal kakor blazen. »Govoril bom. Vse bom povedal.«

28. poglavje

Dicku je poskočilo srce. Naglo je obrnil letalo nizdol. Igra je bila dobljena.

Pristal je in zapeljal po tleh na konec proge. Okoli njega se je zbrala gruča ljudi, ki so bili radovedni opazovali njegovo drzno početje. Carmichael je prihitel in jih zapodil delat.

»Trent, ali se vam je zmešalo?« je vprašal. »Mar se hočete res ubiti?«

Dick se je kratko zasmel.

»Poglejte ga. Srce mu je padlo v hlače — pravi, da bo vse povedal.«

Pereza je bilo kar žalostno pogledati. Njegov črnkasti obraz je bil ves zveržen. Krčevito je gibal z usti, a besede ni mogel spraviti iz njih.

Carmichael je jezno pokimal.

»Dobro ste delali. A čas hiti — v pisarno z njim! Treba je da namažemo lopovu jezik.«

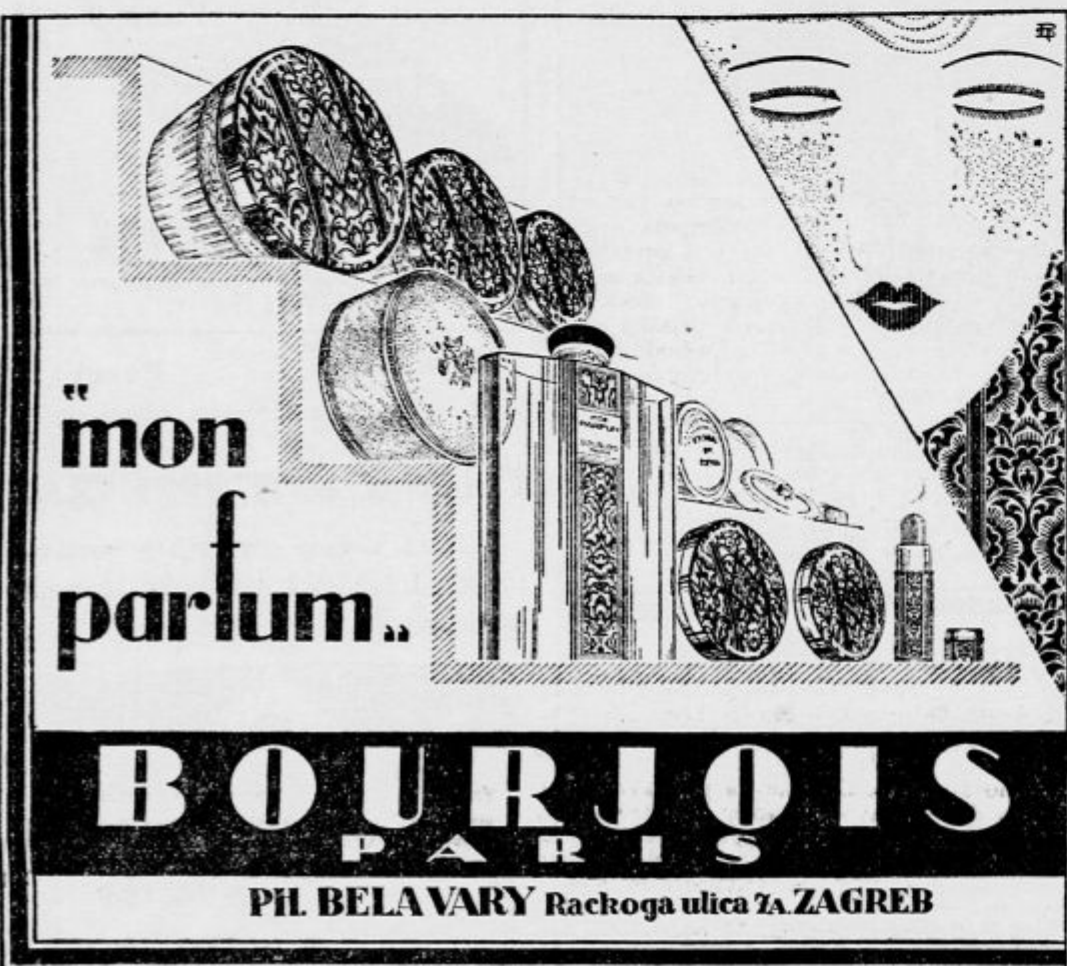
Dick je krenil v letalsko pisarno, napol nesoč trepečočega Pereza, napol ga vlekoč za seboj. Carmichael je zaklenil vrata.

»Nu, govorimo,« je rekel osorno. »Trent, zapisujte, kar bo povedal.«

Perez si je z jezikom omočil ustnice.

»Kaj hočete vedeti?« je zamomljal.

»Vi ste pokvarili plinomer, da je kazal na praznem tanku „polno“, kaj ne?« je vprašal Carmichael.



**mon
parfum.**

**BOURJOIS
PARIS**

PH. BELA VARY Rackoga ulica 7A ZAGREB

Trebušne in
kilne pasove

najceneje pri

A. BESEDNİK

Ljubljana

Šelenburgova ul. 6.

Pozor

ženini in neveste!

ZIMNICE

(matrace), posteljne

mreže, željezne postelje

(zložljive), otomane, di-

vane, in tapetniške iz-

delke nudi najceneje

Rudolf Radovan

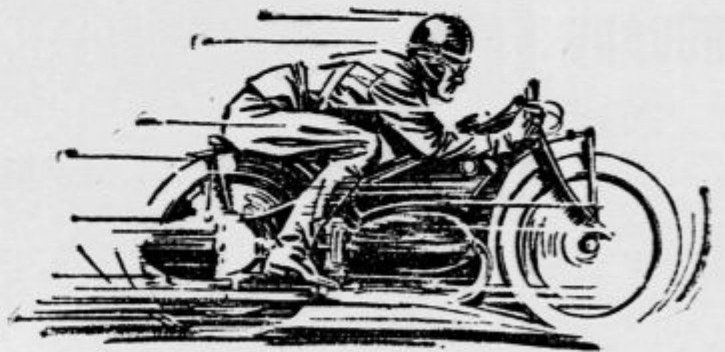
tapetnik

Krekov trg št. 7.



VREČE

nove in rabljene
vseh vrst ter
juto za embalažo
ima vedno v saloni
Mirko Mikar
Ljubljana,
Stončkova ulica 11.



Dosedaj največjo hitrost
na motornem kolesu
216.9 km na uro je dosegel
Ernst Henne na motorju
B. M. W. uporabljajoč



Mobiloil

REG. TRADE MARK

VACUUM OIL COMPANY D. D. ZAGREB

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Dne 14. novembra 1929 se vrši na predlog ge. Wlatnik Gabrijele, posestnice v Farni vasi št. 17, pri okrajnem sodišču na Prevaljah v sobi št. 3 javna prostovoljna dražba njenega zemljišča vl. št. 7 k. o. Farna vas, obstoječega iz enonadstropne hiše št. 17, gospodarskega poslopja in raznih parcel v približni izmeri 4 oralov s premičnina mi. V hiši so veliki gostilniški prostori in zelo pripravna klet. Hiša je 2—5 minut od kolodvo- ra odnosno od cerkve oddaljena.

Izklicna cena 250.000 Din. Ponudb pod izklic- no ceno se ne sprejme. Od kupnine se plača samo tisti del v gotovini, ki ostane od cele vsote po odračunanju prevzetih bremen. Izkupilo prodaje se ima izročiti zastopniku ge. Wlatnik Gabrijele dr. Ravniku Rudolfu, odvetniku v Mariboru, Sodna ulica 14-I. in sicer takoj po izdražbanju zemljišča. Dražbeni pogoji se smejo vpogledati pri okrajnem sodišču na Prevaljah in pri občinskih uradih v Dravogradu, Libeličah, Guštanju, Mežici in Črni in so v Slovenjgradcu in Celju krajevno-običajno objavljeni.

Makulturni papir po 4 Din kg
Naslov v upravi »Jutra«.

Objava.

Upravni odbor samostojne monopolske uprave je izdal odločbo pod mšt. 26007 od 25. oktobra t. l. ki jo je odobril tudi g. finančni minist. r, te-le vsebine:

»Da se členu 8. pravilnika za veliko- prodajo in maloprodajo soli doda drugi stavek, ki se glasi:

Cena soli v maloprodaji se mora raču- nati brez zavoja. Maloprodajalec ima pravico, da vrednost zavoja nadomesti posebej od vrednosti soli, kupcem je pa na izbiro kupiti sol v zavoju malopro- dajalca ali prinesiti zavoj seboj.«

**Iz pisarne uprave državnih
monopola pr. št. 36098/29 l.**

Modistinje!

**Dobre in poceni
damske tuljke**

dobavlja naša tovarna. — Zahtevajte
vzorce in cene. 13973

Prva jugosl. tvornica šešira i tuljaca d. d.
SISAK — Galdovo.

Broj: 16.546/1929.

Natječaj

Kod Okružnog Urađa za Osiguranje Radnika u Varaždinu raspisan je natječaj za popunjenje mjesta ispitane sestre pomoćnice za uredski am- bulatorij u Varaždinu i vršenje isposmočnih kan- celarijskih poslova u uredskom ambuloriju i bo- lesničkom odsjeku uz platu od Din 19.320.— slo- vima devetnaest hiljada trisotine dvadeset dinara.

Potanski uslovi vidljivi su u Narodnim Novina- ma. Molbe se imaju predati u roku od 15 dana na- kon dana prve objave ovoga natječaja u Narodnim Novinama.

Varaždin, 5. studenoga 1929. god.

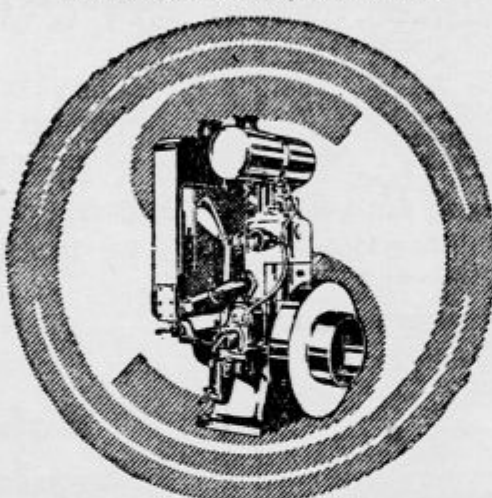
OKRUŽNI URED ZA OSIGURANJE RADNIKA.
13948



Najpolniji in najceneji aparat za mno- ženje, poslednji uspeh nemške industrije.
Mutor Co., Beograd, Obilicav venac br.
7. Telef. 33-01. 201a

Simmeringer

Wien-Simmering, Hauptstrasse 38-40



Benzin Benzol Motoren

**Zastopstvo:
Ingenieurbiro
Julius Breitwieser
Zagreb, Frankopanska 8**

trgovska hiša

Na najprometnijem mestu v Murški Soboti se prodaja iz proste roke lepa, velika, 16 let stara, enonadstropna

z dvema trgovskima lokaloma (v enem trgovina mehanega blaga in manufakture, v drugem trgovina čevljev in zastopstvo Singerjevih šivalnih strojev), z enim velikim in enim manjšim stanovanjem, odvetniško pisarno in lepimi kletmi. Vsako stanovanje je opremljeno s kopalnico. V hiši je vodovod in elektrika. Zraven hiše je veliko dvorišče, lep obsežen vrt, ki pride lahko kot stavbena par- cela v posev. — Pojasnila v trgovini Brata Brumen v Murški Soboti. 13928

Razsvetli bolje!
Napisa, plošča mora biti brezpogojno tudi zvečer dobro razsvetljena.

**Uporabljaj
notranje matirane žarnice.**

OSRAM

Povprašaj elektro-strokovnjaka.



Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1930, ki ima 365 dni
»VELIKA PRATIKA« je najstarejša slo-
venski koledar, ki je bil že od naših
pradedov najbolj upoštevan in je še da-
nes najbolj obljubljen.

V »Veliki Pratici« najdeš vse, kar člo-
vek potrebuje vsak dan: Katoliški ko-
ledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi,
vremenskiimi in dnevniimi znamenji; —
solnične in lunine mrke; — lunine spre-
membe; — koledar za pravoslavne in
protestante; — pošne določbe za Ju-
goslavijo; — lestvice za kolike na me-
nice, pobornice, kupne pogodbe in ra-
čune; — konzulate tujih držav v Ljub-
ljani in Zagrebu; — vse seje na Kranj-
skem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju,
Medžurju in v Južni Benečiji; —
pregled o koncu breosti živine; — tabelo
hektarov v oraših; — popis vseh važnih
domaših in tujih dogodkov v preteklem
letu; — tabele za računanje obresti; —
živiljenopise važnih in odličnih oseb s
slikami; — oznake predmetov, ki jih
ruči kmetovalec in žena v hiši.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh
večjih trgovinah in se lahko naroči tudi
pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnikova nasl.
d. d. v Ljubljani.

Mladost, svežost, lepota! CREME DARUVARY

Najbolj dovršen proizvod moderne in
znanstvene kozmetike. Kar po prvi upo-
rabi postane koža sveža, mehka in fina,
odstrani vso nečistost, mozolje, spušča-
je, pege, rdečico nosu in drugo. Na za-
htevo smo razposlali okoli 30.000 po-
kušajnih puščic ter na temelju tega pre-
jeli mnogo priznanj in nad 20.000 naro-
čil. Ne verujte nikomur, ampak zahte-
vajte brezplačno poskusno puščico, da
se prepričate. Pošljemo vam jo brez-
plačno, ako nam pošljete za stroške v
zauzkih Din 2.—. Originalne trioglate
puščice dobite po ceni od Din 15.— v
vsaki boljši strokovni trgovini. S pošto
pošljete: 112-a

Apoteka BLUM, Subotica 3.

Velour sukno in plix za damsko plaščo, velika zabira, nizke cene R. Miklauc (Pri Škofiji) Ljubljana, Lingarijeva ulica, Mednarodna ulica Pred Škofijo

Prvovrstna glasbila direktno iz TVORNICE oda. tvorn. skladišča.

Veliki ilustrirani CENIK

dobite zastonj! Zahtevajte ga pri največji
razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji

Meinel & Herold

Tovarna glasbil, gramolonov in harmonik
PODRUŽNICA MARIBOR št. 101 B

Violine od 95 Din nav.
Tambure » 98 » »
Mandoline » 136 » »
Trube » 505 » »
Gramofoni » 345 » »
Ročne harmonike
od 85 Din nav.

K moderni toaleti

spadajo v prvi vrsti modernih čevljev. Pred
nakupom čevljev zahtevajte takoj veliki il-
lustrirani cenik brez vsakih stroškov od ve-
letrgovine Stermecki. Tamkaj boste našli
med drugimi sedeče čevlje: Ševret Din
115, boks 159, ševro 169, moderno barvaste
225, 235, lak kombinirane 276, 284, sacežne
čevlje 114, gakoše 93, domače čevlje 26, 49
Ogromna izbira vseh vrst čevljev, najboljše
kakovosti in nizkih cen. Neodgovarjalno se
zamenja ali vrne denar. Čez Din 500.—
poštne prosto pošiljanje blaga. Veletrgovina
in industrija čevljev R. STERMECKI, CELJE
št. 20, Slovenija. 181-a

Radiotehnika Tone Poljšak,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 5

Najcenejša in najsolidnejša radio-tyrdka

SENZACIJA! Trocevni aparat za priključek na električni tok Din 1900—



UVOZ
ČEŠKEGA IN
ANGLEŠKEGA SUKNA

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

BOGATA
IZBIRA

BOTOT



Edina zobna voda katero je odobrila

PARIŠKA MEDICINSKA AKADEMIJA

Najstarejša tovarna sveta. Ustanovljena L. 1753.



Mesečni ščitnik »Vindobona«

garantirano ne prepuščajoč, danes nepogrešljiv, ker so pa-
sovi pri sedenju, sportu in plesu nezadostni, zaradi česar
se pokvari obleka in spodnje perilo. »Vindobona« je mehka,
se da prati in tudi kuhati, je neporušljiva, samo 30 gramov
teža. Mnogo zahvalni! Cena 75 Din. Mesečna preveza
»Feminosal«, dolga leta uporabljiva, higijenično najpopol-
nejša preveza 125 Din. Naročite še danes!
»AURORA«, sekt. 16. NOVI SAD, Železniška 38.

Gorenjci!

Ne delajte si nepotrebnih stroškov pri nakupu je-
senskega in zimskega blaga. pohitite v

Radovaljico in na Bled k Dinko Savnik-u

Tam boste ravno tako postreženi kakor v Kranju
in Ljubljani, toraj ne zamudite prilike ogledati si bo-
gato zalogo modernih vzorcev. — Cene z jamčeno
nizke kakor v vsaki največji trgovini! 12.443

Le en sam poset! In oplačan je Vaš trud!

Priložnostni nakup

6 cilindrska Opel- Limusina

skoro nova, TAKOJ NA PRODAJ. Naslov v oglasnem od-
delku »Jutra«. 13980

CENIK



brez-
plačno
in
frankot

Din

49

Petletno
jamstvo!

Din

64

A. KIFFMANN

Maribor 136/a

specializet samo boljših ur

Sentlovrensko

priznana najboljša

ČAJNO MASLO

iz pasterizirane smetane —
ima stalno v zalogi Ivan
Pestotnik, trgovina na
St. Petra cesti 14. 241



VREČE

nove in rabljene

vseh vrst ter

juto za embalažo

ima vedno v zalogi

Mirko Mlakar

Ljubljana,

Slomškova ulica 11.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše
pri stari, priznani tvrdki

H. SUTTNER,

Ljubljana, Prešernova ulica 4, po-
leg frančiškanske cerkve.

Največja in najsolidnejša razpoši-
ljalnica. Razpošilja v vse kraje tu-
in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik

H. SUTTNER, Ljubljana 4.

Lastna protokolirana tovarna ur v
Švic, znamk

IKO, OMIKO, AXO



China srebrno je-
dilno orodje s 50-
letno pismeno to-
varniško garancijo.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje in
poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“

se upotrebljava za čiščenje celo-
kupnega jedilnega in kuhinjskega
pribora, vsakovrstne posode, ci-
naste, lesene, pločevinaste in
emajlirane, kopalne kadi, stop-
njice itd. 12.378

„AZUROL“

najbolje tekoče indigo plavilo.

Dobivajo se povsod!

Pazite na ime in znamko!

TO JE NAJBOLJŠA ČOKOLADA



TOVARNA ČOKOLADE
RODA I LA CIGOGNE
ZEMUN

Halo! Pozor!

Najboljša brezalkoholna pijača je!

Original Sanitas

Dobi se v vseh gostilnah in restav-
racijah. Izdeluje: I. slovenska tovarna
mineralnih voda, Slomškova ul. 27.



Izjava!

Podpisani izjavljam, da ne pri-
znam kot veljavne nobene nepis-
mene pogodbe oziroma kupčije
brez mojega podpisa, kakor tudi
nikakih naročil izvršenih na moje
ime brez moje vednosti in pod-
pisa.

Ptuj, 6. novembra 1929.

Ivan Preac,
gostilna »SLON« Ptuj.

13964

Vsakovrstne trgovske knjige, štrce,
mape, note, herbarije, od emalne knji-
žice, bloke, zvezke i. t. d.



nudim po skrajno ugodnih cenah!

NA DEBELO - - - NA ORGBNO

Anton Janežič

LJUBLJANA Florjanska ul 14

Knjigovoznica in črtalnica trgovskih knji g

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Ohrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predurji in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic ter naka-
sila v tu- in inozemstvo safe - deposits
itd itd itd.

Brojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon
št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2906
87-L

Cene malim oglašom:

Za oglaš, ki služi v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelček »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din.

Telefonske številke 2492, 3492

Malim oglašom

da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo
informacijo tičečo **2 Din** sicer ne bo
se malih oglašev naj priloži v znamkah **2 Din** prejel odgovora!

Cene malim oglašom:

Zenitve in dopisovanja ter oglaš trgovske in reklamne značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposladi obenem z naročilom, sicer se oglaš ne priobči. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani, 11842.

Služba dobi

Hotelsko sobarico
možno tudi v servisu, ki govori tudi nemško - sprejme hotel »Trste« v Kolodvorski ulici 28. II. 40699

Trg. pomočnika (co)
vaznega razpisovalca, izurjenega pakiranja in dobrega prodajalca sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696-a

Postrežnik
za pospravljanje parkiranih avtomobilov za popoldanske ure v Kolodvorski ulici 28. II. 40699

Kroj. pomočnika
za damsko delo sprejme takoj A. Paulin, Ljubljana. Kongresni trg 5. 41025

Čevljar. vajenca
v hrano in stanovanju v hiši sprejme takoj Zidan, Zalogarjeva ulica št. 6. 41063

Kavarniškega vajenca
sprejme v hrano in stanovanju. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 41019

Soterja
izvajanega mehanika, z najboljšimi spretnostmi sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696

Učenca
poštenih staršev, močnega in zdravca, a primerno šolsko izobrazbo sprejme v trgovino Ignac Andrežič v Kranju. 40738

Prodajalko
veščo nemščino in nekoliko knjigovodstva, sprejme. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Prodajalka«. 40673

Trg. pomočnika
dobrega prodajalca, posebej za manufakturno, maloprodajno in trgovino sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696

Učenca
ki ima veselje do trgovine, potrebno so. izobrazbo Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Priden št. št. št. 40707

Wisokošola ali dijaka
obrine ali trg. šole sprejme takoj ali po dogovoru v lepo stanovanje s popolno dobro skrbjo. Vprašati na Kongresnem trgu št. 61. 40826

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Čevljar. pomočnik
ki je vajen vseh delov čevljarstva, dobi mesto. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra«. 40692

Dva krepka učenca
z vso okrobno sprejme večja trgovina na deželi. Prednost imajo sinovi revnih staršev. Zelo podrobne pogoje na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Trgovski učenec«. 40742

Dve frizerki
urni in spretni sprejme v stanovalni službi hišni pomočnik v Zagrebu, ulica 44 (Kotljarska). Plača 1500-2000 Din. Po preteku 3 mesecev povrnem tudi potne stroške 40834

14leten fant
zole prost, pošten in čeden sprejme takoj v trgovino. Osebnosti imajo prednost. Dopolne na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Bistromen«. 40711

Inkasanta
ki bi bil istočasno prodajalec, z garancijskim pisnom od 20.000 Din sprejme. Vsa polnjenja v trgovini »Singer« v Kranju. Celje. Prijave samo ob sobotah. 40718

Plaćilnega natakara
e 1. ali 10. decembra sprejme Tomo Majer, kolodvorska restavracija v Mariboru. 40722

Pridno dekle
pošteno in neoklevanjeno, sposobno vseh hišnih del, najraje gospodinjstvo od staršev, ki bi dali hiško v stalno službo, sprejme. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Dobro vajena 150«. 40802

Učenca
zdravca in krepkega, z lepim plesom, dobrega računarja, po možnosti s mešano šolo, dobrih staršev, sprejme Ivan Florjančič, trgovina s mešanim blagom, Vojnik. 40857

Vajenca
za mizarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Andrej Dobnikar, Gora št. 1, pošta Komenda. 40883

Šivilji. učenko
dekle iz boljših hiš, sprejme v hrano in stanovanju v hiši. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Šiviljina 90«. 40696

Hotelir brez žene
potrebne reprezentativno, letnično in resno damo, ki bi bila v stanju voditi celokupno gospodinjstvo hotela. Hotel je prevožen v Št. P. Pomožbe na Grand hotelu, Smederevo. 40897

Pek. pomočnika
mladega ter zanesljivega sprejme v delo Fran. Dokl. Smarjeta - Novo mesto. 40979

Mizar. vajenca
sprejme Vidmar, Zg. Siska 2. 40901

Blagajničarko
trgovsko izobrazbeno, večje etropejske kakor tudi knjigovodstva, sprejmem takoj v trgovino mešane blaga. Prednost imajo tiste, katere lahko zalozijo primerne kavelje. Resne refleksije za gornjo službo naj pošljejo sliko kakor res zanesljivo in vestno moč, z navedbo dosežene službovanja itd. na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč«. 40684

G. Th. Rotman:
Bratec Branko in sestra Mica
(Pravljica s slikami)
(Ponatis prepovedan)

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Zobotehnik
vsi deloma operativno, dobi mesto. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra«. 40692

Krojaški mojstri
dobro izveščani v damski konfekciji, dobi stalno delo pri tvrdki »Elite«, Ljubljana, Prešernova ulica 7. 40777

Kuharico
za takoj ali pozneje išče veliko podjetje v večjem kraju Slovenije. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Pravovestna 970«. 40971

Kuharico
fino in perfektno, za vsa hišna dela sprejme fina majhna družina na deželi. Plača 400-500 Din. Večše delo na vrtu imajo prednost. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Pridna in samostojna«. 40770

Kemično snaziško
oblik sprejme Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Snaziška«. 40728

Prodajalko
za usnje, večjo knjigovodstva in etropejske, sprejme na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Prodajalka«. 40923

Trg. pomočnik
marljiv in vesten, s prvostopnimi referencami, ki je vajeno prost, dobi službo v večji trgovini mešane blaga v kraju. Po možnosti naj bo večji tudi prodajalca. Hrana in stanovanje v hiši. Pomožbe na »Po št. št. št. 40692

Šiviljo
(zastopnik), ki zna dobro šivati, sprejme takoj. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zastopnik«. 40947

Čevljar. vajenca
poštenih staršev, močnega in zdravca, a primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696

Učenca
zdravca in krepkega, z lepim plesom, dobrega računarja, po možnosti s mešano šolo, dobrih staršev, sprejme Ivan Florjančič, trgovina s mešanim blagom, Vojnik. 40857

Vajenca
za mizarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Andrej Dobnikar, Gora št. 1, pošta Komenda. 40883

Šivilji. učenko
dekle iz boljših hiš, sprejme v hrano in stanovanju v hiši. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Šiviljina 90«. 40696

Hotelir brez žene
potrebne reprezentativno, letnično in resno damo, ki bi bila v stanju voditi celokupno gospodinjstvo hotela. Hotel je prevožen v Št. P. Pomožbe na Grand hotelu, Smederevo. 40897

Pek. pomočnika
mladega ter zanesljivega sprejme v delo Fran. Dokl. Smarjeta - Novo mesto. 40979

Mizar. vajenca
sprejme Vidmar, Zg. Siska 2. 40901

Blagajničarko
trgovsko izobrazbeno, večje etropejske kakor tudi knjigovodstva, sprejmem takoj v trgovino mešane blaga. Prednost imajo tiste, katere lahko zalozijo primerne kavelje. Resne refleksije za gornjo službo naj pošljejo sliko kakor res zanesljivo in vestno moč, z navedbo dosežene službovanja itd. na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč«. 40684

G. Th. Rotman:
Bratec Branko in sestra Mica
(Pravljica s slikami)
(Ponatis prepovedan)

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Kovaškega vajenca
aropkega, sprejmem takoj. Mašina Torlep, Ljubljana VII. 40430

Čevljar. vajenca
sprejme A. Malec, Čevljar, Jelenec-Fažina, Gorenjsko. 40443

Hišnik
oženjen, brez otrok, najraje mizarske ali zidarske stranke, sprejme. Nastop takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40420

Periekt. kuharico
za večjo gospodinjstvo, za stalno, sprejmem takoj v večerovni. Alojz Krajin v Ljubotomu. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra«. 40971

Frizerko
prvo moč, sprejmem. Plača po dogovoru. Salon Dobaj, Maribor, Gosposka 38. 40921

Trg. pomočnika
sprejme s vso okrobno večja trgovina s mešanim blagom na deželi. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Marljiv 17«. 40923

Trg. pomočnik
marljiv in vesten, s prvostopnimi referencami, ki je vajeno prost, dobi službo v večji trgovini mešane blaga v kraju. Po možnosti naj bo večji tudi prodajalca. Hrana in stanovanje v hiši. Pomožbe na »Po št. št. št. 40692

Šiviljo
(zastopnik), ki zna dobro šivati, sprejme takoj. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zastopnik«. 40947

Čevljar. vajenca
poštenih staršev, močnega in zdravca, a primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696

Učenca
zdravca in krepkega, z lepim plesom, dobrega računarja, po možnosti s mešano šolo, dobrih staršev, sprejme Ivan Florjančič, trgovina s mešanim blagom, Vojnik. 40857

Vajenca
za mizarsko obrt, s hrano in stanovanjem v hiši sprejme takoj Andrej Dobnikar, Gora št. 1, pošta Komenda. 40883

Šivilji. učenko
dekle iz boljših hiš, sprejme v hrano in stanovanju v hiši. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Šiviljina 90«. 40696

Hotelir brez žene
potrebne reprezentativno, letnično in resno damo, ki bi bila v stanju voditi celokupno gospodinjstvo hotela. Hotel je prevožen v Št. P. Pomožbe na Grand hotelu, Smederevo. 40897

Pek. pomočnika
mladega ter zanesljivega sprejme v delo Fran. Dokl. Smarjeta - Novo mesto. 40979

Mizar. vajenca
sprejme Vidmar, Zg. Siska 2. 40901

Blagajničarko
trgovsko izobrazbeno, večje etropejske kakor tudi knjigovodstva, sprejmem takoj v trgovino mešane blaga. Prednost imajo tiste, katere lahko zalozijo primerne kavelje. Resne refleksije za gornjo službo naj pošljejo sliko kakor res zanesljivo in vestno moč, z navedbo dosežene službovanja itd. na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč«. 40684

G. Th. Rotman:
Bratec Branko in sestra Mica
(Pravljica s slikami)
(Ponatis prepovedan)

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Služkinjo
prilno in pošteno, vajeno vseh hišnih del, sprejme na Rimski cesti št. 31. 40687

Učenca za trgovino
sprejme Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40671

Uradnico (ka)
zanesljivo in samostojno pisarniško moč, vatrsko trgovsko naobrazbo sprejme takoj v trajno namestitev večje trgovske poslovnice v Ljubljani Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Uradnica«. 40684

Potniki
manufakturne stroke - ki imajo velik krog poznanih, naj se javijo pod »Velik in hlaek zaslužek na oglaš. oddelku »Jutra«. 41043

Čevljar. vajenca
sprejme A. Malec, Čevljar, Jelenec-Fažina, Gorenjsko. 40443

Hišnik
oženjen, brez otrok, najraje mizarske ali zidarske stranke, sprejme. Nastop takoj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 40420

Periekt. kuharico
za večjo gospodinjstvo, za stalno, sprejmem takoj v večerovni. Alojz Krajin v Ljubotomu. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra«. 40971

Frizerko
prvo moč, sprejmem. Plača po dogovoru. Salon Dobaj, Maribor, Gosposka 38. 40921

Trg. pomočnika
sprejme s vso okrobno večja trgovina s mešanim blagom na deželi. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod šifro »Marljiv 17«. 40923

Trg. pomočnik
marljiv in vesten, s prvostopnimi referencami, ki je vajeno prost, dobi službo v večji trgovini mešane blaga v kraju. Po možnosti naj bo večji tudi prodajalca. Hrana in stanovanje v hiši. Pomožbe na »Po št. št. št. 40692

Šiviljo
(zastopnik), ki zna dobro šivati, sprejme takoj. Pomožbe na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zastopnik«. 40947

Čevljar. vajenca
poštenih staršev, močnega in zdravca, a primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj Iva Savnik, Kranj. 40696

Učenca<

Samo ta znamka vam jamči za odlično kakovost vrhnih in snežnih čevljev. Vsak par se pred ekspedicijo kontrolira in opremi s tovarn. številko.

Kupite še danes „Trapez“ vrhnje in snežne čevlje, ker so ti najboljši!

TRAPEZ



Pozor!

Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne

JUGO LUC - PEČI,

katere izdeluje in popravlja edinole domača tvrdka

JUGO-LUC, Ljubljana

PUHARJEVA ULICA 3.



Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinerega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk



šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in posveta. Ceniki franco. Prodaja na obroke. TRIBUNAC F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.



Najpopolnejši
Stoeper
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri

tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6 I.
Izposlavljen souk 15-letna garancija
Telefon št. 980.



Vsakovrstno pohištvo za opremo stanovanj in pisarn

Dunajska cesta 17

234

PUH - PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

RADIO

na odplačilo!

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vse Evro-po v zvočniku s najfinerejšimi elektronkami (Filips ali Bartum), 1 akumulator Varta 8 Amp., 1 anodna baterija 90 voltov, komplet senzorov in zemeljski material in 1 posebno fin zvočnik s krasno svileni sliko pri naplachu Din 300.—, še 12 obrokov po Din 180.— mesečno, pri točnem odplačevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT Z 4, vse priključne, kakor zgoraj pri naplachu Din 300.—, še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—.

Za dobro delovanje jamčini.

V zalogi vse vrste radio-aparatur po najnižjih dnevnih cenah, aparati za priključitev na omrežje brez baterij, veličanska zaloga sestavnih delov, veliki aparati za restavracije in kmo-podjetja, ki nadomestujejo največjo godbo in kjer se lahko poleg radia uporabljajo tudi gramofonske plošče.

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5, tel. 2407

Za Miklavža in Božič naročite že sedaj, postavim vam pa aparat na željo tudi pozneje.

GOSPODINJE!



To je

priznani

dvojni koncentrirani

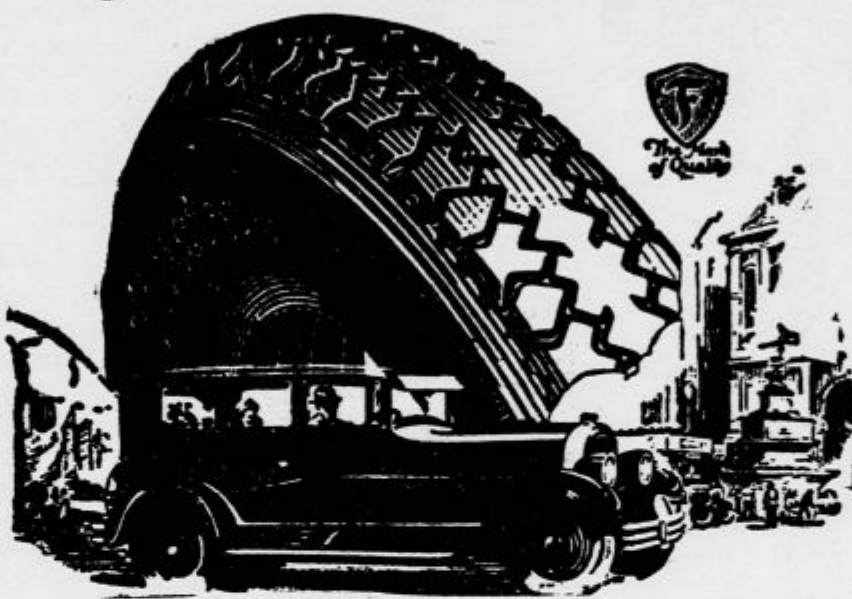
paradižnikov
ekstrakt

Dobi se v vseh trgovinah!
Zahtevajte pri nakupu paradižnikovega ekstrakta izrecno znamko

„MELLONI“

Svetovnoznana znamka

Firestone



Gum Dipped

Prvorazredna kvaleteta gume in platna jamči za največje število kilometrov za vsak vložen dinar.

Generalno zastopstvo:
Ivo Novaković,
Zagreb, Žerjavičeva ul. 12.

202

Za Ljubljansko oblast:
Posredovalec družba z o. z.
Ljubljana, Dalmatinova 11. Telefon 29—29.

Najboljši v materialu in konstrukciji in najlepši v opremljenosti so šivalni stroji in kolesa „Gritzner“ in „Adler“ za dom obrt in industrijo le pri

IOS. PETELINC

Ljubljana

zalog Prilaznega

spomenika ob vodi

Punk rezanja brezplačno

Večletna garancija

Zahtevajte ponudbo



Kupim stalno

kostanjev
taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od stroj. in jedil. olja, po najugodnejših cenah, takojšnje plačilo.

Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dol.

Zahtni

kanarčki

v letih 1921 porci in slovite

mojsterke šole v Marzu. 10

mark in višje. predpovoli, pmo-

monski pari, kledke, piča,

tiča zdravila. Veleinteresan-

ten cenovnik s dragocenimi

pobudami zastoj. — (Vele-

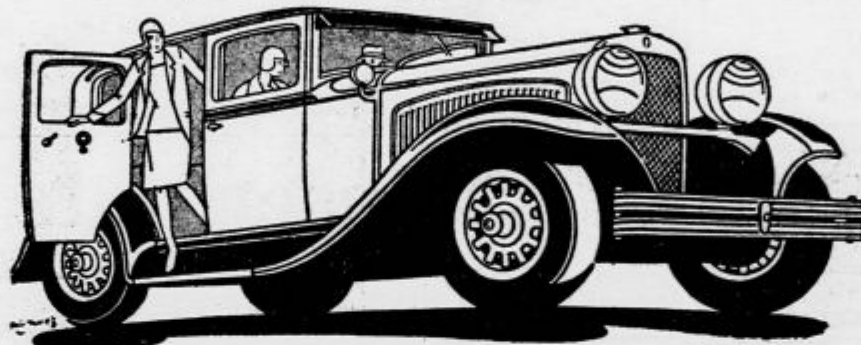
reža) Grosszucht Heydenreich,

Bad Soderobe 150, Harz.

Bad Soderobe 150, Harz.

6 CILINDERSKI
CHRYSLER '65'

Chrysler za najnižjo ceno



KRASNE POTEZE CHRYSLERJA — krom platinane, ozki okvir hladilnika, dolgopotezni uboki karoserije — bleščeči celozluzni lak v najmodernejših barvah.

BRZINA CHRYSLERJA — brez vsake napore čez 100 km na uro — takojšnja akceleracija vam omogoči takoj prehiteti druge vozove. Vsekakor pomeni ta brzina skrajno varnost, svled najboljše zavorne sistema.

MEHKOTA CHRYSLERJA — je utemeljena na gonilni gredi, s protiuteži na 7 ležajih z impulznim izenačenjem, vrteča se v oljnati plasti — treslaja na minimum znižene skoz vzmete.

KOMFORT CHRYSLERJA — na dolgih peresih, montirane v gumijevih ležajih — hidraulični ublažilci sunkov (amortizerji) — prostorne karoserije z širokimi sedeži — nepretrgana opora od ramen do kolen.

CHRYSLER '65' — je grajen za dolga potovanja z trajno visoko brzino — da prenaša svoje potnike v dopolnjenem komfortu — in da jih stalno zadovoljuje.

Oglejte si še danes
CHRYSLER '65'
In videli boste razliko

GENERALNO ZASTUPSTVO ZA KRALJEVINU S. H. S. W. H. SMYTH, PODRUŽNICA, SUDNIČKA 4, ZAGREB; STEVAN ADLER, VRŠAC; ING. ALBERT SZILARD, SOMBOR; AUTOSTROJ, OSIJEK; AMERICAN MOTORS LTD., LJUBLJANA; AMERICAN IMPORT CO., MARIBOR; „DRINA“ D. D. SARAJEVO.
Chrysler Motor Detroit Michigan



Le Fusil Darné

Puškarna Fr. Ševčik, Ljubljana

prilporeča lovške puške Darné s filisnimi cevmi. Darné puške so dobile prve nagrade v Parizu, Londonu, Milani, Liegu šid., na tekmah na letelce gošube so zmagovalci rabili izključno le puške Darné.
Lovske puške: Suhlske, Bayard, F. N., Borovelske, kakor tudi vse drugo orožje in municija za lov, šport in obrambo po najnižjih cenah. Cenik Darné pušk gratis, za celokupni ilustrovani cenik poslati Din 6.— v poštinih znamkah. 13933

Perilo za
gospode

gotovo in po meri

v
najboljši izdelavi
po
najnižjih cenah
pri

MAŠ. A. ŠINKOVEC
K. ŠOS
LJUBLJANA

Hrastova prodaja

URBARSKA ZAJEDNICA GORNJI HRAŠČAN prodaje putem javne usmene licitacije dne 28. novembra o. g. u 9 sati u jutro, na licu mjesta u svojoj šumi »Kutnjači«, u Gor. Hraščanu, oko 1500 kubika hrastovih štojećih stabala.

Željeznička stanica Macinec, na pruzi Čakovec — Prager-sko, a tovarna postaja Čakovec, odnosno Središće ob Dravi. Potanje upute daje podpisani predsjednik urbarske zajednice u Gornjem Hraščanu (Medumurje).

U Gornjem Hraščanu, 4. novembra 1929.

13945

Predsednik: Ivan Dolar.

R. WILLMANN
strojno podjetje

LJUBLJANA, Slomškova ul. 3

Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, kakor beneške jamernike, krožne žage, mihalne žage, nadalje stroje za brušenje žag-nih listov, avtomatične brusilne stroje za nože skobelnikov, naprave žag in mlinov z vodnim, parnim in motornim obratom, transmisijске naprave, tovarna dvigala vseh vrst, dvigala za sode, frikcijska dvigala; rebraste cevi za sušilnice ter vobče za razgrevanje prostorov. Prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav. Vsa v strojno stroko spadajoča dela in popravila izvršuje točno, solidno in po možnosti najhitreje.

Prostovoljna javna dražba

Podpisani vljudno naznanjam, da bom prodajal 12. t. m. v Zg. Bitnju

hišo z gospodarskim poslopjem, niive, travnike, gozdove na željo kupcev vse skupaj ali na dr. bno.

Janez Pevc. Zg. Bitnje, Stražišče

Kupim večje količino prvovrstnih
namiznih jabolk

proti takojšnjemu plačilu. Cenjene ponudbe z navedbo vrst in množine na 13854

Franc Oset, junior, VRANSKO PRI CELJU